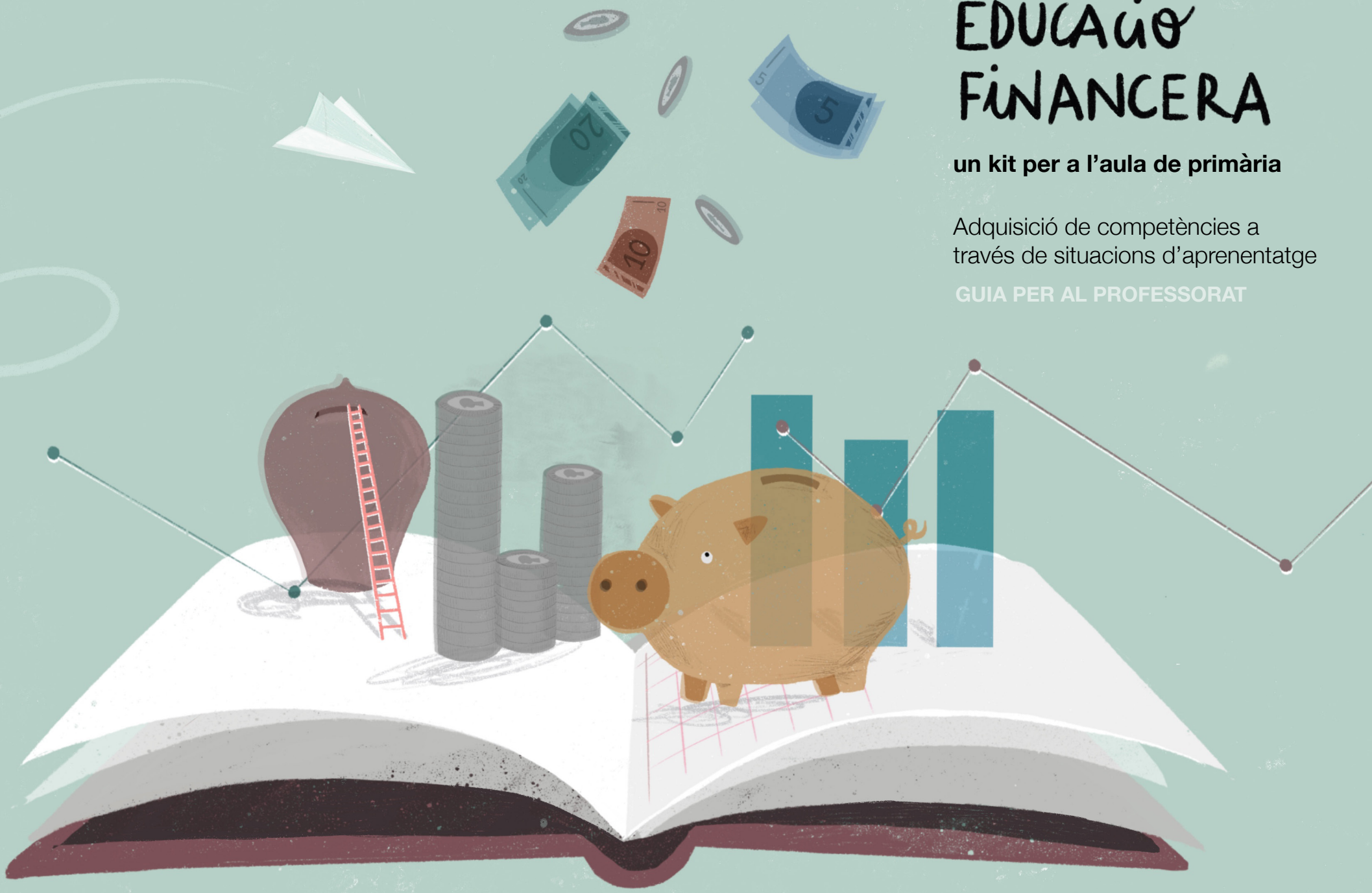
EDUCACIÓ FINANCERA

un kit per a l'aula de primària

Adquisició de competències a través de situacions d'aprenentatge

GUIA PER AL PROFESSORAT

Entitats promotores:
UNIVERSITAT DE BARCELONA (UB) Membre col·laborador del Pla d'Educació Financera
FUNDACIÓ ICO Membre col·laborador del Pla d'Educació Financera

Coordinació del llibre electrònic:
Manuela Bosch-Príncep i Anna M. Sucarrats Antonell

Autoria:
Manuela Bosch-Príncep.
Facultat d'Economia i Empresa. Universitat de Barcelona

Anna M. Sucarrats Antonell.
Facultat d'Economia i Empresa. Universitat de Barcelona

Mónica Arnal-Palacián.
Departament de Matemàtiques - IUMA. Universitat de Saragossa

Antonio M. Oller-Marcén.
Departament de Matemàtiques - IUMA. Universitat de Saragossa

Disseny i il·lustració:
Miriam Sugranyes Coca

Amb la col·laboració de:
Laia Moreno Maillo.
Responsable de formació de la Fundació ICO

Editorial:
Fundació ICO

Finanzas Para Todos

fundación ICO

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Manuela: A Artur, Ramon, Domingo i Carme Ribas.
Anna Maria: Als meus pares Pere i Maria Rosa, al meu marit Ramon i als meus fills Antoni, Maria Rosa i Pere.
Mónica: Als meus pares i germana.
Antonio: A la meva família.

Pròleg

Educació financera. Un kit per a l'aula de primària neix arran dels comentaris i peticions del grup d'alumnes del *Curs d'educació financera per a professorat de primària* creat el 2023. Aquest curs va ser promogut per un equip de docents de la Facultat d'Economia i Empresa de la Universitat de Barcelona i de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona. D'aquell curs vam aprendre que el professorat de primària interessat en aquesta matèria requereix materials i exercicis apropiats i adaptats a cadascun dels cicles de l'educació primària, i que un llibre de les característiques d'aquest volum podia ser útil per facilitar l'aprenentatge dels principals conceptes, actituds i valors que l'alumnat ha de tenir sobre els diners en aquesta edat primerenca.

Aquest llibre s'ha creat tenint en compte les recomanacions que l'OCDE fa sobre educació financera en els primers estadis de la formació, el currículum i les competències bàsiques de la LOMLOE i la necessitat d'oferir materials que es puguin organitzar en situacions d'aprenentatge completes. Han participat en la seva creació docents d'economia (Universitat de Barcelona) i de didàctica de les matemàtiques (Universitat de Saragossa) i, durant la seva elaboració, s'ha comptat amb les opinions i els suggeriments de professorat de primària en actiu.

Educació financera. Un kit per a l'aula de primària està a disposició de qualsevol mestre o mestra que es vulgui acostar a l'educació financera, i conté, a més dels exercicis per fer a l'aula, una guia per al professorat i la llista de sabers associats, per a cadascuna de les activitats. D'aquesta manera, es busca facilitar la llibertat del professorat per «construir» el seu projecte d'educació financera de la manera més adequada al centre i al grup escolar, conscients de la diversitat de perfils i situacions a què s'enfronten.

Esperem que els exercicis i materials associats que trobareu a continuació compleixin l'objectiu d'ajudar i donar suport als mestres en la seva funció, i que us resultin útils per apropar els coneixements financers a l'alumnat. L'educació financera contribueix a formar ciutadans i ciutadanes conscients dels seus drets i obligacions, plenament partícips del món que els envolta i del qual formen part.

Fundació ICO

Introducció

Un kit per a l'aula de primària neix amb l'objectiu que els nens i les nenes adquireixin competències d'***alfabetització financera*** durant l'etapa d'educació primària. L'***educació financera*** és el procés que permet l'adquisició de les competències financeres a l'aula i, en aquest cas, es duu a terme a través de situacions d'aprenentatge inspirades en la vida quotidiana, adreçades al professorat i amb la participació activa de l'alumnat. Aquest procés busca millorar la comprensió de conceptes financers, afavorir la presa de decisions informades i desenvolupar un pensament crític.

La concepció transversal de l'adquisició de competències relacionades amb l'alfabetització financera és el punt de partida d'aquest manual i, per tant, es proposa desenvolupar el procés d'educació financera a través de diferents àrees curriculars de l'educació primària.

L'elaboració de les activitats pren com a referència:

- Les directrius fixades en el *Reial decret 157/2022, d'1 de març, en què s'estableixen l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària.*

L'educació financera s'emmarca en el currículum de primària com un dels sabers bàsics que conformen el sentit numèric dins l'àrea de matemàtiques. No obstant això, les activitats plantejades permeten establir connexions amb altres sabers bàsics de diferents àrees. Així doncs, s'introdueixen sabers bàsics de l'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural, ja que encaixen directament amb els objectius fixats per l'OCDE.

- El marc de *competències financeres per a infants i joves (2023),* desenvolupat conjuntament per la Comissió Europea i la Xarxa Internacional d'Educació Financera de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics (OCDE), defineix l'alfabetització financera de la manera següent:

> *L'alfabetització financera és el coneixement i la comprensió dels conceptes i riscos financers, així com les capacitats i actituds per aplicar aquests coneixements i comprensió per tal de prendre decisions eficaces en una sèrie de contextos financers, millorar el benestar financer de les persones i de la societat, i permetre'n la participació a la vida econòmica.*

Aquesta definició permet que l'aprenentatge no es limiti a la memorització de conceptes, sinó que desenvolupi també capacitats pràctiques i valors que influeixen tant en el comportament financer com en el social de l'alumnat. Els sabers bàsics inclosos en el currículum troben així correspondències naturals amb aquestes competències, i faciliten una integració coherent entre els continguts

escolars i els objectius de formació financera plantejats a escala internacional.

- *Els objectius de desenvolupament sostenible* (ODS) de l'Agenda 2030, fixats per l'organització de les Nacions Unides (ONU) el 2015, estableixen un full de ruta global cap a un desenvolupament més just, equitatiu i sostenible.

Principis transversals com l'interès comú, la sostenibilitat i la convivència democràtica són essencials per preparar l'alumnat a afrontar els desafiaments del segle xxi, i formar ciutadans responsables i compromesos amb el seu entorn i amb la construcció d'un futur més just.

En aquesta línia, les activitats proposades recullen aquests principis i contribueixen a preparar l'alumnat amb relació als 17 objectius de desenvolupament sostenible.

El manual inclou un total de trenta situacions d'aprenentatge, deu per cadascun dels tres cicles educatius.

Cada situació d'aprenentatge es compon de dos elements clau: les fitxes de l'alumnat i les guies del professorat. Algunes situacions inclouen annexos que faciliten la tasca del docent. Les guies del professorat expliquen l'objectiu concret de l'activitat, com desenvolupar-la i treure el màxim profit de la fitxa de l'alumnat. També indiquen el material necessari, les referències bibliogràfiques utilitzades i els quadres resum que vinculen l'activitat amb els sabers bàsics i les competències específiques del currículum, els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i les competències financeres definides per l'OCDE.

La proposta didàctica del manual es recolza en una acurada selecció de recursos, tant bibliogràfics com digitals, diferenciats per a l'alumnat i el professorat. Tots s'han llegit, visionat i avaluat prèviament, i només s'han escollit aquells que s'alineen amb l'enfocament competencial i els valors del projecte.

Entre aquests recursos hi ha contes, relats i un llibre de faules d'Isop, triats per la seva capacitat de transmetre conceptes financers i ètics a través de narratives accessibles i significatives.

El conjunt de propostes en facilita la integració a l'aula de primària de manera pràctica, accessible i transversal, tant individualment com en grup, i promou valors com la creativitat, l'emprenedoria, el cooperativisme i la responsabilitat davant determinades actuacions.

Manuela Bosch-Príncep i Anna M. Sucarrats Antonell
Coordinació d'Educació financera. Un kit per a l'aula de primària

Índex

Primer cicle p.8

1. Quina tries?
2. Per què he d'estalviar?
3. On guardo els meus primers estalvis?
4. Per què algunes guardioles són porquets?
   Una història curiosa
5. Comprem un regal?
6. Ho necessites o ho desitges?
7. Què són els béns públics?
8. Comptem monedes i bitllets?
9. On van els meus diners?
10. Perdre per voler-ne més?

Segon cicle p.70

1. Quins béns es consideren diners?
2. Comprem altres béns?
3. El canvi és correcte?
4. Com podem pagar?
5. Realment ho necessito?
6. Tens un fons d'emergència?
7. Què són els impostos?
8. Quants diners han estalviat els porquets?
9. Quant em toca pagar?
10. Reutilitzo o me'n vaig de rebaixes?

Tercer cicle p.151

1. Com són els diners en altres països?
2. Em canvies 1 € per...?
3. Tenim diners per a una sortida familiar?
4. És de franc demanar diners prestats?
5. Què fer-ne dels diners?
6. Estàs a punt per al teu projecte?
7. Quins impostos hi ha?
8. Planifiquem què fer amb els nostres diners?
9. En tinc prou per a tot?
10. El risc sempre té premi?

1

EDUCACIÓ FINANCERA

un kit per a l'aula de primària

Adquisició de competències a
través de situacions d'aprenentatge

Activitat 1
Quin tries?

Objectius

Familiaritzar l'alumnat de 7 anys amb l'ús bàsic dels diners mitjançant activitats pràctiques relacionades amb monedes d'1 € i 2 €, així com amb bitllets de 5 €, 10 €, 20 € i 50 €.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció: explorar equivalències entre monedes i bitllets

El professorat treballa amb l'alumnat les diferents equivalències entre monedes i bitllets. Per exemple, 5 monedes d'1 € és el mateix que 2 monedes de 2 € i una d'1 €, o bé un bitllet de 5 €.

També es pot plantejar altres casos, com ara representar 12 € (1 bitllet de 10 € i 1 moneda de 2 €, però també 2 bitllets de 5 € i 1 moneda de 2 €, entre d'altres combinacions possibles). Es poden incloure exemples amb bitllets de 20 €, 50 € i monedes.

Pot repartir bitllets i monedes d'euro de joguina entre l'alumnat perquè vegi millor les equivalències plantejades.

2. Mans a l'obra!

El professorat lliura la fitxa «Quin tries?» perquè l'alumnat pugui seguir l'activitat de forma visual i estructurada.

Els explica que han d'escollir un dels tres sobres que apareixen a la fitxa i que dins de cada sobre hi pot haver monedes, bitllets o una combinació de tots dos. Amb l'ajuda del professorat, compten els diners que hi ha a cada sobre.

Un cop saben quin és el contingut de cada sobre, han de marcar amb una creu el que triarien. Tot seguit, han de respondre una segona pregunta: per què han escollit aquell sobre en concret?

Es conclou que l'import és el mateix en tots els sobres, 10 €. Llavors, se'ls planteja una opció oberta que consisteix a omplir el seu sobre per obtenir l'import de 10 € amb la combinació de monedes o bitllets que vulguin.

• Curiositats sobre les monedes d'1 € i 2 €, i els bitllets de 5 €, 10 €, 20 € i 50 €, que es pot explicar a l'alumnat si al professorat li sembla interessant:

- Hi ha molts països on es fan servir aquestes monedes i bitllets d'euro. Es proposa de mostrar un mapa de la zona euro (vegeu l'annex 1 PC). També es proposa de demanar a l'alumnat si han visitat algun país dels que hi ha al mapa o si recorden haver-hi fet alguna compra, ells o els seus familiars.

- Els bitllets d'euro són iguals a tots el països; però les monedes, no. La part davantera de les monedes és comuna a tots els països i hi consta la quantitat, en funció del valor de la moneda, i un mapa una mica rugós dels països que tenen l'euro com a moneda oficial. En canvi, la part del darrere és diferent segons el país on s'ha fabricat (s'ha encunyat) la moneda, i porta gravat l'any d'encunyació i un element que caracteritza el país (un monument o personatge important del món de la ciència, la literatura...), sempre envoltat de les 12 estrelles de la bandera de la Unió Europea (que representen els estats d'Europa). Es mostra a l'alumnat una moneda d'1 € i una de 2 € reals perquè puguin observar aquestes característiques.

- També es pot aprofitar per comentar que les monedes d'1 € i de 2 € reals són una mica magnètiques. Això permet distingir-les de les falses o de les de joguina. Es comprova amb un imant, col·locant-lo a la part central de la moneda real.

- En el cas dels bitllets, a la part del darrere hi apareixen **finestres i portes**, que simbolitzen l'esperit europeu d'obertura i cooperació (són de diferents estils). I a la zona blanca de la part davantera, s'hi veu la princesa mitològica Europa. (Els bitllets de joguina, si es mouen agafats pels extrems, fan un so diferent.)

3. Reflexió final

Per tancar l'activitat, es proposa fer una conversa amb tot el grup on es plantegin algunes preguntes obertes per reflexionar sobre què s'ha après i connectar-ho amb situacions quotidianes:

- Què has après avui sobre les monedes i els bitllets?
- T'ha costat triar un dels sobres? Per què?
- Per què és important saber comptar i comparar diners?
- Alguna vegada has fet servir diners de veritat per comprar alguna cosa? Com va ser l'experiència?

A més, es pot acabar amb una dinàmica breu en què l'alumnat mostri (amb les monedes de joguina) una combinació diferent per arribar a 10 €, i n'expliqui l'elecció. Això reforça la idea que **hi ha moltes maneres d'arribar al mateix valor** i anima a pensar amb flexibilitat.

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Quin tries?».
- Bitllets i monedes d'euro de joguina.
- Imant per comprovar el magnetisme de les monedes d'1 € i de 2 €.
- Annex 1 PC. Mapamundi polític.

Llibres i recursos relacionats amb l'activitat

Per a l'alumnat:

- Bankidu (2025). *El meu primer quadern de finances (6-8 anys)*. Ed. Amazon Italia Logistica Srl. (p. 28-32).
- Bha, Sara (2023). *Aprende a contar monedas y billetes. Cuaderno de ejercicios.* Publicació independent.

Per al professorat:

- YouTube (15 de març de 2023). *Vídeo addicional per identificar monedes d'euro falses: la regla dels 5 passos.* https://www.youtube.com watch?v=5yZprgr9M2s&list=PLtVu6os2ZMWjMH2ksPLAPMpyJt4hiubgN&index=9. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- YouTube (1 de febrer de 2023). *Vídeo addicional per identificar bitllets d'euro falsificats: el mètode «toca, mira i gira»*. https://www.youtube.com/watch?v=fLfC3y06Am0&list=PLtVu6os2ZMWjMH2ksPLAPMpyJt4hiubgN&index=12. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Banc Central Europeu (s. d.). *Disseny dels bitllets en euros.* https://www.ecb.europa.eu/euro/banknotes/current/design/html/index.ca.html#:~:text=En%20el%20anvers%20de%20els%20billetes%20de%20ambdues,entre%20s%C3%AD%20i%20con%20el. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculo-lomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed- 0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE6. Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	A.2.2, A.5	A.1.1, A.2.2, A.5.	A.1.1, A.2.2, A.5

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE5. Identificar les característiques dels diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, analitzar-ne l'organització i les propietats i establir-hi relacions, per reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, conservar-lo, millorar-lo i emprendre accions per a l'ús responsable.

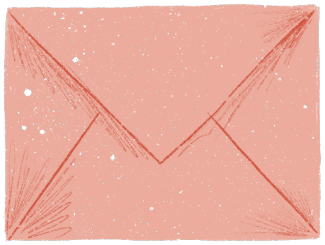
CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.1.3	C.1.3, C.3.3	C.1.3, C.3.3

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.1.1. Sentit numèric. Recompte. Estratègies variades de comptatge i recompte sistemàtic en situacions de la vida quotidiana en quantitats fins al 999. **A.2.2.** Sentit numèric. Quantitat. Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals fins al 999.	**C.1.3.** Societats i territoris. Reptes del món actual. Reptes sobre situacions quotidianes. Funcions bàsiques del pensament espacial i temporal per a la interacció amb el medi i la resolució de situacions de la vida quotidiana. Itineraris i trajectes, desplaçaments i viatges. **C.3.3.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. Identitat i diversitat cultural: existència de realitats diferents i aproximació a les diferents etnocultures presents a l'entorn. La convivència amb els altres i el rebuig a les actituds discriminatòries. Cultura de pau i no-violència.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Quin tries?	Diners i transaccions	Diners i monedes	Formes de diners Propòsits dels diners, funció Moneda estrangera i canvi	Sap que els diners es poden presentar en diferents formes, inclosos els bitllets, les monedes i els diners electrònics.	Distingeix i anomena els bitllets i monedes que s'utilitzen al seu país o regió. Aprecia el valor dels diners. Entén que els països i regions (per exemple, la zona de l'euro) tenen la seva pròpia moneda, la qual es pot intercanviar per la moneda d'altres països.	

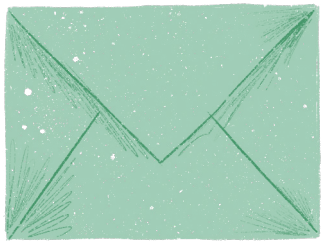
QUIN TRIES?

Marca 'X'

M'agrada el color del sobre ☐

Hi ha més monedes ☐

Hi ha més diners ☐

Omple el teu propi sobre

ANNEX 1 PC
MAPAMUNDI POLÍTIC

Datos del mapa ©2025 Google, INEGI 1000 km

Activitat 2
Per què he d'estalviar?

Objectius

Comprendre la importància de l'estalvi i la planificació per al futur, reflexionant a partir de la faula del saltamartí i les formigues.

Entendre que la faula és una adaptació de la coneguda obra d'Isop La cigala i la formiga, però que en aquest llibre de l'editorial Vicens Vives el títol és *El saltamartí i les formigues*; en canvi, en altres versions, com en el vídeo de Les Tres Bessones, s'utilitza el títol clàssic de la cigala i la formiga.

Promoure el treball en equip i la presa de decisions responsables. Analitzar diferents enfocaments sobre la gestió de recursos, comparant l'estalvi i el repartiment solidari com a factors que influeixen en el benestar comú.

Fomentar la reflexió sobre la responsabilitat personal i el valor de compartir coneixements i recursos.

Desenvolupament de l'activitat:

1. Introducció

El professorat explica **què és una faula** a l'alumnat, destacant que es tracta d'una història amb un ensenyament o moralitat al final. En aquest cas, s'aborda com la faula ens ensenya la importància de l'estalvi i la planificació.

Es presenten breument algunes característiques dels dos insectes protagonistes: les formigues, que són fàcilment reconegudes per la seva incansable feina, sempre en moviment i recol·lectant sense descans, i els saltamartins, que gaudeixen del present i, quan comencen a cantar, ho fan sense parar, sense preocupar-se pel futur.

Es reparteix la fitxa de l'alumnat «Per què he d'estalviar?» i es llegeix la faula *El saltamartí i les formigues*.

La faula original d'Isop acaba amb les formigues tancant la porta al saltamartí, però hi ha adaptacions amb un final més solidari, en què les formigues decideixen compartir menjar amb el saltamartí. Podeu posar a l'aula el vídeo amb un final diferent al proposat a l'apartat de material d'aquesta guia.

2. Mans a l'obra!

• Comprensió de la faula i concepte d'estalvi

- Després de llegir la faula, el professorat guia una reflexió sobre què ha fet cada personatge durant l'estiu. Es convida l'alumnat a pensar com el saltamartí ha gaudit del present, sense emmagatzemar recursos per al futur, mentre que les formigues han treballat de forma constant i planificada.

- L'alumnat completa la fitxa amb les accions de cada personatge i relaciona la situació de la faula amb el concepte d'estalvi personal. S'introdueix la idea **de disposar de diners i no gastar-s'ho tot**, sinó estalviar-ne una part per a necessitats futures.

• Treballar el repartiment just i col·laboratiu

Tot seguit, de manera fictícia, cada estudiant s'ha d'imaginar que l'endemà porta a classe 1 € per comprar una pilota o un llibre. El preu total de la pilota o el llibre depèn del nombre d'estudiants a la classe (per exemple, si hi ha 10 estudiants, la pilota o el llibre costa 10 €).
A partir d'aquesta situació, es proposen preguntes per reflexionar en grup:

- Què passa si tothom porta 1 euro?
- I si algú no en porta?
- És diferent si se l'ha gastat en llaminadures que si no el pot portar per què no pot?
- Què podríem fer per ajudar-lo a participar en la propera ocasió?
- Podem pensar una solució entre tota la classe perquè ningú no en quedi al marge?

3. Reflexió final

Per tancar l'activitat, es convida l'alumnat a pensar i compartir idees a partir de preguntes senzilles, com ara:

- Què has après del saltamartí i les formigues?
- Per què creus que és important guardar o estalviar una mica de diners per a més endavant?

També es poden recollir algunes respostes a la pissarra o en un mural conjunt, per reforçar la idea que estalviar és important, però que també ho és pensar en els altres. Si es vol, es pot proposar al grup d'inventar un nou final per a la faula, més just o més solidari, i representar-lo amb dibuixos o una petita dramatització.

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Per què he d'estalviar?».
• Vídeos amb un final diferent al de la faula:

- https://www.youtube.com/watch?v=2fEVHWLYa2s. Consultat el 15 de juliol de 2025.

Vídeo amb una versió alternativa de la faula, en què les formigues decideixen ajudar la cigala, demostrant un repartiment solidari dels recursos i mostrant com la col·laboració pot ser una forma de suport quan algú necessita ajuda, encara que no hagi estalviat prou.

- Les Tres Bessones i la cigala i la formiga: https://www.youtube.com/watch?v=Zl7xCf4KZdc. Consultat el 15 de juliol de 2025.

Llibres relacionats amb l'activitat

Per a l'alumnat:

• Junyent, Montse (2017). Din i Neret. *El meu primer llibre d'economia.* Combel Editorial.
• Pinkney, Jerry (2014). *Faules d'Isop*. Vicens Vives. «El saltamartí i les formigues».
• Roca, Elisenda; Losantos, Cristina (2018). *Que m'ho compres?* Editorial Bambú.

Per al professorat:

• Fiedler, Heidi (2019). *La imprescindible guía del dinero. Un increíble viaje por el mundo de las finanzas*. Ediciones SM. (p. 34-54).
• Mascaró, Laura (2019). *¿Dónde crece el dinero? Aprender a gestionar el dinero desde la primera paga*. Montena. (p. 81, 113); «Test de la llaminadura» a la pàgina 81.
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculo-lomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat; 10. Reducció de les desigualtats.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE8. Desenvolupar destreses socials, reconeixent i respectant les emocions, les experiències dels altres i el valor de la diversitat i participant activament en equips de treball heterogenis amb rols assignats, per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques, fomentar el benestar personal i crear relacions saludables.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.4.2, F.2.2	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE6. Identificar les causes i conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des del punt de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, i per posar en pràctica estils de vida sostenibles i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.2.4, C.3.1	C.2.4, C.3.1	C.3.1, C.4.2

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.4.2. Sentit numèric. Relacions. Nombres naturals en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació. **F.2.2.** Sentit socioafectiu. Treball en equip, inclusió, respecte i diversitat. Participació activa en el treball en equip: interacció positiva i respecte pel treball dels altres.	**C.2.4.** Societats i territoris. Societats al llarg del temps. Les expressions i produccions artístiques a través del temps. El patrimoni material i immaterial local. **C.3.1.** Societats i territoris. La vida en col·lectivitat. **C.4.2.** Societats i territoris. Consciència ecosocial..

COMPETÈNCIES FINANCERES OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Per què he d'estalviar?	Planificació i gestió de les finances.	Estalvi	Objectius i prioritats d'estalvi	Coneix els beneficis de començar a estalviar i tenir fites d'estalvi des d'una edat primerenca.	Desenvolupa l'hàbit d'estalviar part de la paga o d'altres ingressos. Prioritza l'estalvi per a una meta sobre la despesa discrecional.	

PER QUÈ HE D'ESTALVIAR?

El Saltamartí i les Formigues

1. Què va fer el saltamartí al llarg de l'estiu?

_____

_____

2. Què van fer les formigues al llarg de l'estiu?

_____

_____

3. Què els hi demana el saltamartí a les formigues a l'hivern?

_____

_____

4. Quina lliçó aprenem d'aquesta història?

_____

_____

Activitat 3
On guardo els meus primers estalvis?

Objectius

Fomentar, en l'alumnat de 6 i 7 anys, una comprensió inicial sobre la importància de l'estalvi i les alternatives per guardar els seus diners, com ara una guardiola o un banc, reflexionant sobre els riscos i els avantatges de cada elecció a través d'exemples pràctics i faules.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Abans de començar, si ho creieu convenient, el professorat pot plantejar l'activitat prèvia «Per què he d'estalviar?», perquè els alumnes comprenguin la importància de l'estalvi.

Per introduir aquesta activitat, es plantegen preguntes inicials: què faries si et donen diners? Què t'agradaria comprar si estalvies?

2. Mans a l'obra!

Es presenten dues opcions per desar diners:

• Guardiola: un lloc proper i divertit per estalviar diners que planeges gastar aviat.
• Banc: un lloc més segur per guardar diners que vols conservar més temps. Ajuda els nens i nenes a entendre que, per a moltes persones, el banc és com una gran guardiola que solen utilitzar les persones adultes.

Exemple: Si estalvies per a un gelat, pots fer servir la guardiola. Però si estàs estalviant per a una cosa més gran i que et costarà més temps, com ara una bicicleta, és millor portar els diners al banc perquè és més segur i no es perden.

Es pot llegir o narrar una d'aquestes dues faules per reflexionar sobre els riscos d'on guardar els diners:

• *El garrepa*: reflexiona sobre els perills d'amagar els diners i no donar-ne un ús adequat.
• *La lletera i la galleda:* ensenya la importància de cuidar els estalvis, guardar-los bé i ser prudents amb els objectius financers.

• Comparació: avantatges i desavantatges

Guardar els diners en una guardiola

• Avantatges:
- Sempre els tens a prop: els pots tocar, comptar i veure.
- És divertit: ficar monedes i bitllets en una guardiola és com un joc.
- No necessites anar enlloc per poder-los fer servir.

• Desavantatges:
- No és gaire segur: si la guardiola es perd, es trenca o algú agafa els diners sense permís, podries perdre els estalvis.
- No creix: sempre hi ha la mateixa quantitat que hi has posat.

Guardar els diners al banc

• Avantatges:
- Hi estan segurs: al banc, els teus diners estan ben cuidats i no es perden.
- Poden créixer: de vegades, el banc et dona una mica més de diners com a premi per estalviar.

• Desavantatges:
- No el pots veure ni tocar tota l'estona.
- Necessites que un adult t'acompanyi al banc si vols posar-hi o treure'n els teus diners.

• Activitat: dibuixa i pinta la teva guardiola

El professorat lliura a l'alumnat la fitxa de l'activitat «On guardo els meus primers estalvis?» i els demana que dibuixin la seva guardiola

i la pintin. Mentre treballen, el professorat pot guiar la reflexió amb preguntes del tipus: què prefereixes: estalviar en una guardiola o al banc? Per què? Què compraries si estalviessis molts diners?

· Simulació d'estalvi i treball amb magnituds

Es reparteixen bitllets i monedes d'euro de joguina entre l'alumnat. Tothom rep la mateixa quantitat de diners (per exemple, 10 €), encara que en formats diferents: únicament amb bitllets, només amb monedes o amb una combinació de tots dos.

Es plantegen les preguntes següents per fomentar el debat i la reflexió:

- Què et sembla millor: tenir moltes monedes o pocs bitllets?
- Què faries amb aquests diners? Gastar-los, guardar-los a la guardiola o portar-los al banc?
- Quins avantatges té tenir una guardiola a casa?
- Per què penses que el banc és un bon lloc per guardar els diners?
- Què compraries si estalviessis molts diners? Saps més o menys quant val?
- Què val més, una bicicleta o una moto? Què val més, un gelat o un pastís?

3. Reflexió final

Per tancar l'activitat, es convida l'alumnat a pensar quina de les dues opcions per guardar els diners els ha agradat més i per què. El professorat pot reforçar la idea que no hi ha una única manera correcta d'estalviar, sinó que depèn de per a què els vulguis utilitzar. El més important és pensar abans de gastar i tenir un pla per cuidar els diners.

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «On guardo els meus primers estalvis?».
- Bitllets i monedes d'euro de joguina.

Llibres relacionats amb l'activitat

Per a l'alumnat:

- Bankidu (2025). *El meu primer quadern de finances (6-8 anys)*. Ed. Amazon Italia Logistica Srl (p. 13, 15 i 28-32).
- Bha, Sara (2023). *Aprende a contar monedas y billetes. Cuaderno de ejercicios*. Publicació independent. (Encara que en general el llibre es concentra més a treballar amb els cèntims).
- Junyent, Montse (2017). *Din i Neret. El meu primer llibre d'economia*. Combel Editorial.
- Pinkney, Jerry (2014). *Faules d'Isop*. Vicens Vives. «La lletera i la galleda» i «El garrepa».
- Roca, Elisenda; Losantos, Cristina (2018). *Que m'ho compres?* Editorial Bambú.

Per al professorat:

- Fiedler, Heidi (2019). La imprescindible guía del dinero. Un increíble viaje por el mundo de las finanzas. Ediciones SM (p. 36).
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE8. Desenvolupar destreses socials, reconeixent i respectant les emocions, les experiències dels altres i el valor de la diversitat i participant activament en equips de treball heterogenis amb rols assignats, per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques, fomentar el benestar personal i crear relacions saludables.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	A.2.1, F.2.1	A.2.1, A.4.2, A.5	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE6. Identificar les causes i conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des del punt de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, i per posar en pràctica estils de vida sostenibles i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.1.3	C.1.3, C.2.4, C.3.2	C.3.2

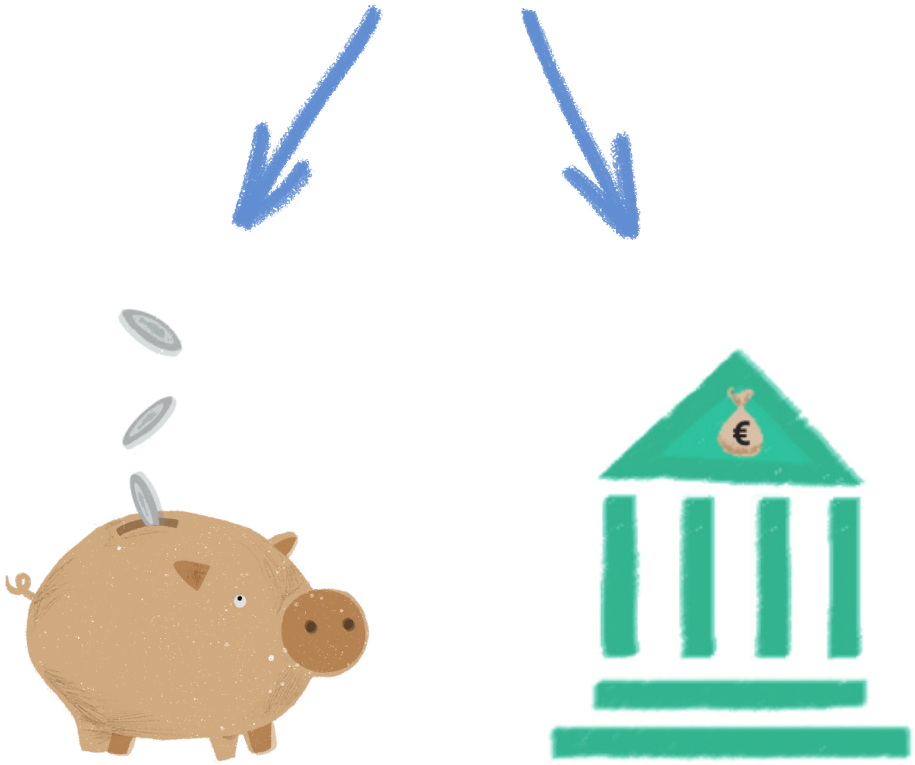
SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.2.1. Sentit numèric. Quantitat. Estimacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes. **A.4.2.** Sentit numèric. Relacions. Nombres naturals en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació. **A.5.** Sentit numèric. Educació financera. Sistema monetari europeu: monedes (1 i 2 euros) i bitllets d'euro (5, 10, 20, 50 i 100), valor i equivalència. **F.2.1.** Sentit socioafectiu. Treball en equip, inclusió, respecte i diversitat. Participació activa en el treball en equip: interacció positiva i respecte pel treball dels altres.	**C.1.3.** Societats i territoris. Reptes del món actual. Reptes sobre situacions quotidianes. Funcions bàsiques del pensament espacial i temporal per a la interacció amb el medi i la resolució de situacions de la vida quotidiana. Itineraris i trajectes, desplaçaments i viatges. **C.2.4.** Societats i territoris. Societats al llarg del temps. Les expressions i produccions artístiques a través del temps. El patrimoni material i immaterial local. **C.3.2.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en societat. Espais, recursos i serveis de l'entorn. Formes i modes d'interacció social en espais públics des d'una perspectiva de gènere.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
On guardo els meus primers estalvis?	Planificació i gestió de les finances	Estalvi	Objectius i prioritats d'estalvi	Entén que els diners es poden estalviar físicament o en un compte de dipòsit en una institució financera. Coneix els beneficis de començar a estalviar i tenir fites d'estalvi des d'una edat primerenca.	Desenvolupa l'hàbit d'estalviar part de la paga o d'altres ingressos.	

ON GUARDO ELS MEUS PRIMERS ESTALVIS?

On guardem els estalvis?

Dibuixa i pinta una guardiola

Activitat 4
Per què algunes guardioles són porquets? Una història curiosa

Objectius

Presentar a l'alumnat de 6 anys el concepte de l'estalvi de manera divertida i creativa, fent servir una de les històries sobre l'origen de les guardioles amb forma de porquet com a inspiració. Se'ls pot fer l'observació, a través de la faula d'Isop ***El garrepa***, que és important guardar els diners en un lloc segur, i esmentar també l'equilibri saludable entre l'estalvi i el gaudi dels recursos. A més, es poden treballar habilitats relacionades amb magnituds i estimacions a través de la creació de la guardiola, fomentant la creativitat, la consciència ambiental i la reflexió sobre com planificar i administrar recursos.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció. Una de les històries sobre l'origen de les guardioles porquet

Per començar, es proposa llegir o narrar la faula d'Isop ***El garrepa***, per reforçar la importància de guardar els diners en un lloc segur.

El professorat explica la història:

«Sabies que hi ha una llegenda sobre per què es fan servir porquets com a guardiola? La llegenda diu que fa molts anys les persones guardaven les monedes en recipients de fang. Aquests recipients en anglès es deien pygg jars. Però va passar una cosa curiosa: en anglès, la paraula pygg sona com a pig 'porc'. I els artesans van tenir la idea de transformar els recipients de fang en porquets. I així és com avui, molts fem servir porquets per estalviar diners».

Hi ha persones que creuen que aquesta història és certa, però d'altres pensen que podria ser només una llegenda. Què en penses tu?

Es connecta la història amb el propòsit: *«Estalviar ens ajuda a complir desitjos o estar preparats per a coses importants en el futur. És com cuidar un petit tresor!»*.

Preguntes interactives:

- Algú té una guardiola a casa? Com és?
- Com guardava la gent les monedes fa molts anys, abans que existissin les guardioles porquet?
- Què vol dir estalviar? Per què és important?

2. Mans a l'obra! Creació de la guardiola

- **Vídeo tutorial:** fabriquem una guardiola porquet

Es projecta el vídeo tutorial ***«Com fer una guardiola amb una ampolla reciclada?»*** https://www.youtube.com/watch?v=PY_SbTOuiAs

S'explica que faran servir materials reciclats per fabricar la seva pròpia guardiola porquet, i així ajuden el planeta i fomenten la creativitat.
Es reparteixen els materials i la fitxa de l'alumnat «Per què algunes guardioles són porquets? Una història curiosa», perquè segueixin els passos del vídeo.

Ajudeu-los a:

- Tallar la ranura per inserir-hi les monedes.
- Pintar o decorar l'ampolla per convertir-la en un porquet.
- Afegir-hi les orelles, la cua i les potes.

• Treball amb magnituds i estimacions

· Grandàries i capacitats

- Compareu les ampolles que l'alumnat ha fet servir: «quina és més gran o més petita?»
- Creieu que una ampolla gran pot guardar més monedes que una de petita? Per què?

• Estimacions

Quantes monedes d'1 € caben a la guardiola? I si són de 2 €?
Es proposa que cada estudiant ofereixi una resposta inicial.

Després, en equip, es comprova col·locant les 100 monedes de joguina d'1 € disponibles en una de les guardioles.

És probable que no s'ompli del tot, per la qual cosa se suggereix estimar novament quantes monedes hi podrien cabre, basant-se en l'espai ocupat per les 100 monedes.

Aquesta activitat es pot repetir amb monedes de 2 € i utilitzant guardioles de diferents mides per ampliar l'experiència.

3. Reflexió final: per què s'estalvia?

L'alumnat pot compartir perquè vol estalviar a la guardiola (per exemple, per comprar-se una joguina, un llibre o ajudar algú). Reforça la idea que estalviar una mica cada dia pot ajudar a assolir fites grans.

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Per què algunes guardioles són porquets? Una història curiosa».
• Ampolla de plàstic buida.
• Goma EVA de colors.
• Silicona o cola.
• Tisores.
• Monedes d'1 € i de 2 € de joguina.

Llibres relacionats amb l'activitat

Per a l'alumnat:

• Junyent, Montse (2017). *Din i Neret. El meu primer llibre d'economia*. Combel Editorial.
• Pinkney, Jerry (2014). *Faules d'Isop*. Vicens Vives. «El garrepa».
• Roca, Elisenda; Losantos, Cristina (2018). *Que m'ho compres?* Editorial Bambú.
• YouTube. (30 de juny [es] i 3 de desembre de 2020 [ca]). Vídeo per confeccionar una guardiola porquet.
- https://www.youtube.com/watch?v=PY_SbTOuiAs (català) Consultat el 15 de juliol de 2025.
- https://www.youtube.com/watch?v=5lQhMV9CyZY (castellà) Consultat el 15 de juliol de 2025.

Per al professorat:

• Castro, Miroslava (2024). *Ahorro y planificación financiera para niños. Juegos y actividades para convertirte en un experto en finanzas. Finanzas al rescate (Apartado 2)*. Publicació independent.
• Fiedler, Heidi (2019). *La imprescindible guía del dinero. Un increíble viaje por el mundo de las finanzas*. Ediciones SM (p. 36).
• Mascaró, Laura (2019). *¿Dónde crece el dinero? Aprender a gestionar el dinero desde la primera paga*. Montena (p. 71).
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE SOSTENIBILITAT (ODS):
4. Educació de qualitat; 12. Producció i consum responsable.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

CE6. Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

CE8. Desenvolupar destreses socials, reconeixent i respectant les emocions, les experiències dels altres i el valor de la diversitat i participant activament en equips de treball heterogenis amb rols assignats, per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques, fomentar el benestar personal i crear relacions saludables.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.1.1	A.1.1, B.1.1, B.3.1, B.3.2, F.2.2	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMSSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE5: Identificar les característiques dels diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, analitzar-ne l'organització i les propietats i establir-hi relacions, per reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, conservar-lo, millorar-lo i emprendre accions per a un ús responsable.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.2.4	A.1.1, A.1.2	—

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.1.1. Sentit numèric. Recompte. Estratègies variades de comptatge i recompte sistemàtic en situacions de la vida quotidiana en quantitats fins al 999. **B.1.1.** Sentit de la mesura. Magnitud. Atributs mesurables dels objectes (longitud, massa, capacitat), distàncies i temps. **B.3.1.** Sentit de la mesura. Estimació i relacions. Estratègies de comparació directa i ordenació de mesures de la mateixa magnitud. **B.3.2.** Sentit de la mesura. Estimació i relacions. Estimació de mesures (distàncies, mides, masses, capacitats...) per comparació directa amb altres mesures. **F.2.2.** Sentit estocàstic. Treball en equip, inclusió, respecte i diversitat. Participació activa en el treball en equip: interacció positiva i respecte pel treball dels altres.	**A.1.1.** Cultura científica. Iniciació a l'activitat científica. Procediments d'indagació adequats a les necessitats de la investigació (observació en el temps, identificació i classificació, cerca de patrons...). **A.1.2.** Cultura científica. Iniciació a l'activitat científica. Instruments i dispositius apropiats per fer observacions i mesuraments d'acord amb les necessitats de les diferents investigacions. **C.2.4.** Societats i territoris. Societats al llarg del temps. Les expressions i produccions artístiques a través del temps. El patrimoni material i immaterial local.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Per què algunes guardioles són porquets? Una història curiosa	Planificació i gestió de les finances	Estalvi	Objectius i prioritats d'estalvi	Coneix els beneficis de començar a estalviar i tenir fites d'estalvi des d'una edat primerenca		

PER QUÈ ALGUNES GUARDIOLES SÓN PORQUETS

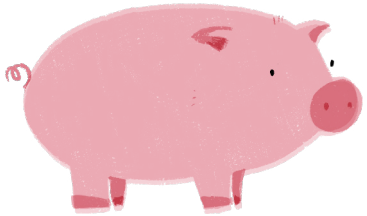
UNA HISTÒRIA CURIOSA

Fa 55 anys, els diners es guardaven en gerres d'argila, aquesta argila s'anomenava **PYGG.**

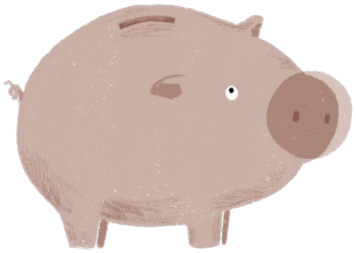

Amb l'argila es construïen diferents **gerres i plats** per guardar monedes.

Al sonar igual que **PIG** (porc en inglès...)

Els ceramistes van aprofitar aquest joc de paraules per fer gerres de **pygg** (argila) en forma de **pig** (porc).

Avui dia encara es conserva aquest símbol, ja que en algunes cultures el porc és símbol de prosperitat:

GUARDIOLA (català) i
PIGGY BANK (anglés)

Activitat 5
Comprem un regal?

Objectius

Fomentar en l'alumnat de 7 anys la comprensió bàsica de la utilització dels diners, la presa de decisions responsables i el desenvolupament de valors com la solidaritat, l'estalvi i la reflexió sobre el consum. Mitjançant aquesta activitat, es busca que els participants:

- Descobreixin com prendre decisions responsables i de consum conscient en triar quin regal comprar amb els diners que tenen, i reflexionin sobre la importància de planificar les decisions econòmiques, com es destaca a la faula de *La lletera i la galleda*.
- Practiquin el càlcul del canvi i reforcin les habilitats matemàtiques
- Explorin valors com ara la generositat i l'estalvi.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Abans de començar l'activitat, s'aconsella llegir o narrar la faula de *La lletera i la galleda* per mostrar que, abans de prendre decisions, és important assegurar-se que els recursos són suficients.

A continuació, s'explica als estudiants que aprendran a gestionar diners ficticis i a prendre decisions sobre què comprar amb els diners disponibles, tenint en compte quant costa cada cosa. Aprendran a calcular quants diners els sobren després de la compra i hauran de decidir a què dediquen aquests diners.

S'inicia l'activitat lliurant a cada estudiant la fitxa de l'alumnat «Comprem un regal?» i un bitllet fictici de 10 euros per comprar un regal a un amic o amiga. S'emfatitza que els diners són limitats i que hauran de prendre decisions intel·ligents a l'hora de triar el regal.

2. Mans a l'obra!

• Presentació de les opcions de regals i planificació de la compra

El professorat mostra les targetes amb els possibles regals, cadascuna amb un dibuix i un preu (vegeu l'annex 2 PC). Es pot fer en una «taula botiga» on els estudiants s'acostin a veure què poden comprar. Abans que triïn el regal, cal dedicar uns minuts a parlar sobre:

- Necessitat: el que realment necessitem per viure o estar bé (exemples: menjar, roba per abrigar-se, material escolar).
- Desig: una cosa que ens agrada molt però que no és essencial per viure (exemples: una joguina o llaminadures).
- Consum conscient: és quan pensem bé abans de comprar alguna cosa. No es tracta de comprar moltes coses, sinó de comprar només el que necessitem o el que sabem que farem servir de veritat

Se'ls explica que es tracta d'un regal i que no hi ha cap problema perquè cobreixi un desig del seu amic o amiga.

• Tria del regal

Cada estudiant tria un regal per al seu amic o amiga i explica a la fitxa per a qui és i per què el tria (sap que ho necessita, que li agradarà molt, que l'utilitzarà molt o qualsevol altra idea que se'ls pugui acudir).

• Simulació de la compra i càlcul dels diners sobrants (treball amb habilitats matemàtiques)

Cada estudiant anota a la fitxa el preu del seu regal i ha de calcular quants diners li sobren. A continuació, s'acosta a la taula i en simula la compra, paga amb el bitllet de 10 € i el professorat li torna el canvi en monedes de joguina (finalment, l'estudiant comprova que el canvi sigui correcte).

En aquest punt, si es considera oportú, es pot aprofitar per treballar transformacions matemàtiques.

Es pot formular la qüestió d'una de les maneres següents (en ordre creixent de dificultat):

- Tinc 10 € i me'n donen 2, quants en tinc ara?
- Tenia 10 € i ara en tinc 12, quants me n'han donat?
- M'han donat 2 € i ara en tinc 12, quants euros tenia?

També es pot plantejar una de les qüestions següents (en ordre creixent de dificultat):

- Tinc 15 € i me'n gasto 8, quants en tinc ara?
- Tenia 15 € i ara en tinc 7, quants me n'he gastat?
- M'he gastat 8 € i ara en tinc 7, quants euros tenia?

Es poden plantejar altres problemes similars.

- **Decisió sobre els diners sobrants**

Explica'ls les tres opcions que tenen i que cada estudiant decideixi què fer:

- Estalviar els diners sobrants (guardar-los per fer-los servir en el futur).
- Gastar-los en alguna altra cosa (hi pot haver una segona ronda de compres amb productes petits, per exemple, xocolata a 1 €).
- Donar-los a algú per ajudar (hi pot haver una urna simbòlica de donació i una història sobre com es farien servir els diners per ajudar els altres).

3. Reflexió final

Plantejar preguntes per generar debat:

- Creus que el teu regal cobreix una necessitat o desig?
- Per què creus que és important pensar-s'ho bé abans de gastar diners?
- Creus que és millor gastar tots els diners o estalviar-ne una mica? Per què?
- Què t'ha semblat més difícil: triar què comprar o decidir què fer amb els diners sobrants?

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Comprem un regal?»
- Bitllets i monedes d'euro de joguina.
- Annex 2 PC. Objectes per al mercat.

Llibres relacionats amb l'activitat

Per a l'alumnat:

- Junyent, Montse (2017). ***Din i Neret. El meu primer llibre d'economia.*** Combel Editorial.
- Pinkney, Jerry (2014). ***Faules d'Isop***. Vicens Vives. «La lletera i la galleda».
- Roca, Elisenda; Losantos, Cristina (2018). ***Que m'ho compres?*** Editorial Bambú.

Per al professorat:

- Castro, Miroslava (2024). ***Ahorro y planificación financiera para niños. Juegos y actividades para convertirte en un experto en finanzas. Finanzas al rescate. (Apartat 4)***. Publicació independent.
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE SOSTENIBILITAT (ODS):
4. Educació de qualitat; 10. Reducció de les desigualtats.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

CE6. Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	A.5	A.3.1, A.3.2, A.4.2, A.4.3, A.5	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE6: Identificar les causes i les conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des del punt de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, i per posar en pràctica estils de vida sostenibles i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.2.4	C.1.3, C.3.3	C.3.3

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.3.1. Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals fins al 999. **A.3.2.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Suma i resta de nombres naturals resolts amb flexibilitat i sentit: utilitat en situacions contextualitzades, estratègies i eines de resolució i propietats. **A.4.2.** Sentit numèric. Relacions. Nombres naturals en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació. **A.4.3.** Sentit numèric. Relacions. Relacions entre la suma i la resta: aplicació en contextos quotidians. **A.5.** Sentit numèric. Educació financera. Sistema monetari europeu: monedes (1 i 2 euros) i bitllets d'euro (5, 10, 20, 50 i 100), valor i equivalència.	**C.1.3.** Societats i territoris. Reptes del món actual. Reptes sobre situacions quotidianes. Funcions bàsiques del pensament espacial i temporal per a la interacció amb el medi i la resolució de situacions de la vida quotidiana. Itineraris i trajectes, desplaçaments i viatges. **C.2.4.** Societats i territoris. Societats al llarg del temps. Les expressions i produccions artístiques a través del temps. El patrimoni material i immaterial local. **C.3.3.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. Identitat i diversitat cultural: existència de realitats diferents i aproximació a les diferents etnocultures presents a l'entorn. La convivència amb els altres i el rebuig a les actituds discriminatòries. Cultura de pau i no-violència.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Comprem un regal?	Planificació i gestió de les finances	Gestió i planificació d'ingressos i despeses	Supervisió i gestió d'ingressos i despeses regulars	Comprèn la necessitat de prioritzar certes despeses, especialment quan els ingressos són limitats.	Considera diferents opcions de despesa per a la paga, regals i altres ingressos.	

COMPREM UN REGAL?

Els meus diners disponibles

Tinc: _____ €

El meu regal

Regal que vull comprar: _____

Per qui és? _____

¿Por què trio aquest regal? _____

Preu: _____ €

Quants diners em sobren? _____ €

Els diners que em sobren

Què faré amb els diners que em sobren?

☐ Estalviar-ho a la meva guardiola

☐ Donar-lo per ajudar a algú

☐ Comprar alguna cosa petita per mi

ANNEX 2 PC
OBJECTES PEL MERCAT

2 €

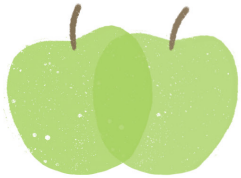
4 €

1 €

2 €

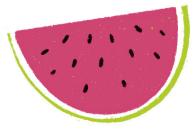
2 €

3 €

2 €

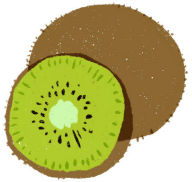
1 €

4 €

3 €

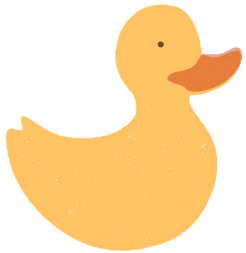
2 €

3 €

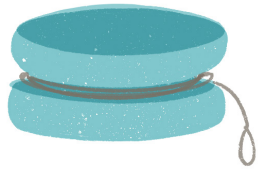
14 €

10 €

12 €

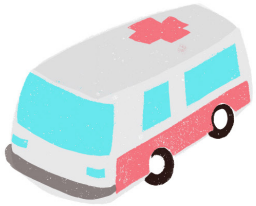
7 €

15 €

25 €

20 €

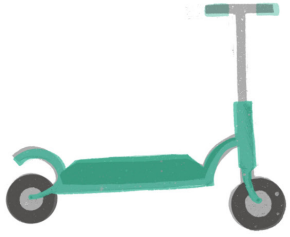
17 €

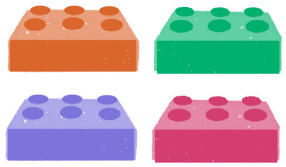
23 €

150 €

50 €

14 €

43 €

32 €

30 €

42 €

45 €

35 €

40 €

18 €

27 €

25 €

30 €

28 €

Activitat 6
Ho necessites o ho desitges?

Objectius

Desenvolupar, en l'alumnat de 7 anys, la capacitat per prendre decisions responsables en l'ús dels diners, distingint entre necessitats i desitjos, introduint el consum responsable i establint prioritats segons els recursos disponibles.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

El professorat inicia l'activitat explicant què és una guardiola i com ens ajuda a estalviar diners, utilitzant exemples propers: «Qui té una guardiola a casa?» o «Per què la feu servir?». Destaca que la guardiola permet guardar diners per a coses importants o desitjades, però que no sempre es pot comprar tot alhora, així que s'ha de planificar.

Es presenta la situació fictícia d'una acampada organitzada pel col·legi: «Ens n'anem per primer cop d'acampada i ens cal preparar les motxilles». Els pares han ajudat cada estudiant a reunir 80 € a la guardiola per comprar el que és necessari, però no arriba per a tot, així que hauran de triar amb molta cura.

S'explica que en qualsevol situació en què es tenen uns diners limitats per gastar, és important aprendre a diferenciar entre necessitats i desitjos.

Una **necessitat** és una cosa que realment cal per viure o estar bé, com ara menjar, roba o una llanterna per a l'acampada.

Un **desig** és una cosa que ens agrada o ens fa feliços, però que no és imprescindible, com ara una joguina o una llaminadura.

També és important introduir el concepte de **consum responsable**: significa pensar bé abans de comprar alguna cosa. No es tracta de comprar moltes coses, sinó de comprar només el que es necessita o el que se sap que es farà servir de debò. Cal assegurar-se que tots els articles que es compren siguin necessaris.

2. Mans a l'obra!

Es lliura a cada estudiant la fitxa de l'alumnat «Ho necessites o ho desitges?» i es passa al pas següent:

• Identificació de necessitats i desitjos per part de l'alumnat

- Observació dels articles que apareixen a la fitxa al voltant de la guardiola. Se'ls explica que se suposa que, d'aquests articles, a casa no en tenen cap, però sí que tenen la resta necessària per a l'acampada.

- S'encercla amb **verd** els objectes que són necessitats i amb **vermell** els objectes que són desitjos.

Quan l'alumnat ho hagi encerclat, es dedica un temps a compartir les respostes i, entre tothom, s'arriba a un acord sobre quines són les necessitats i quins els desitjos.

- Necessitats: motxilla, sac de dormir, llanterna, ampolla d'aigua reciclable.
- Desitjos: llaminadures, joc de cartes, tamboret, llapis de colors.

• Decisió de compra

- L'alumnat tria els articles que comprarà per a l'acampada i els assenyala a la fitxa amb una fletxa. Assegura't que compra tots els articles que són necessitats.

- Se suma el preu dels objectes seleccionats. El total no pot superar els 80 €. Et sobren diners? Et falten diners? Quants?

- Sobren diners:

Si la suma dels objectes seleccionats és inferior a 80 €, tens diners extra. Es pot preguntar: què faries amb els diners que et sobren?

Opcions: es pot estalviar per comprar alguna cosa més endavant o triar més articles si es tenen prou diners (també es pot plantejar comprar alguna cosa petita que no és a la fitxa, què comprarien?).

- Falten diners:

Si el total supera els 80 €, cal fer ajustaments. Quins objectes s'eliminarien perquè la suma no superi els 80 €? Se'ls demana que pensin quin dels objectes escollits és menys important o quin poden deixar per a un altre moment.

Al final, el professorat fa una simulació de compra utilitzant bitllets i monedes de joguina. Tots els estudiants hi participen activament triant els articles, sumant els diners i assegurant-se de no excedir-se del pressupost de 80 €.

3.Reflexió final

En concloure l'activitat es convida l'alumnat a reflexionar sobre les seves decisions i què han après.

- T'ha sigut difícil decidir què comprar? Per què?
- Per què són tan importants les coses realment necessàries per a l'acampada?
- T'emportes alguna joguina que tinguis a casa? Per què és important o no per a l'acampada?

Se'ls recorda que, a la vida, sempre s'han de prioritzar les necessitats abans que els desitjos, i que consumir responsablement no significa renunciar als desitjos, sinó prendre decisions sàvies i pensar en allò que realment es necessita. A més, es pot aprendre a estalviar per tenir més endavant més coses que agradin.

Finalment, se suggereix de recordar que consumir de manera responsable també implica tenir cura del medi ambient: escollir productes duradors i evitar el malbaratament ajuda a protegir el nostre planeta.

L'activitat finalitza amb la lectura a l'aula del llibre Ho vull tot com a contraexemple de consum responsable, o bé amb altres títols inclosos a l'apartat d'aquesta guia «Llibres relacionats amb l'activitat», que aborden temàtiques com el consum crític i la cura del planeta.

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Ho necessites o ho desitges?».
- Bitllets i monedes d'euro de joguina.

Llibres relacionats amb l'activitat

Per a l'alumnat:

- Roberts, Sarah (2020). *¡Alguien se ha tragado a Lola!* Editorial Bruño.
- Bankidu (2025). *El meu primer quadern de finances (6-8 anys)*. Ed. Amazon Italia Logistica Srl (p. 53-64).
- Capdevila, Roser; Alcántara, Ricardo (2007). *Les Tres Bessones i comprar per comprar*. Icària Editorial.
- Capdevila, Roser; Capdevila, Carles (2002). *Les Tres Bessones marquen un gol*. Icària Editorial.
- Moreno, Eloy (2021). *Ho vull tot*. Nube de Tinta.
- Roca, Elisenda; Losantos, Cristina (2018). *Que m'ho compres?* Editorial Bambú.
- Serrano, Lucía (2020). *Escombraries i més escombraries*. Barcanova Editorial.

Per al professorat:

- Castro, Miroslava (2024). *Ahorro y planificación financiera para niños. Juegos y actividades para convertirte en un experto en finanzas. Finanzas al rescate.* Publicació independent.
- Fiedler, Heidi (2019). *La imprescindible guía del dinero. Un increíble viaje por el mundo de las finanzas*. Ediciones SM. (p. 17, 46).
- Mascaró, Laura (2019). *¿Dónde crece el dinero? Aprender a gestionar el dinero desde la primera paga*. Montena. (p. 81, 89). «Test de la llaminadura» a la pàgina 81.
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.

• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE SOSTENIBILITAT (ODS):
4. Educació de qualitat; 12. Producció i consum responsables.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE6. Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

CE8. esenvolupar destreses socials, reconeixent i respectant les emocions, les experiències dels altres i el valor de la diversitat i participant activament en equips de treball heterogenis amb rols assignats, per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques, fomentar el benestar personal i crear relacions saludables.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.3.2, A.4.2, A.4.3, A.5, F.2.1	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE6: Identificar les causes i les conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des del punt de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, i per posar en pràctica estils de vida sostenibles i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.

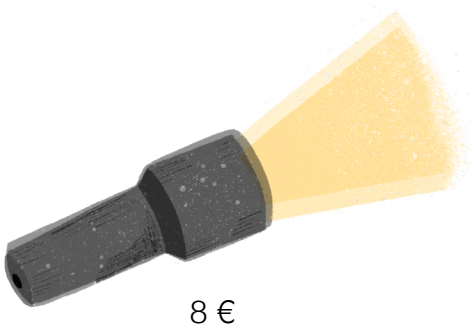
CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.4.3	C.4.3	C.4.3

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.3.2. Sentit numèric. Sentit de les operacions. Suma i resta de nombres naturals resolts amb flexibilitat i sentit: utilitat en situacions contextualitzades, estratègies i eines de resolució i propietats. **A.4.2.** Sentit numèric. Relacions. Nombres naturals en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació. **A.4.3.** Sentit numèric. Relacions. Relacions entre la suma i la resta: aplicació en contextos quotidians. **A.5.** Sentit numèric. Educació financera. Sistema monetari europeu: monedes (1 i 2 euros) i bitllets d'euro (5, 10, 20, 50 i 100), valor i equivalència. **F.2.2.** Sentit socioafectiu. Treball en equip, inclusió, respecte i diversitat. Participació activa en el treball en equip: interacció positiva i respecte pel treball dels altres.	**C.4.3.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Estils de vida sostenible. L'ús responsable de l'aigua, la mobilitat segura, saludable i sostenible i la prevenció i la gestió dels residus.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Necessites o desitges?	Diners i transaccions Context financer	Diners i divises Preus, compres i pagaments Influències externes	Gestió dels diners Compres Preus Consideracions de sostenibilitat	S'adona que les persones disposen de quantitats limitades de diners Enumera els preus dels articles bàsics, inclosos els aliments És conscient que les decisions financeres personals repercuteixen en la societat i el medi ambient	Diferencia entre necessitats i desitjos abans de planificar una compra Utilitza el càlcul mental per estimar el preu final d'un bé o servei (incloent-hi descomptes).	

HO NECESSITES O HO DESITGES?

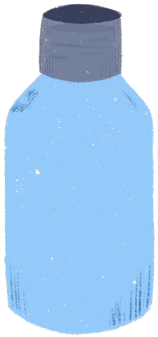
8 €

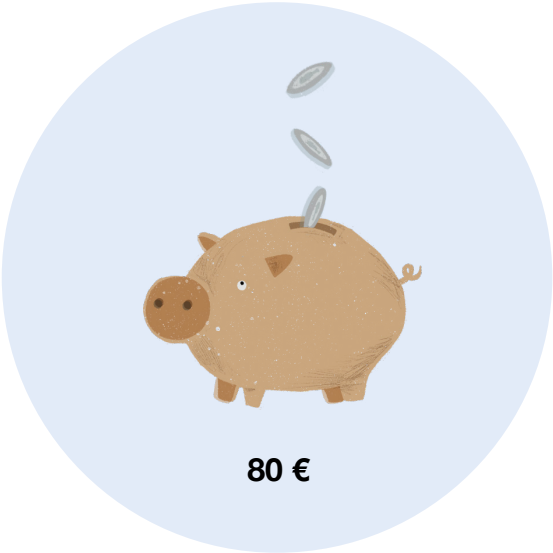
12 €

3 €

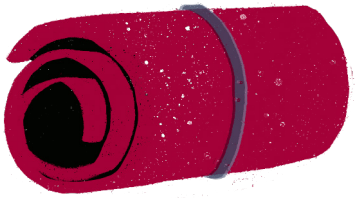
12 €

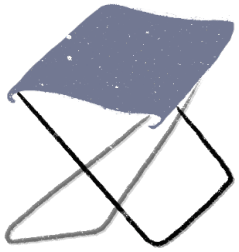
80 €

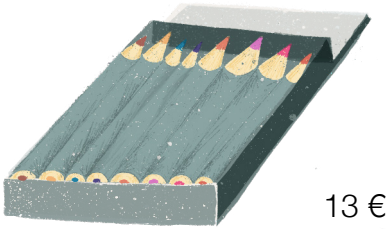
25 €

20 €

9 €

13 €

Activitat 7
Què són els béns públics?

Objectius

Introduir el concepte de béns públics, fomentar la comprensió de la importància d'aquests béns per a la comunitat i promoure la reflexió sobre la necessitat de cuidar-los, i valorar-ne la utilitat i la contribució al benestar col·lectiu.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Es comença l'activitat ensenyant la fitxa de l'alumnat «Què són els béns públics?», explicant que els béns públics són llocs, serveis o persones que són de tothom i ens ajuden a viure millor i més feliços. Quins tipus de béns públics tenim?

• Llocs: són llocs on hi podem anar tots, com l'escola, el parc o la biblioteca.
• Serveis: són coses que utilitzem tots, com els llums dels carrers (enllumenat públic), els desguassos que porten l'aigua bruta (clavegueram) o el camió de les escombraries que recull els residus.
• Persones: són les que treballen perquè aquests llocs i serveis funcionin, com els mestres, els policies o els treballadors del parc.

S'acaba l'explicació emfatitzant que, encara que els béns públics són de tothom, també els hem de cuidar entre tots. Si cuidem l'escola, el parc i altres indrets, tots en podrem gaudir més. Tenir una actitud responsable vol dir que hem de respectar i cuidar aquests llocs perquè segueixin sent bons per a tothom.

A continuació, es llegeix o narra la faula ***El feix de palets***, que mostra com la unió i l'esforç col·lectiu són essencials per cuidar allò que compartim. Aquesta faula ajudarà l'alumnat a reflexionar sobre la importància de col·laborar per cuidar els béns públics.

Altres faules com ***Posar el cascavell al gat*** poden ensenyar la importància de l'acció col·lectiva per resoldre problemes que afecten a tothom, com ara cuidar o protegir els béns públics.

2. Mans a l'obra!

S'entrega a cada estudiant la fitxa de l'alumnat «Què són els béns públics?» i es fan les activitats que conté.

Se'ls demana si coneixen algun bé públic o si coneixen algú que treballi en serveis públics com ara bombers, metges o mestres. Per fer-ho més interessant, poden compartir les seves experiències de manera més estructurada.

• Identificar béns públics

- Es demana a l'alumnat que esmentin béns públics que hagin visitat o utilitzat, com ara parcs, hospitals, biblioteques o escoles.
- Se'ls fan les preguntes següents: «Has estat en algun parc recentment?», «Què t'agrada fer-hi?» o «Recordes haver vist algun camió de bombers?», «Què estaven fent?».

• Conèixer les persones que treballen en béns públics

- Se'ls convida a explicar si coneixen algú que treballi en serveis públics: «Algú de la teva família o dels veïns és metge, mestre, bomber o policia?», «Què fan a la feina per ajudar els altres?».
- Se'ls anima a explicar com aquestes persones fan que els béns públics funcionin bé.

3. Reflexió final

S'acaba l'activitat amb una xerrada oberta i guiada amb preguntes clau:

• Què són els béns públics?

Es resumeix el que han descobert: «Són llocs com els parcs i les

escoles, serveis com l'enllumenat públic o el camió d'escombraries, i persones com bombers i metges que treballen per ajudar-nos a tots».

• Per què són importants?

Cal reforçar la idea de la importància per a la comunitat: «Sense aquests béns públics, la nostra vida seria més difícil. Per exemple, no podríem aprendre en una escola, jugar en un parc net, o rebre ajuda en un hospital quan estem malalts».

• Com tenir-ne cura?

Es cuida els béns públics no embrutant els parcs, respectant els mestres o utilitzant els serveis de manera responsable. S'anima l'alumnat a proposar accions concretes per cuidar aquests béns, com ara llençar les escombraries al seu lloc o ser respectuosos amb els espais públics.

• Com col·laborar-hi?

Cal fer èmfasi en la col·laboració: «Tenir cura dels béns públics és tasca de tothom. Si cadascú de nosaltres posa el seu granet de sorra, els llocs i serveis estan en bon estat perquè en pugui gaudir tothom».

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Què són els béns públics?».

Llibres relacionats amb l'activitat

Per a l'alumnat:

• Pinkney, Jerry (2014). ***Faules d'Isop***. Vicens Vives. «El feix de palets».

Per al professorat:

• Soto, Maria Jesús (2020). ***Si en un país nadie trabajase, ¿qué ocurriría?*** Fundación María Jesús Soto.
Aquest llibre està recomanat per l'autora per a nens a partir de 6 anys, però parla de conceptes com macroeconomia i microeconomia i introdueix molts elements que creiem que no són adequats per a aquesta edat. El recomanem com a llibre de suport per al professorat per reforçar l'activitat amb alguna de les seves parts si es considera convenient.
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE SOSTENIBILITAT (ODS):
3. Salut i benestar; 4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	—	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE9. Participar en l'entorn i la vida social de forma eficaç i constructiva des del respecte als valors democràtics, els drets humans i de la infància, i els principis i valors de la Constitució espanyola i la Unió Europea, valorant la funció de l'Estat i les seves institucions en el manteniment de la pau i la seguretat integral ciutadana, per generar interaccions respectuoses i equitatives i promoure la resolució pacífica.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.2.4	C.3.3	C.3.1

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
—	**C.2.4.** Societats i territoris. Societats al llarg del temps. Les expressions i produccions artístiques a través del temps. El patrimoni material i immaterial local. **C.3.1**. Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en col·lectivitat. La família. Diversitat familiar. Compromisos, corresponsabilitat, participació i normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar. Prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes. **C.3.2.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en societat. Espais, recursos i serveis de l'entorn. Formes i modes d'interacció social en espais públics des d'una perspectiva de gènere. **C.3.3.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. Identitat i diversitat cultural: existència de realitats diferents i aproximació a les diferents etnocultures presents a l'entorn. La convivència amb els altres i el rebuig a les actituds discriminatòries. Cultura de pau i no-violència.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Què són els béns públics?	Diners i transaccions	Preus, compres i pagaments	Preus	Sap que certs béns són públics (per exemple, el parc públic) i sap que el cost és assumit per la comunitat.		

QUÈ SÓN ELS BÉNS PÚBLICS?

Relaciona amb fletxes:

MERCAT

Atén als malalts

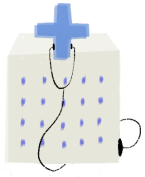
ESCOLA

Venen aliments

BOMBERS

Protegeixen a les persones

HOSPITAL

Ens eduquem i aprenem coses interessants

PARC

Lloc per jugar i disfrutar

Busca en aquesta sopa:

MESTRA, HOSPITAL, METGE, ESCOLA, PARC

I	H	Z	T	B	A	M	M
A	L	O	C	S	E	C	E
É	K	E	D	X	N	R	S
Á	G	R	G	S	Í	A	T
Ü	Ú	W	E	T	V	P	R
O	G	G	Á	X	E	Ó	A
V	U	Ú	E	Í	Q	M	A
H	O	S	P	I	T	A	L

Activitat 8
Comptem monedes i bitllets?

Objectius

Desenvolupar la capacitat de comptar, classificar i comparar bitllets i monedes, comprenent-ne els valors, i aprendre a representar dades mitjançant taules i pictogrames per millorar l'organització i l'anàlisi d'informació visual, utilitzant diners de joguina per facilitar una experiència manipulativa i pràctica.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Per començar, es convida l'alumnat a imaginar que són en un mercat on han de fer servir diners per comprar. Durant l'activitat, s'exploren els bitllets i monedes que es tenen, se'n comparen els valors i s'organitzen per entendre millor com funcionen els diners. També aprenen a representar aquesta informació utilitzant taules i pictogrames, eines que ajuden a visualitzar i prendre decisions amb dades.

2. Mans a l'obra!

• Comparació de bitllets i monedes

Abans de començar les activitats, el professorat lliura la fitxa de l'alumnat «Comptem monedes i bitllets?», que servirà de suport per a les diferents tasques plantejades. A continuació, es demana a l'alumnat que observi la taula inclosa a la fitxa, que conté imatges de bitllets a les dues columnes laterals i un espai al centre. La tasca consisteix a comparar els imports de cada fila i col·locar a l'espai central el signe corresponent («igual» o «desigual»), segons el valor dels bitllets representats.

Per fer l'activitat més dinàmica, es poden utilitzar diners ficticis (bitllets i monedes de joguina) perquè l'alumnat manipuli i visualitzi millor les diferències de valor. També es poden plantejar preguntes per reforçar la comprensió, com ara «Quin bitllet té més valor?» o «Quan són iguals?».

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumnat es familiaritzi amb els valors dels diners i aprengui a comparar-los de manera visual i pràctica.

• Creació d'un pictograma de bitllets i monedes

En aquesta activitat es treballa la representació de dades mitjançant un pictograma. Per fer-ho, l'alumnat ha de comptar quantes vegades surt cada tipus de bitllet o moneda a la taula de l'activitat anterior i registrar la informació en una taula nova.

A la taula inicial es disposa de dues columnes: a la primera es representen els diferents valors de bitllets i monedes (1 €, 2 €, 5 € i 10 €) i a la segona, l'alumnat ha de col·locar un símbol de comptatge per cada vegada que aquest bitllet o moneda hagi sortit. En aquest cas, el símbol utilitzat és un petit saquet de diners.

Per reforçar la comprensió, es pregunta a l'alumnat què representa cada saquet de diners i com es fa servir el pictograma per llegir informació de forma ràpida i clara. També es proposa que comparin visualment els valors més freqüents i els menys freqüents.

L'objectiu d'aquesta activitat és ensenyar l'alumnat a recopilar i organitzar dades de manera estructurada, i representar-les gràficament en un pictograma per facilitar-ne l'anàlisi i la interpretació.

• Descobrint què surt més

Per tancar l'activitat, es convida l'alumnat a analitzar el pictograma que s'ha creat a la tasca anterior. Se'ls planteja preguntes que ajudin a interpretar la informació, com ara «Quin bitllet o moneda ha sortit més vegades?», «Quin ha sortit menys?» i «N'hi ha algun que no hagi sortit?».

L'alumnat observa el nombre de saquets de diners a cada fila del pictograma i, a partir d'això, respon les preguntes. Es fomenta la reflexió quan justifiquin les respostes i comparin les dades amb la resta d'alumnes.

Aquesta activitat reforça la capacitat d'anàlisi i d'interpretació de dades, ajuda l'alumnat a comprendre com la informació visual facilita la presa de decisions i el reconeixement de patrons.

• Suma i descomposició dels diners

En aquesta activitat, a cada estudiant o grup se li lliuren dos bitllets i dues monedes de manera aleatòria. A partir d'aquesta quantitat, ha de dibuixar en el seu quadern diferents combinacions possibles utilitzant altres bitllets i monedes. Preguntes orientadores: «Quina seria la combinació amb menys bitllets possibles?», «I amb més monedes?».

• Ús dels diners: compres i càlculs

El professorat projecta una diapositiva amb objectes i preus (vegeu l'annex 2 PC). Abans de l'activitat, es reparteix una quantitat de diners de joguina de manera aleatòria entre els estudiants. L'alumnat pot fer les tasques següents:

1. Comprar amb els diners que té: l'alumnat decideix quins productes vol comprar sense passar-se del pressupost.

- Preguntes orientadores: «Quants productes pots comprar amb els diners disponibles?», «Et sobren diners o en necessites més?», «Pots fer una compra diferent gastant la mateixa quantitat?».

2. Estimació de quants diners falten: l'alumnat selecciona un producte que vulgui comprar, que costi més de la quantitat de diners ficticis que té. La seva tasca és calcular quants diners li falten per poder-lo comprar.

- Preguntes orientadores: «Si tens 7 € i la joguina costa 10 €, quants diners més necessites?», «Com es poden aconseguir els diners que falten a la vida real?».

3. Reflexió final

Per concloure l'activitat, s'obre un espai de diàleg en què l'alumnat comparteix les observacions i els aprenentatges. Es convida a reflexionar sobre la utilitat de comparar bitllets i monedes, així com la importància de representar la informació de manera clara mitjançant taules i pictogrames.

Algunes preguntes que poden guiar la reflexió són:

- Què s'ha après sobre els bitllets i les monedes?
- Per què serveix comparar-ne el valor?
- Com ha ajudat el pictograma a entendre la quantitat de vegades que ha sortit cada bitllet o moneda?
- ¿Creus que aquesta forma d'organitzar la informació s'utilitza a la vida real? On es pot veure? Per exemple:
  · Al supermercat per registrar quantes vegades es compra cada producte i analitzar quins són els més venuts.
  · Als quaderns de classe: en fer enquestes o recopilar dades sobre temes com els mitjans de transport que fa servir l'alumnat per venir a l'escola…

L'objectiu d'aquesta reflexió és reforçar els conceptes treballats, que permet que l'alumnat relacioni l'activitat amb situacions quotidianes i comprengui la importància d'organitzar dades per prendre decisions informades.

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Comptem monedes i bitllets?».
- Monedes i bitllets de joguina.
- Annex 2 PC. Objectes per al mercat.

Llibres i recursos relacionats amb l'activitat

- Bankidu (2025). ***El meu primer quadern de finances (6-8 anys)***. Ed. Amazon Italia Logistica Srl.
- Bha, Sara (2023). ***Aprende a contar monedas y billetes. Cuaderno de ejercicios***. Publicació independent. (Encara que en general el llibre es concentra més a treballar amb els cèntims.)
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.

• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE SOSTENIBILITAT (ODS):
4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant..

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE6. Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.1.1, A.2.1, A.2.2, A.3.1, A3.2, A.4.2, A.5., E.2, E.3	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE2: Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que tenen lloc en el medi natural, social i cultural.

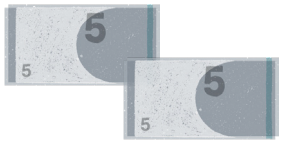
CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	A.1.4	A.1.1, A1.2	C.1.3

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.1.1. Sentit numèric. Recompte. Estratègies variades de comptatge i recompte sistemàtic en situacions de la vida quotidiana en quantitats fins al 999. **A.2.1.** Sentit numèric. Quantitat. Estimacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes. **A.2.2.** Sentit numèric. Recompte. Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals fins al 999. **A.3.1.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals fins al 999. **A.3.2.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Suma i resta de nombres naturals resolts amb flexibilitat i sentit: utilitat en situacions contextualitzades, estratègies i eines de resolució i propietats. **A.4.2.** Sentit numèric. Relacions. Nombres naturals en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació. **A.5.** Sentit numèric. Educació financera. Sistema monetari europeu: monedes (1 i 2 euros) i bitllets d'euro (5, 10, 20, 50 i 100), valor i equivalència. **E2.** Sentit estocàstic. Estratègies de reconeixement dels principals elements i extracció de la informació rellevant de gràfics estadístics senzills de la vida quotidiana (pictogrames, gràfics de barres...). **E3.** Sentit estocàstic. Estratègies senzilles per a la recollida, classificació i recompte de dades qualitatives i quantitatives en mostres petites.	**A.1.1.** Cultura científica. Iniciació a l'activitat científica. Procediments d'indagació adequats a les necessitats de la investigació (observació en el temps, identificació i classificació, cerca de patrons...). **A.1.2.** Cultura científica. Iniciació a l'activitat científica. Instruments i dispositius apropiats per fer observacions i mesuraments d'acord amb les necessitats de les diferents investigacions. **A.1.4.** Cultura científica. Iniciació a l'activitat científica. La curiositat i la iniciativa en la realització de les diferents investigacions. **C.1.3.** Societats i territoris. Reptes del món actual. Reptes sobre situacions quotidianes. Funcions bàsiques del pensament espacial i temporal per a la interacció amb el medi i la resolució de situacions de la vida quotidiana. Itineraris i trajectes, desplaçaments i viatges.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Comptem monedes i bitllets?	Monedes i transaccions	Diners i monedes Compres i pagaments	Formes dels diners Funció dels diners Ús dels diners Compres	Sap que els diners es poden presentar en diferents formes, incloent-hi bitllets, monedes i diners electrònics. S'adona que les persones disposen de quantitats limitades de diners. Entén que així que es gasten els diners en la compra d'un bé o servei, ja no estan disponibles per gastar-los en una altra cosa.	Distingeix i anomena els bitllets i les monedes que s'utilitzen en el seu país o regió. Pot utilitzar els diners per emmagatzemar i mesurar valor, així com per pagar béns i serveis. Aprecia el valor dels diners. Enumera els preus d'articles bàsics, inclosos els aliments.	

COMPTEM MONEDES I BITLLETS?

IMPORT 1	= ≠	IMPORT 2
		
		
		
		

Segons el teu pictograma:

Hi ha més bitllets o monedes?

_____

Quina moneda o bitllet ha sortit més vegades? _____

Dibuixa per cada vegada que vegis la moneda o bitllet en la taula anterior

Activitat 9
On van els meus diners?

Objectius

Identificar i comprendre com es distribueixen els diners entre l'ús personal i els serveis públics essencials (hospitals, escoles, parcs) a partir d'exemples pràctics i visuals, desenvolupar habilitats matemàtiques per calcular amb bitllets i monedes, i fomentar la reflexió sobre la importància d'un ús responsable dels diners a nivell individual i comunitari.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

En aquesta activitat, l'alumnat fa servir un bitllet de joguina de 100 € per visualitzar i practicar la distribució dels diners entre necessitats personals i béns públics.

A través de l'ús de bitllets i monedes de joguina, han de fer càlculs senzills que els permetin entendre de forma pràctica com es reparteixen els diners i com influeixen en la vida quotidiana.

A més, es treballa amb exemples concrets, com ara el pressupost per a serveis comunitaris, per connectar l'aprenentatge amb la realitat de l'entorn.

2. Mans a l'obra!

S'entrega la fitxa de l'alumnat «On van els meus diners?», que els serveix de guia per registrar els seus càlculs, reflexions i decisions al llarg de la sessió.

• Distribució dels diners per a ús personal

L'alumnat compta quants diners els queden disponibles després d'assignar una part als impostos.

A continuació, discuteixen com assignar aquests diners entre necessitats (menjar, transport, estalvi) i desitjos (lleure, entreteniment).

• Distribució per a béns públics

Se'ls presenta els diferents serveis, com ara l'escola, l'hospital i el parc, amb els bitllets i les monedes corresponents. L'alumnat ha de comptar les quantitats assignades a cada servei, escriure-les al requadre negre, i reflexionar sobre com aquests recursos contribueixen al benestar de la comunitat.

Al llarg de l'activitat, es fomenta la comprensió de la importància dels béns públics i com els diners que s'hi destinen impacten positivament en la vida diària de totes les persones.

• Cal cuidar els peixos del llac!

Imagina que a la nostra ciutat hi ha un llac natural on viuen 15 peixos de colors. A causa de la sequera, cal reomplir-lo de manera artificial.

El llac té una capacitat total de 100 litres d'aigua. Cada dia es perden 5 litres per evaporació i neteja. Des de la xarxa municipal, s'hi afegeix aigua amb un cost de 2 € per 10 litres. Hi ha 20 € disponibles del pressupost municipal per afegir-hi aigua aquesta setmana.

- Si el llac perd 5 litres cada dia, quants litres perd en 7 dies?
Resposta: 5 litres x 7 dies = 35 litres.

- Quant costa l'aigua perduda dels 7 dies?
Respuesta: 5 litres x 7 dies = 35 litres que es perden a la setmana.
Si afegir 10 litres val 2 €, el cost de 35 litres -> (35/10) x 2 = 7 €

- Quants diners sobren del pressupost municipal d'una setmana?
Resposta: Disponible: (20 € - Cost de reomplir: 7 €) = 13 €

- Quants litres podrà comprar l'ajuntament amb 20 €?
Resposta: 2 €/10 litres = 0,2 € per litre -> 0,2 € x 100 litres = 20 €
Es poden comprar 100 litres d'aigua.

• Hores d'atenció a l'hospital

Es posa en context l'alumnat i se'ls fa observar que els diners públics també s'utilitzen per pagar metges i personal d'infermeria als hospitals.

Se'ls proposa calcular quants pacients es poden atendre amb els diners disponibles.

Es divideix l'alumnat en grups de 3 o 4 i cada grup és responsable d'organitzar l'atenció mèdica a l'hospital.

• **Dades clau:**

El pressupost de l'hospital és de 600 €.
El cost del servei d'un metge és de 60 € per hora.
La durada d'atenció mèdica és:

- Consulta de medicina general: 1 hora

- Consulta de pediatria: 1 hora

- Tractament de fisioteràpia: 1 hora

- Quantes hores pot pagar l'hospital amb 600 €?
  Resposta: 600 €/60 € per hora = 10 hores..

- Cada grup decideix com repartir les 10 hores d'atenció mèdica entre els tres tipus d'atenció, ha de calcular també quants pacients es podran atendre en total.
  Resposta: Si per a cada pacient, el metge de medicina general, el pediatre o el fisioterapeuta hi dedica 1 hora, en total només es poden visitar 10 pacients.

3. Reflexió final

S'aprèn com es reparteixen els diners entre l'ús personal i els béns públics. Una part dels diners es fan servir per a les necessitats i desitjos particulars, mentre que una altra part es destinen a serveis essencials que beneficien tota la comunitat, com ara l'escola, l'hospital o el parc.

Es practiquen les sumes de bitllets i monedes en diferents situacions, cosa que ajuda a entendre millor com s'organitzen els diners a la vida diària. Prendre bones decisions sobre els diners és important, tant a títol individual com per al benestar de tothom.

A més, es reforça la idea que els serveis públics necessiten recursos i que els diners que s'hi destinen tenen un impacte real. El càlcul de l'aigua que es perd i quant costa afegir-n'hi més permet veure com s'administra el pressupost i la importància de fer un bon ús de l'aigua i dels diners.

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «On van els meus diners?».
• Monedes i bitllets de joguina.

Llibres i recursos relacionats amb l'activitat

• Soto, María Jesús (2020). *Si en un país nadie trabajase, ¿qué ocurriría?* Fundación María Jesús Soto.
Aquest llibre està recomanat per l'autora per a nens a partir de 6 anys, però parla de conceptes com macroeconomia i microeconomia i introdueix molts elements que creiem que no són adequats per a aquesta edat. El recomanem com a llibre de suport per al professorat per reforçar l'activitat amb alguna de les seves parts si es considera convenient.

• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE SOSTENIBILITAT (ODS):
4. Educació de qualitat; 11. Ciutats i comunitats sostenibles.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments, per interpretar situacions i contextos diversos.

CE6. Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.3.1, A.3.2, A.4.3, A.5, B.1.3	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE6: Identificar les causes i les conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des del punt de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, i per posar en pràctica estils de vida sostenibles i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.1.3	C.3.2	C.4.2

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.3.1. Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals fins al 999. **A.3.2.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Suma i resta de nombres naturals resolts amb flexibilitat i sentit: utilitat en situacions contextualitzades, estratègies i eines de resolució i propietats. **A.4.3.** Sentit numèric. Relacions. Relacions entre la suma i la resta: aplicació en contextos quotidians. **A.5.** Sentit numèric. Educació financera. Sistema monetari europeu: monedes (1 i 2 euros) i bitllets d'euro (5, 10, 20, 50 i 100), valor i equivalència. **F.3.** Sentit socioafectiu. Contribució de les matemàtiques als diferents àmbits del coneixement humà des d'una perspectiva de gènere.	**C.1.3.** Societats i territoris. Reptes del món actual. Reptes sobre situacions quotidianes. Funcions bàsiques del pensament espacial i temporal per a la interacció amb el medi i la resolució de situacions de la vida quotidiana. Itineraris i trajectes, desplaçaments i viatges. **C.3.2.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en societat. Espais, recursos i serveis de l'entorn. Formes i modes d'interacció social en espais públics des d'una perspectiva de gènere. **C.4.2.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Responsabilitat ecosocial. Accions per a la conservació, la millora i l'ús sostenible dels béns comuns. El maltractament animal i la prevenció.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

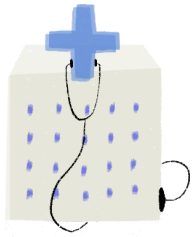
Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Actituds
On van els meus diners?	Moneda i transaccions Moneda i transaccions Context financer	Ingressos Diners i transaccions Influències externes	Necessitats d'ingressos Preus, compres i pagaments Consideracions de sostenibilitat	S'adona que l'ingrés contribueix al benestar financer propi, de la família i la comunitat. Sap que certs béns són públics (per exemple, el parc públic) i sap que el cost és assumit per la comunitat. És conscient que les decisions financeres personals repercuteixen en la societat i el medi ambient.		

ON VAN ELS MEUS DINERS?

Diners que guanyo

Per a la comunitat

Per a mi

Activitat 10
Perdre per voler-ne més?

Objectius

Reflexionar sobre les decisions financeres a partir de la faula El gos i l'os, per identificar els conceptes de desig, necessitat i presa de decisions en l'ús dels diners, i treballar el reconeixement del valor dels objectes i la selecció de compres dins d'un pressupost.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Es presenta la faula *El gos i l'os*, s'explica o es llegeix en veu alta.

En aquesta història, un gos troba un os i, en creuar un riu, es veu reflectit a l'aigua. Creient que és un altre gos amb un os més gros, intenta prendre-l'hi, però en obrir la boca l'os li cau a l'aigua i el perd.

Es pregunta a l'alumnat: «alguna vegada has volgut tant alguna cosa que n'has perdut una altra d'important perquè t'has distret o has actuat sense pensar?».

Es relaciona la història amb les decisions financeres: és important pensar abans de gastar perquè, igual que el gos de la faula, si es prenen decisions impulsives es poden perdre recursos valuosos. Reflexionar abans de gastar ens ajuda a triar millor i evitar penediments.

2. Mans a l'obra!

El professorat lliura la fitxa de l'alumnat «Perdre per voler-ne més?», que serveix de suport per a les diferents tasques plantejades, entre les quals **pintar** la il·lustració de la faula, cosa que permet connectar visualment amb la història.

• Reflexió sobre el gos

L'alumnat reflexiona sobre per què el gos ha perdut l'os i n'analitza el comportament. Per això se'ls recorda el contingut clau de la història i se'ls convida a considerar quina emoció o actitud ha portat el gos a deixar anar l'os.

A la fitxa es presenten dos possibles motius, «distracció» i «avarícia», i han d'encerclar la paraula que considerin més adequada.

A continuació, s'obre un debat perquè expliquin la tria i discuteixin les conseqüències d'actuar sense pensar, de manera que ho relacionin amb les decisions financeres.

• Càlcul i presa de decisions

Es mostren a l'alumnat les imatges dels tres ossos diferenciats per colors i preus o valors: 8 €, 10 € i 12 €. La tasca consisteix a explorar diferents possibilitats de compra i proposar dues opcions que no superin els 20 €. Per això, han de considerar les combinacions possibles entre els ossos, ja sigui escollint-ne només un o sumant dues opcions que estiguin dins del pressupost.

Després, dibuixen els ossos escollits a les línies habilitades de la fitxa. Algunes de les combinacions possibles són:

- Un os de 8 € i un de 12 €.
- Dos ossos de 8 €, sobren 4 €.
- Dos ossos de 10 €.
- Un os de 8 € i un de 10 €, sobren 2 €.

Finalment, analitzen quina és la millor opció i el motiu:

- Quina és la millor opció i per què?
- Quants diners sumen els tres ossos?
- Quines combinacions permeten aprofitar millor el pressupost?
- Què fareu si us sobren diners?

• Construeix el teu propi os!

En un full quadriculat, han de dibuixar quatre circumferències (que representin les parts rodones de l'os) i un rectangle llarg (que sigui l'eix central).

Després, han de retallar amb cura les figures i unir-les col·locant les circumferències als extrems del rectangle per formar l'os. Finalment, han d'enganxar les peces en un full nou per mostrar-ne la creació.

3. Reflexió final

Aquesta activitat reforça la idea de la presa de decisions financeres amb límits, cosa que fomenta la planificació i la reflexió sobre el consum responsable.

- Què ha après el gos de la història?
- Què s'aprèn sobre gastar diners i prendre decisions?
- Es pot comprar sempre tot allò que es vol?
- Què es pot fer amb els diners sobrants?

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Perdre per voler-ne més?».
• Paper, llapis, regle, tap rodó per fer les circumferències que requereix l'os, tisores i cola.

Llibres i recursos relacionats amb l'activitat

Per a l'alumnat:

• Capdevila, Roser; Alcántara, Ricardo (2007). ***Les Tres Bessones i comprar per comprar.*** Icària Editorial.
• Moreno, Eloy (2021). ***Ho vull tot***. Nube de Tinta.
• Pinkney, Jerry (2014). ***Faules d'Isop***. Vicens Vives. «El gos i l'os».
• Roca, Elisenda; Losantos, Cristina (2018). ***Que m'ho compres?*** Ed. Bambú.

Per al professorat:

• Castro, Miroslava (2024). ***Ahorro y planificación financiera para niños***. Publicació independent.
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE SOSTENIBILITAT (ODS):
4. Educació de qualitat; 12. Producció i consum responsables.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

CE6. Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.2.2, A.3.1, A.3.2, C.1.1, C.1.2, C.2.1	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE2: Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren en el medi natural, social i cultural.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	A.1.4	A.2.4	A.2.4

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.2.2. Sentit numèric. Quantitat. Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals fins al 999. **A.3.1.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals fins al 999. **A.3.2.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Suma i resta de nombres naturals resolts amb flexibilitat i sentit: utilitat en situacions contextualitzades, estratègies i eines de resolució i propietats. **C.1.1.** Sentit espacial. Figures geomètriques de dues i tres dimensions. Figures geomètriques senzilles de dues dimensions en objectes de la vida quotidiana: identificació i classificació atenent-ne els elements. **C.1.2.** Sentit espacial. Figures geomètriques de dues i tres dimensions. **C.2.1.** Sentit espacial. Localització i sistemes de representació. Posició relativa d'objectes en l'espai i interpretació de moviments: descripció en referència a un mateix a través de vocabulari adequat (a dalt, a baix, al darrere, entre, més a prop que, ,menys a prop que, més lluny que, menys lluny que…).	**A.1.4.** Cultura científica. Iniciació a l'activitat científica. **A.2.4.** Cultura científica. La vida al nostre planeta. Hàbits saludables relacionats amb el benestar emocional i social: estratègies d'identificació de les pròpies emocions i de les dels altres. Sensibilitat i acceptació de la diversitat present a l'aula i a la societat. Educació afectivosexual.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Actituds
Perdre per voler-ne més?	Planificació i gestió de les finances Planificació i gestió de les finances	Pressupost i planificació Gestió i planificació d'ingressos i despeses	Elaboració d'un pressupost Supervisió i gestió d'ingressos i despeses regulars	Comprèn el concepte de pressupost i com viure dins de les seves possibilitats. Comprèn la necessitat de prioritzar certes despeses, especialment quan els ingressos són limitats.		

PERDRE PER VOLER-NE MÉS?

Per què va perdre l'os?

AVARÍCIA	DISTRACCIÓ

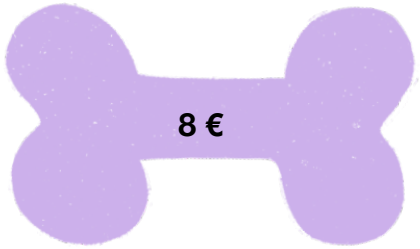

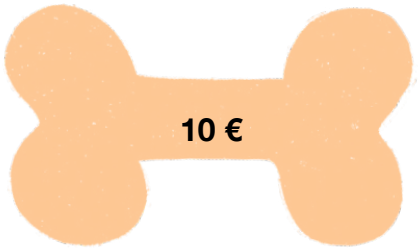
Si tens un bitllet de

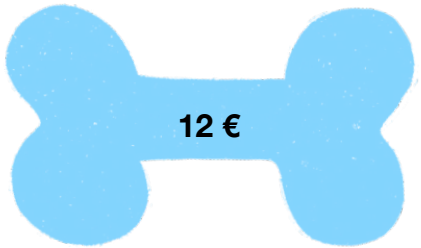
Quins ossos pots comprar?

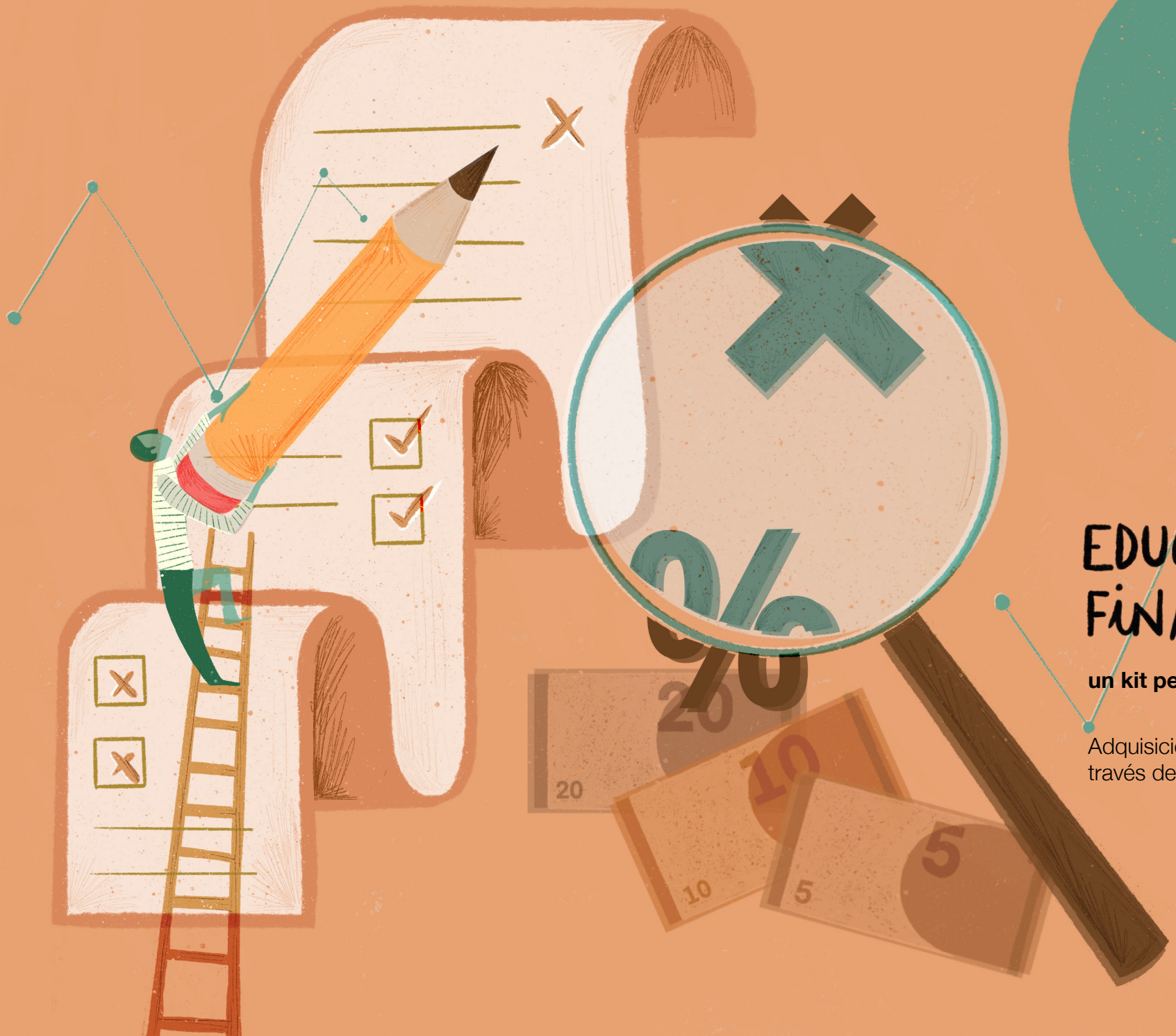
_____

_____

2

EDUCACIÓ FINANCERA

un kit per a l'aula de primària

Adquisició de competències a través de situacions d'aprenentatge

Activitat 1
Quins béns es consideren diners?

Objectius

Identificar les funcions i les característiques que ha de tenir un objecte per ser utilitzat com a diners. Aplicar aquests coneixements classificant diferents béns en funció de criteris bàsics. Desenvolupar pensament econòmic i habilitats d'anàlisi.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

T'imagines pagar una entrada de cinema amb sal o amb una poma? Al llarg de la història, les persones han utilitzat molts objectes diferents com a diners, des de pedres fins a cacau. Però... tots eren igual d'útils?

Abans d'existir els diners pròpiament, les persones feien servir el bescanvi: intercanviaven coses que necessitaven o podien fer servir. Per exemple: una persona podia canviar fruita per roba.

Històricament, molts pobles han fet servir objectes molt diferents com a diners:

- Els asteques utilitzaven fesols de xocolata.
- En algunes zones de l'Àfrica, es feia servir la sal, que fins i tot es podia trossejar perquè eren làmines.
- Els hitites utilitzaven el bestiar, com ara les ovelles.

Però aquests sistemes no sempre funcionaven bé. T'imagines pagar una poma amb una ovella?

Per això es van començar a buscar béns que reunissin certes característiques per facilitar l'intercanvi.

2. Mans a l'obra!

El professorat explica que, perquè un objecte es consideri que són diners, ha de complir tres funcions:

- **Mitjà de pagament:** serveix per comprar coses o pagar serveis..
- **Unitat de compte:** ens permet saber quant valen les coses.
- **Dipòsit de valor:** es pot desar per utilitzar més endavant.

A continuació es presenten els cinc criteris que ha de complir un bé per funcionar com a diners. S'explica amb paraules senzilles i se'n posen exemples:

- **Fàcil de portar (transportable):** que el puguis portar a la butxaca o a la motxilla.
- **Es pot pagar amb parts més petites (valor divisible):** un bitllet o una moneda físics no es poden partir o tallar, però sí que se'n pot dividir el valor i representar-lo més petit en altres bitllets o monedes diferents.

Aclariment important:

- Que un bitllet sigui divisible significa que el valor del bitllet és equivalent a la suma d'un conjunt de bitllets diferents de valor inferior.

Exemple: l'alumnat pot pagar un objecte que costa 10 € amb un bitllet de 10 € o bé amb dos bitllets de 5 €.

- Que una moneda sigui divisible significa que el valor de la moneda és equivalent a la suma d'un conjunt de monedes diferents de valor inferior.

Exemple: l'alumnat pot pagar un objecte que costa 1 € amb una moneda d'euro o amb dues monedes de 50 cèntims d'euro o, fins i tot, amb cinc de 20 cèntims d'euro.

• **Iguals valen el mateix (homogeni):** totes les monedes d'1 € valen igual.

• **Que duri (durador):** que no es faci malbé fàcilment, com un bitllet o moneda.

• **Difícil de copiar (difícil de falsificar):** ha de ser difícil d'imitar..

Per exemple, al principi les monedes eren d'or i de plata, perquè són materials duradors i difícils de falsificar. Però com que aquests metalls són molt escassos i valuosos, amb el temps es van començar a fabricar monedes amb altres materials més abundants i pràctics.

Jugant amb els cinc criteris: s'entrega a l'alumnat la fitxa «Quins béns es consideren diners?» amb la taula de classificació i es demana que, de manera individual o en grups, analitzin cada objecte segons els cinc criteris i omplin la taula:

Objecte	Transportable	Divisible	Homogeni	Durador	Difícil de falsificar
Monedes, bitllets	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
Xocolata	Sí	Sí	No	No	No
Pomes	Sí	Sí	No	No	No
Arbre	No	No	Sí	Sí	Sí
Sal	Sí	Sí	Sí	Sí	No

Posteriorment, cada representant del grup, o de manera individual, presenta a classe com ha classificat un objecte i n'explica les decisions. Es finalitza amb una discussió a l'aula a partir de les respostes de cada grup, reflexionant sobre per què alguns objectes compleixen millor els criteris i d'altres, no.

En acabar el debat, es pot destacar que perquè alguna cosa sigui acceptada com a diners no n'hi ha prou que compleixi les funcions i els criteris. **També cal que tothom la reconegui com a diners**. És a dir, hi ha d'haver un acord o consens social que aquest objecte serveix com a mitjà de pagament, unitat de compte i dipòsit de valor.

3. Reflexió final

Per tancar l'activitat, es plantegen preguntes com ara:

• Què heu après sobre els diners?
• Per què no tots els objectes serveixen com a diners?
• Com seria si no existissin monedes ni bitllets?
• Què passaria si cada persona utilitzés diners diferents?

Es reforça la idea que els bitllets i monedes de curs legal compleixen totes les funcions i criteris dels diners, per això es fan servir actualment i tothom els accepta com a diners.

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Quins béns es consideren diners?».
• Bitllets i monedes de joguina, bitllets i monedes de curs legal i diferents objectes triats pel professorat.
• Annex 1 SC. Mapamundi polític.
• Es recomana al professorat revisar el material de l'activitat «Quin tries?» de primer cicle per si volen fer algun recordatori.

Llibres relacionats amb l'activitat

• Fiedler, Heidi (2019). *La imprescindible guía sobre el dinero. Un increíble viaje por el mundo de las finanzas*. Ediciones SM. (p. 6 El bescanvi)
• Martínez, Mireya; Sevillano, Susana (2023). *Cuaderno de finanzas para jóvenes brillantes*. Publicació independent. (p. 20 i 21).
• Mascaró, Laura (2019). *¿Dónde crece el dinero?* Montena. (p. 29 El bescanvi i p. 44 Característiques dels diners)

• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE6. Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	B.1.1	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE5. Identificar les característiques dels diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, analitzar-ne l'organització i les propietats i establir-hi relacions, per reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, conservar-lo, millorar-lo i emprendre accions per a un ús responsable.

CE7. Observar, comprendre i interpretar continuïtats i canvis del medi social i cultural, analitzant relacions de causalitat, simultaneïtat i successió, per explicar i valorar les relacions entre diferents elements i esdeveniments.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.2.2	A.1.4, C.3.1, C.3.3	C.3.1

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
B.1.1. Sentit de la mesura. Magnitud. Atributs mesurables dels objectes (longitud, massa, capacitat, superfície, volum i amplitud de l'angle).	**A.1.4.** Cultura científica. Iniciació a l'activitat científica. La curiositat i la iniciativa en la realització de les diferents recerques. **C.2.2.** Societats i territoris. Societats al llarg del temps. Ús d'objectes i artefactes de la vida quotidiana com a fonts per reflexionar sobre el canvi i la continuïtat, les causes i les conseqüències. **C.3.1.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en col·lectivitat. La família. Diversitat familiar. Compromisos, corresponsabilitat, participació i normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar. **C.3.3.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. Identitat i diversitat cultural: existència de realitats diferents i aproximació a les diferents etnocultures presents a l'entorn. La convivència amb els altres i el rebuig a les actituds discriminatòries. Cultura de pau i no-violència.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Quins béns es consideren diners?	Diners i transaccions	Monedes i divises	Formes dels diners Funció dels diners	Sap que els diners es poden presentar en diferents formes, incloent-hi bitllets, monedes i diners electrònics.	Pot utilitzar els diners per emmagatzemar i mesurar valor, així com per pagar béns i serveis. Aprecia el valor dels diners.	Confiança per parlar sobre assumptes monetaris quotidians amb familiars i persones de confiança.

QUINS BÉNS ES CONSIDEREN DINERS?

	TRANSPORTABLE	DIVISIBLE	HOMOGENI	DURADER	DIFÍCIL DE FALSIFICAR
					
					
					
					
					
					

ANNEX 1 SC
MAPAMUNDI POLÍTIC

Datos del mapa ©2025 Google, INEGI 1000 km

Activitat 2
Comprem altres béns?

Objectius

Practicar la suma de petites quantitats en euros i cèntims, proposar combinacions de pagament amb monedes i bitllets, i representar fraccions de l'euro en una recta numèrica.

Desenvolupar habilitats matemàtiques aplicades a decisions quotidianes de compra, tot fomentant l'ús responsable dels diners.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Es proposa una situació quotidiana: «Tens 3 € per esmorzar i hi ha diversos productes amb preus diferents. Quin triaries? Perquè és el que t'agrada més o perquè és el més barat? Pots comprar-ne més d'un sense passar-te del pressupost?».

A més, els preus es representen en una recta numèrica per visualitzar millor quina part de l'euro estem utilitzant, com si féssim un mapa dels diners!

2. Mans a l'obra!

Es lliura a l'alumnat la fitxa «Comprem altres béns?» que conté els 8 aliments amb els preus i les 3 combinacions possibles d'esmorzar.

L'alumnat ha de calcular el preu total de cada esmorzar. Es demana que contestin les qüestions següents:

• Amb quines monedes podem pagar?

Després de calcular el preu d'un esmorzar, l'alumnat ha de proposar dues maneres diferents de pagar-lo fent servir monedes i bitllets de joguina. En primer lloc, les dues propostes han de ser per un import exacte i, posteriorment, per un import superior, amb la qual cosa ha de calcular el canvi que espera rebre.

Exemple d'import exacte: si un esmorzar costa 2 € i 45 ct. es pot pagar amb:

- Una moneda de 2 € + dues monedes de 20 ct. + una moneda de 5 ct.
- Dues monedes d'1 € + quatre monedes de 10 ct. + una moneda de 5 ct.

Exemple d'import superior: si un esmorzar costa 2 € i 45 ct. es pot pagar amb:

- Dues monedes d'1 € + una moneda de 50 ct. En aquest cas, s'espera rebre una moneda de 5 ct. de canvi.
- Un bitllet de 5 €. En aquest cas, s'espera rebre de canvi una moneda de 2 €, una moneda de 50 ct. i una moneda de 5 ct.

• Comparació de preus i compra intel·ligent

Se suposa que cada estudiant disposa d'un import limitat de 3 € i ha de triar quin esmorzar pot comprar sense passar-se del pressupost.

- Introduir el concepte de millor relació qualitat-preu: «Si un croissant costa 90 ct. i una magdalena costa 30 ct., quina és l'opció més barata?».

- Es pot preguntar: «Quina és la combinació que et permet comprar més aliments sense passar-te del pressupost?».

- Plantejar una situació d'oferta: «Si compres 2 iogurts per 1 €, en lloc d'1€ i 20 ct., quant t'estalvies?».

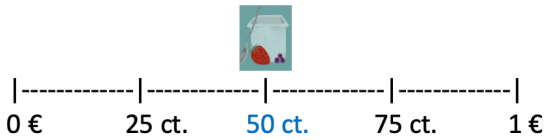
• Joc de localització de preus en una recta

Es demana a l'estudiant de:

- Dibuixar una recta numèrica i marcar-hi el punt 0 € (l'inici) i 1 € (el final).

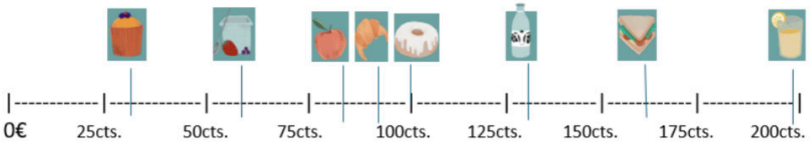
- Dividir la distància entre 0 i 1 en 4 parts iguals.

Es comença amb un exemple molt senzill. Si un iogurt costa 50 ct., on es col·loca en la recta?

- A continuació se sofistica una mica i es demana de representar una recta numèrica de 0 ct. a 200 ct. (2 €), dividida en intervals de 25 ct., a la pissarra o en un paper DIN4 o en una cartolina.

- Cal utilitzar els 8 productes de la fitxa de l'alumnat, i dibuixar cada producte sobre la recta en el punt corresponent segons el preu en cèntims.

- Variant manipulativa: utilització de pinces o etiquetes per col·locar sobre una corda o cinta a l'aula.

3. Reflexió final

S'acaba la sessió fent èmfasi en la importància de saber quant costen les coses que es compren, ja que això ens permet prendre millors decisions sobre com gastar els diners.

Es convida l'alumnat a pensar que **els diners no són infinits** i que, segons que s'esculli comprar, **la quantitat que quedi canviarà**, cosa que ens obliga a prioritzar i comparar opcions.

Gràcies a aquesta activitat han pogut comprovar que, **coneixent el preu dels productes i sabent com sumar-los**, és possible **controlar millor els diners disponibles** i prendre decisions més responsables en situacions reals, com ara anar al supermercat o triar un esmorzar.

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Comprem altres béns?».
- Bitllets i monedes de joguina.
- Llapis i paper quadriculat (per a la recta numèrica).

Llibres relacionats amb l'activitat

- Bha, S. (2023). *Aprende a contar monedas y billetes. Cuaderno de ejercicios*. Publicació independent.
- Bankidu (2025). *El meu segon quadern de finances (9-11anys)*. Ed. Amazon Italia Logistica Srl.
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques que es desenvolupen són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	A.2.2	A.2.3, A.2.4, A.3.1, A.3.2, A.3.4, A.4.1, A.4.2, A.5	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques que es desenvolupen són:

CE2. Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren al medi natural, social i cultural.

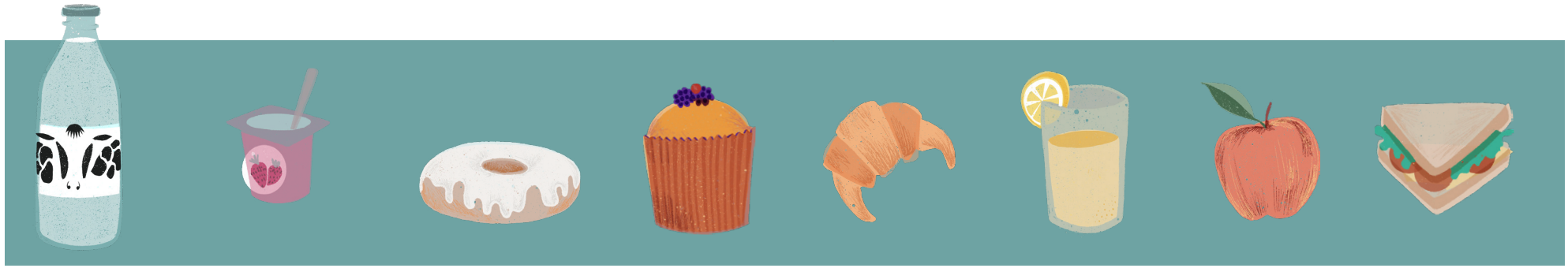
CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.1.3	C.1.3	C.1.3

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.2.3. Sentit numèric. Quantitat. Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals fins al 9999. **A.2.4.** Sentit numèric. Quantitat. Fraccions pròpies amb denominador fins a 12 en contextos de la vida quotidiana. **A.3.1.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals i fraccions. **A.3.2.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de reconeixement de quines operacions simples (suma, resta, multiplicació, divisió com a repartiment i partició) són útils per resoldre situacions contextualitzades. **A.3.4.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Suma, resta, multiplicació i divisió de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades: estratègies i eines de resolució i propietats. **A.4.1.** Sentit numèric. Relacions. Sistema de numeració de base deu (fins al 999): aplicació de les relacions que genera en les operacions. **A.4.2.** Sentit numèric. Relacions. Nombres naturals en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació. **A.5.** Sentit numèric. Educació financera. Sistema monetari europeu: monedes (1 i 2 euros) i bitllets d'euro (5, 10, 20, 50 i 100), valor i equivalència.	**C.1.3.** Societats i territoris. Reptes del món actual. Reptes sobre situacions quotidianes. Funcions bàsiques del pensament espacial i temporal per a la interacció amb el medi i la resolució de situacions de la vida quotidiana. Itineraris i trajectes, desplaçaments i viatges.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Comprem altres béns?	Diners i transaccions Planificació i gestió de les finances	Diners i divises Preus, compres i pagaments Gestió i planificació d'ingressos i despeses	Formes de diners Maneig dels diners Funcions dels diners Compres Preus Supervisió i gestió d'ingressos i despeses regulars	S'adona que les persones disposen de quantitats limitades de diners Entén que una vegada que es gasten els diners en la compra d'un bé o servei, ja no estan disponibles per gastar-se'ls en una altra cosa. Comprèn la necessitat de prioritzar certes despeses, especialment quan els ingressos són limitats.	Pot utilitzar els diners per emmagatzemar i mesurar valor, així com per pagar béns i serveis. Fa servir el càlcul mental per estimar el preu final d'un bé o servei (incloent-hi els descomptes).	Confiança per parlar sobre assumptes monetaris quotidians amb familiars i persones de confiança.

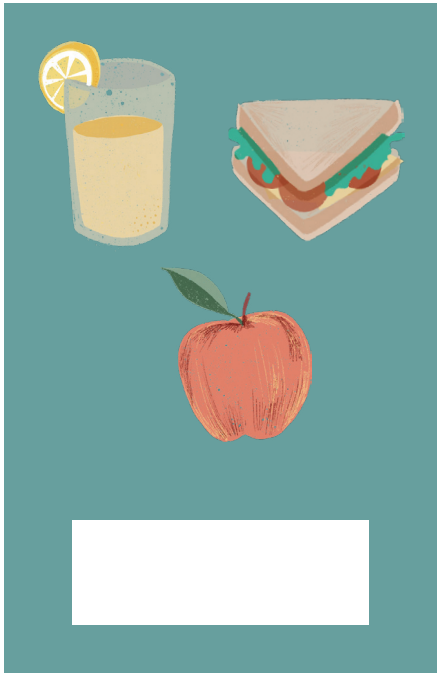
COMPREM ALTRES BÉNS ?

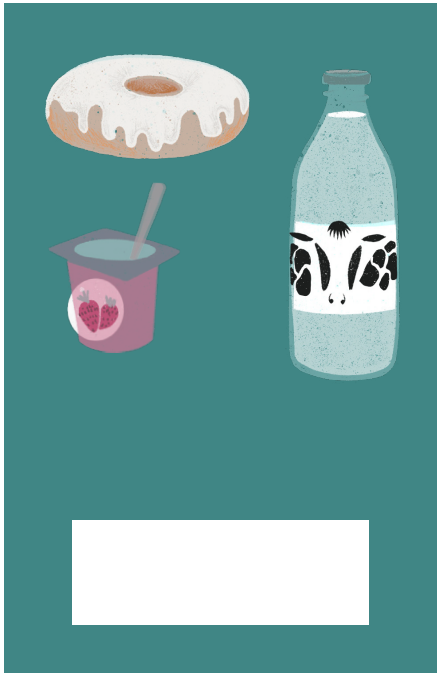

1 € i 30 ct. | 60 ct. | 1 € | 30 ct. | 90 ct. | 1 € i 99 ct. | 80 ct. | 1 € i 65 ct.

Quant val cadascun d'aquests esmorzars?

Activitat 3
El canvi és correcte?

Objectius

Desenvolupar la capacitat de calcular correctament el canvi després d'una compra, utilitzant monedes i bitllets de diferents valors, explorar diferents maneres de tornar el mateix import, representar preus en gràfics de barres i reforçar l'ús de símbols de comparació, fent totes aquestes activitats en un context pràctic i proper a la vida quotidiana.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Cal comprar material escolar i es tenen diners per pagar, però… Quina quantitat s'ha de tornar com a canvi? Com es pot verificar que és correcte?

En aquesta activitat es juga a ser compradors i caixers, es practica com fer servir monedes i bitllets, i s'aprèn a representar preus i comparar-los visualment. També es planteja si hi ha diferents maneres de donar el canvi correcte, i quina opció és més pràctica.

2. Mans a l'obra!

L'alumnat rep la fitxa «El canvi és correcte?» amb imatges de productes (motxilla, grapadora i capsa de colors), els preus i les quantitats de diners que lliura «el client».

Se'ls reparteixen també monedes i bitllets de joguina, assegurant-se que n'hi hagi prou varietat (per exemple, monedes d'1 €, 2 €, 50 ct., 10 ct., bitllets de 5 €, 10 €, etc.).

• Càlcul del canvi

Es demana determinar quants diners s'han de tornar en cada cas. L'alumnat pot escriure o dibuixar les combinacions de monedes i bitllets que pot fer servir.

• Simulació de la compra en grup

- S'organitza l'alumnat per parelles o petits grups.
- Algú fa de client, tria un producte i lliura els diners que s'indiquen a la taula.
- Una altra persona actua com a caixer, calcula el canvi i l'entrega utilitzant les monedes i bitllets de joguina.

• Exploració de possibles combinacions

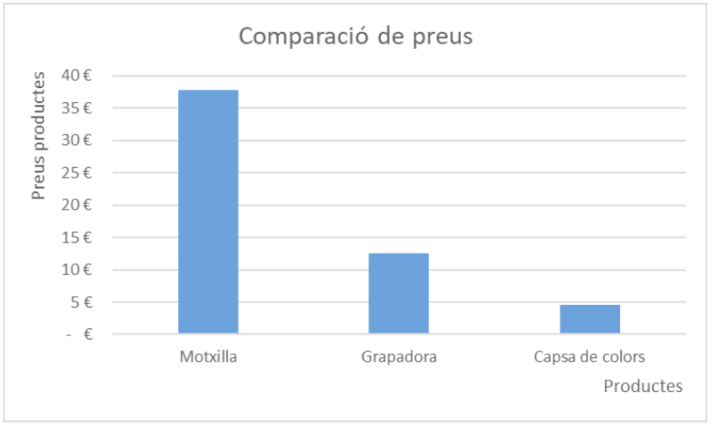
- Un cop hagin lliurat el canvi correcte, es pot plantejar un repte addicional: «Quines altres combinacions de monedes i bitllets es poden fer servir per tornar el canvi?».

- Se'ls anima a trobar almenys dues maneres diferents de lliurar el canvi correcte. Per exemple, si el canvi és de 12 € i 20 ct., poden fer servir:

- 1 bitllet de 10 €, dues monedes d'1 € i dues monedes de 10 ct.
- 1 bitllet de 5 €, una moneda de 2 €, cinc monedes d'1 € i dues monedes de 10 ct. i així successivament.

• Representació gràfica dels preus

El professorat guia el grup per construir un gràfic de barres amb els preus dels productes. Així, la classe pot debatre quin és el producte més car i el més barat, i com el gràfic permet veure clarament aquesta informació.

• Comparació amb els símbols matemàtics

Desenvolupar la capacitat de comparar diferents valors utilitzant els símbols de comparació (>, <, =).

Exemple: Una motxilla costa 12 €, una capsa de colors costa 6 € -->12 € > 6 €.

3. Reflexió final

En aquesta activitat es treballa el càlcul del canvi, la comparació de preus i la representació de valors mitjançant gràfics. A través d'aquests exercicis, s'aprèn a utilitzar les monedes i els bitllets, a comprovar si un canvi és correcte i a expressar la informació mitjançant un format que a primera vista resulti més **entenedor.** Es reforcen habilitats financeres i matemàtiques bàsiques que preparen l'alumnat per gestionar millor els diners en la seva vida quotidiana.

També s'observa que **una mateixa quantitat de diners es pot tornar** mitjançant diferents combinacions de monedes i bitllets, i que és important **ser capaços de comparar valors i prendre decisions àgilment.**

Es conclou convidant-los a reflexionar amb aquestes preguntes:

- De quina manera consideres que pot ajudar allò que s'ha après en l'activitat quan es va a comprar alguna cosa?

- Quines dificultats et pots trobar a l'hora de calcular el canvi o comparar els valors de les monedes?

- Com et pot ajudar la representació gràfica a identificar quins productes són més cars o més barats?

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «El canvi és correcte?».
• Bitllets i monedes de joguina.

Llibres relacionats amb l'activitat

• Bha, Sara (2023). *Aprende a contar monedas y billetes. Cuaderno de ejercicios.* Publicació independent.
• Bankidu (2025). El meu segon quadern de finances (9-11anys). Ed. Amazon Italia Logistica Srl.
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE6. Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

CE8. Desenvolupar destreses socials, reconeixent i respectant les emocions, les experiències dels altres i el valor a la diversitat i participant activament en equips de treball heterogenis amb rols assignats, per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques, fomentar el benestar personal i crear relacions saludables.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.2.3, A.3.4, A.4.2, A.5, F.2.2	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE2. Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren en el medi natural, social i cultural.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.3.1	C.1.3	C.1.3

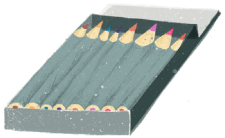
SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.2.3. Sentit numèric. Quantitat. Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals fins al 9999. **A.3.4.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Suma, resta, multiplicació i divisió de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades: estratègies i eines de resolució i propietats. **A.4.2.** Sentit numèric. Relacions. Nombres naturals i fraccions en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació. **A.3.2.** Sentit numèric. Educació financera. Càlcul i estimació de quantitats i canvis (euros i cèntims d'euro) en problemes de la vida quotidiana: ingressos, despeses i estalvi. Decisions de compra responsable. **A.5.** Sentit numèric. Educació financera. Càlcul i estimació de quantitats i canvis (euros i cèntims d'euro) en problemes de la vida quotidiana: ingressos, despeses i estalvi. Decisions de compra responsable. **F.2.2.** Sentit socioafectiu. Treball en equip, inclusió, respecte i diversitat. Participació activa en el treball en equip, escolta activa i respecte pel treball dels altres.	**C.1.3.** Societats i territoris. Reptes del món actual. Reptes sobre situacions quotidianes. Funcions bàsiques del pensament espacial i temporal per a la interacció amb el medi i la resolució de situacions de la vida quotidiana. Itineraris i trajectes, desplaçaments i viatges. **C.3.1.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en col·lectivitat. La família. Diversitat familiar. Compromisos, corresponsabilitat, participació i normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar. Prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

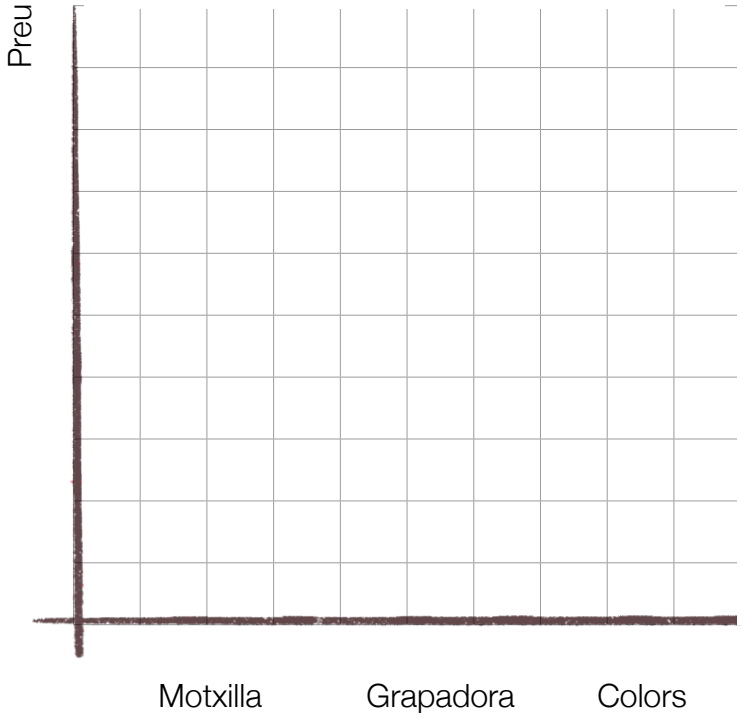
Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
El canvi és correcte?	Monedes i transaccions	Monedes i divises Preus, compres i pagaments	Funcions dels diners Preus Compres		Pot utilitzar els diners per emmagatzemar i mesurar valor, així com per pagar béns i serveis. Fa servir el càlcul mental per estimar el preu final d'un bé o servei (incloent-hi els descomptes). Comprova que el canvi i els rebuts siguin correctes i té la confiança per dir-ho si no és així.	

EL CANVI ÉS CORRECTE?

Calculant el canvi

	PREU	DINERS DEL CLIENT	CANVI
	37 € i 80 ct.	50 €	
	12 € i 50 ct.	20 €	
	4 € i 60 ct.	10 €	

Gràfic: Comparació de preus

Comparant valors

5 ct. _____ 1 € 1 € _____ 100 ct. 25 ct. _____ 50 ct. 1 € _____ 200 ct.

Activitat 4
Com podem pagar?

Objectiu

Identificar diferents mètodes de pagament (efectiu, targeta bancària, transferència/Bizum i xec) i relacionar-los amb situacions reals, entenent que tots requereixen de disposar de diners previs, condició imprescindible per a una gestió financera responsable.

Desenvolupar habilitats per triar el mètode de pagament més adequat segons el context i fomentar un ús segur i conscient dels diners.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Avui dia els pagaments per les compres de béns o serveis es poden efectuar amb bitllets i monedes, amb targetes, mitjançant el mòbil… El professorat explica que aquestes opcions es coneixen com a ***mitjans de pagament*** i són instruments que permeten moure els diners d'unes persones a les altres.

2. Mans a l'obra!

• Explicació dels principals mitjans de pagament

El professorat introdueix, breument, quatre mitjans de pagament:

- Monedes i bitllets: són diners que es fan servir per als pagaments directes en botigues físiques.

Exemple: comprar un gelat en un quiosc que no accepta pagaments electrònics.

- Targeta bancària: les targetes permeten treure bitllets dels caixers automàtics de manera ràpida i segura. El professorat ha d'emfatitzar que el caixer dona diners a qui ho sol·liciti mitjançant la targeta, sempre que aquesta persona tingui diners en el compte. És a dir, que el caixer automàtic n'hi donarà perquè prèviament la persona n'ha posat en el compte. En cas de no haver fet aquest pas i de no disposar de fons en el compte, el caixer no n'hi donarà
.
Amb les targetes també es paga a les botigues físiques, sense necessitat de portar a sobre monedes ni bitllets de manera que, mitjançant la targeta, es contacta amb el nostre banc perquè efectuï el pagament que s'ha ordenat. Perquè es dugui a terme aquesta ordre cal introduir el número de la targeta i un codi de seguretat.

Exemple: pagar una compra de 25 € en un supermercat utilitzant un terminal de pagament.

Finalment, cal afegir que les compres en línia també se solen pagar amb targeta, de manera que, introduint-n'hi el número i el codi, s'activa la sol·licitud de pagament al banc on hi ha el nostre compte.

- Bizum/transferència bancària: mouen diners entre comptes, ja sigui per enviar diners a un amic o amiga, o per pagar la compra de béns o serveis. En tots dos casos cal indicar el nom del destinatari, la quantitat de diners i el motiu d'enviament, confirmar les dades i enviar-ho al compte del destinatari.

Exemple: enviar 15 € a un amic o amiga que s'ha encarregat de comprar dues entrades per al cinema, utilitzant Bizum o una transferència en línia.

- Xec: és un document en què la persona que el signa ordena al seu banc que pagui al beneficiari (la persona que rep els diners) la quantitat de diners especificada.

Exemple: pagar la matrícula d'una escola o una gran quantitat per comprar un cotxe.

Els xecs avui dia s'utilitzen poc, però no han desaparegut.

S'ha d'explicar a l'alumnat que la utilització d'un mitjà o un altre depèn de l'elecció de la persona que hagi de fer el pagament i de les restriccions imposades per qui ha de fer el cobrament. Per exemple, les compres en línia no es poden pagar amb

bitllets i monedes ni tampoc mitjançant xecs. D'altra banda, hi ha botigues físiques en què, si l'import no és superior a una quantia determinada, no permeten pagar amb targeta i s'ha d'abonar la quantitat amb bitllets o monedes…

• Assignació del mitjà de pagament més apropiat a la situació plantejada

Es lliura a l'alumnat la fitxa de l'activitat «Com podem pagar?» amb quatre situacions quotidianes simulades. En grups de 3 estudiants o de manera individual, cal llegir cada supòsit i decidir com es pot fer el pagament, d'entre les possibles opcions:

- Comprar un regal de 10 € en una botiga en línia.
- Pagar el dinar de 8 € en una cafeteria.
- Enviar 108 € i 25 ct. a un amic de Mallorca.
- Comprar una casa.

Per a cada supòsit, es demana pintar tants rectangles petits de la fitxa de l'alumnat com opcions de pagament siguin possibles:

Vermell: monedes i bitllets.
Blau: targeta bancària.
Verd: transferència bancària o Bizum.
Violeta: xec.

Així doncs, el resultat és:

- Comprar un regal de 10 € en una botiga en línia: ● ●
- Pagar el dinar de 8 € en una cafeteria: ● ●
- Enviar 108 € i 25 ct. a un amic de Mallorca: ●
- Comprar una casa: ●

Posteriorment, cada grup d'estudiants o un estudiant, a títol individual, ha d'explicar el mitjà de pagament seleccionat entre els possibles i justificar-ne l'elecció. El professorat determinarà si la justificació s'ha de fer per escrit o de manera oral.

3. Reflexió final

Els mètodes de pagament amb què es treballa (targeta, Bizum, caixer automàtic, xec...) **no són diners pròpiament**, sinó eines o instruments per accedir-hi i mobilitzar-los.

Cada mitjà de pagament escollit dependrà de qui hagi de fer el pagament i de les restriccions imposades per qui ha de rebre el cobrament.

També és fonamental utilitzar-los **amb seguretat**. No hem de compartir mai dades personals, contrasenyes ni codis, d'aquesta manera protegim els nostres diners.

Ser responsables en l'ús d'aquestes eines ens ajuda a gestionar millor les nostres finances.

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Com podem pagar?».
• Bitllets i monedes de joguina.

Llibres relacionats amb l'activitat

• Fiedler, Heidi (2019). *La imprescindible guía sobre el dinero. Un increíble viaje por el mundo de las finanzas*. Ediciones SM. (p. 8-14)
• Trédez, Emmanuel (2018). *¡El dinero no cae del cielo! Todas las preguntas que te planteas sobre el dinero*. Grupo Edebé. (p. 10)
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.

• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	—	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Utilitzar dispositius i recursos digitals de manera segura, responsable i eficient, per cercar informació, comunicar-se i treballar de manera individual, en equip i en xarxa, i per reelaborar i crear contingut digital d'acord amb les necessitats digitals del context educatiu.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.3.1	C.3.2	C.3.2

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
—	**C.3.1.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en col·lectivitat. La família. Diversitat familiar. Compromisos, corresponsabilitat, participació i normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar. Prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes. **C.3.2.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en societat. Espais, recursos i serveis de l'entorn. Formes i modes d'interacció social en espais públics des d'una perspectiva de gènere.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Com podem pagar?	Diners i transaccions	Monedes i divises Preus, compres i pagaments	Mètodes de pagament i transferència de diners	Està al corrent dels diferents mètodes de pagament i transferència de diners (per exemple, efectiu, pagaments digitals) disponibles al país per a aquest grup d'edat.		Confiança per parlar sobre assumptes monetaris quotidians amb familiars i persones de confiança.

COM PODEM PAGAR?

Monedes i bitllets

Targeta bancària

Bizum / Transferència bancària

Xec

Com es poden fer els pagaments següents?

· Regal de 10 € en una botiga en línea _____

· Esmorzar de 8 € en una cafeteria _____

· Enviar 108 € i 25 ct. a un amic de Mallorca _____

· La compra d'una casa _____

Activitat 5
Realment ho necessito?

Objectius

Reflexionar sobre les decisions de compra i aprendre a diferenciar entre necessitats i desitjos. Desenvolupar habilitats matemàtiques i de pensament crític per prendre decisions financeres responsables, valorant-ne el preu, la utilitat, l'impacte ambiental i les estratègies comercials que influeixen en el consum, com ara els preus psicològics i les ofertes.

Aprendre a considerar la reutilització i el reciclatge com a opcions responsables per allargar la vida útil dels objectes i reduir el malbaratament.

Desenvolupament de l'activitat:

1. Introducció

En aquesta activitat, l'alumnat s'enfronta a una situació quotidiana: un porquet guardiola conté 232 € i 10 ct.; al voltant hi apareixen diversos objectes amb els preus corresponents. Alguns cobreixen necessitats reals, mentre que d'altres responen simplement a desitjos.

A través d'aquesta proposta, es pretén que l'alumnat reflexioni sobre el valor dels diners, la importància de gastar amb consciència i el paper que juguen les emocions, els preus i la publicitat en les nostres decisions de compra. També es treballen estratègies comercials com ara els preus psicològics o les ofertes, que moltes vegades ens porten a consumir més del que és necessari.

A més, s'aborda com allargar la vida dels objectes mitjançant el reciclatge i la reutilització, per afavorir un consum més sostenible. Així, l'alumnat aprendrà a ser responsable no només amb el que compra, sinó també amb el que ja no fa servir, valorant opcions que ajudin a reduir el malbaratament i a cuidar el planeta.

2. Mans a l'obra!

Abans de començar, el professorat reparteix la fitxa de l'alumnat «Realment ho necessito?», que servirà de suport per fer l'activitat.

• Identificació de necessitats i desitjos

Es presenta i explica que el porquet guardiola conté 232 € i 10 ct.

A partir d'aquesta situació, cada estudiant ha de reflexionar individualment sobre els seus hàbits de consum i prendre decisions personals.

• Simular la compra dels objectes que considera necessaris o desitjats, respectant el límit del pressupost.
• Encerclar en verd els objectes que considera necessitats i en vermell els que identifica com a desitjos.
• Justificar breument per què ha triat cada objecte.

Un cop completada la selecció, el professorat proposa contestar una sèrie de preguntes addicionals que ajuden a reflexionar sobre el valor dels productes, el consum responsable i la sostenibilitat (vegeu l'annex 2 SC):

- Si compres la bicicleta, quants diners et queden?
- Quin producte de la fitxa creus que és la millor opció a llarg termini?
- A l'hora de comprar, és preferible la qualitat o la quantitat?
- Si estalvies 10 € al mes, quants mesos necessites per comprar unes vambes de 41 € i 25 ct.?
- Com reduïm l'impacte ambiental de les nostres compres? Es poden comprar objectes de manera més sostenible, reutilitzats o reciclats?
- Es suggereix que encerclin en verd les idees que ajuden a cuidar el planeta: comprar la fruita a granel, comprar joguines noves cada setmana, usar ampolles reutilitzables, canviar cromos, fer servir moltes bosses de plàstic, vestir-se amb roba de segona mà o portar la mateixa motxilla de l'any passat.

• Simulació d'un petit mercat a classe

S'organitza un petit mercat a classe amb tres racons: un de fruites i aliments, un altre de joguines i un altre de roba i accessoris. Cada racó o botiga temàtica és atès per dos estudiants que fan de venedors, mentre que la resta de la classe s'organitza en grups de dues persones, que actuen com a compradors.

Els productes disponibles estan representats mitjançant les fitxes de l'annex 3 SC, que el professorat imprimeix per poder-les situar al racó o botiga. Les fitxes inclouen el nom del producte, els colors verd, blau o vermell, la imatge i el preu.

Cada grup de compradors disposa d'un pressupost fictici de 60 € i una fitxa de registre (vegeu l'annex 4 SC), on s'anoten els productes que compren, el preu, la botiga on es compren i si consideren que es tracta d'una necessitat o un desig. A mesura que es visitin els racons, han de prendre decisions, gestionar els diners i justificar les eleccions.

En acabar, cada grup suma el total gastat, calcula quants diners li queden i reflexiona sobre les seves decisions de compra. Després, es fa una posada en comú en què el professorat anota a la pissarra dues columnes: una per als productes considerats **necessitats** i una altra per als considerats **desitjos**, segons el que hagi indicat cada grup a la seva fitxa. Això permet comparar percepcions, debatre si hi ha coincidències o diferències entre els grups i reflexionar col·lectivament sobre com valorar què es compra i per què.

3. Reflexió final

Per tancar l'activitat, es conclou sobre la importància de prendre decisions conscients a l'hora de comprar. Es reforça la idea que no sempre es pot comprar tot allò que es desitja, per la qual cosa cal prioritzar el que és realment necessari i valorar les conseqüències de les nostres decisions.

També s'insisteix que cada compra té un impacte en la nostra economia personal i en el planeta. Escollir productes reutilitzables, reciclables o duradors ajuda a reduir residus i contribueix a un consum més responsable.

Les nostres decisions quotidianes, fins i tot les més petites, afecten tant el nostre benestar com l'entorn que ens envolta.

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Realment ho necessito?».
- Bitllets i monedes de joguina.
- Annex 2 SC. Preguntes guia per a anàlisi del consum.
- Annex 3 SC. Productes per al petit mercat.
- Annex 4 SC. Registre de compres.

Llibres relacionats amb l'activitat

- Bankidu (2025). *El meu primer quadern de finances (6-8 anys)*. Ed. Amazon Italia Logistica Srl.
- Bha, Sara (2023). *Aprende a contar monedas y billetes. Cuaderno de ejercicios.* Publicació independent.
- Capdevila, Roser; Alcántara, Ricardo (2007). *Les Tres Bessones i el comprar per comprar.* Icària Editorial.
- Capdevila, R. & Alcántara, R. (2007). *Les Tres Bessones i el comprar per comprar.*. Ed. Icaria.
- Fiedler, Heidi (2019). *La imprescindible guía sobre el dinero. Un increíble viaje por el mundo de las finanzas*. Ediciones SM. (p. 46).
- Martínez, Mireya; Sevillano, Susana (2023). *Cuaderno de finanzas para jóvenes brillantes*. Publicació independent. (p. 35-37).
- Mascaró, Laura (2019). *¿Dónde crece el dinero? Aprender a gestionar el dinero desde la primera paga*. Montena. (p. 81, Test de la llaminadura i p. 92, Hàbit de consum responsable).
- Roberts, Sarah (2020). *¡Alguien se ha tragado a Lola!* Editorial Bruño.
- Roca, Elisenda; Losantos, Cristina (2018). *Que m'ho compres?* Ed. Bambú.
- Serrano, Lucía (2020). *Escombraries i més escombraries: Missió Planeta*. Barcanova Editorial.

- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i

coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.

• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat; 12. Producció i consum responsables.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

CE8. Desenvolupar destreses socials, reconeixent i respectant les emocions, les experiències dels altres i el valor a la diversitat i participant activament en equips de treball heterogenis amb rols assignats, per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques, fomentar el benestar personal i crear relacions saludables.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.3.1, A3.4, A.4.2, A.5, F.2.1, F.2.2	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE6: Identificar les causes i les conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des del punt de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, i per posar en pràctica estils de vida sostenibles i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.

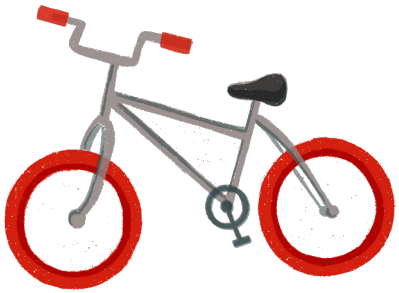
CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.4.3	C.4.3	C.4.3

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.3.1. Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals i fraccions. **A.3.4.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Suma, resta, multiplicació i divisió de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades: estratègies i eines de resolució i propietats. **A.4.2.** Sentit numèric. Relacions. Nombres naturals i fraccions en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació. **A.5.** Sentit numèric. Educació financera. Càlcul i estimació de quantitats i canvis (euros i cèntims d'euro) en problemes de la vida quotidiana: ingressos, despeses i estalvi. Decisions de compra responsable. **F.2.1**. Sentit socioafectiu. Treball en equip, inclusió, respecte i diversitat. Sensibilitat i respecte per les diferències individuals presents a l'aula: identificació i rebuig d'actituds discriminatòries. **F.2.2.** Sentit socioafectiu. Treball en equip, inclusió, respecte i diversitat. Participació activa en el treball en equip, escolta activa i respecte pel treball dels altres.	**C.4.3.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. La transformació i degradació dels ecosistemes naturals per l'acció humana. Conservació i protecció de la naturalesa. El maltractament animal i la prevenció.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Realment ho necessito?	Diners i transaccions	Diners i divises Preus, compres i pagaments	Maneig dels diners Compres Preus	S'adona que les persones disposen de quantitats limitades de diners. Entén que una vegada que es gasten els diners en la compra d'un bé o servei, ja no estan disponibles per gastar-se'ls en una altra cosa. Enumera els preus dels articles bàsics, inclosos els aliments.	Diferencia entre necessitats i desitjos abans de planificar una compra. Considera reciclar o reutilitzar béns existents abans de fer una nova compra. Diferencia entre el preu i el valor d'un bé o servei. Utilitza el càlcul mental per estimar el preu final d'un bé o servei (incloent-hi els descomptes).	Confiança per rebutjar ofertes de productes/serveis innecessaris o insatisfactoris (per exemple, anuncis intrusius o pressió social).

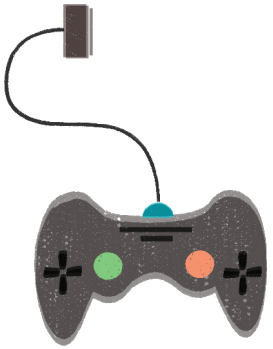
REALMENT HO NECESSITO ?

225 €

30 €

24 € i 99 ct.

23 €

50 ct.

232 € i 10 ct.

41 € i 25 ct.

50 ct.

44 € i 65 ct.

3 € i 30 ct.

34 € i 99 ct.

ANNEX 2 SC
PREGUNTES GUIA PER L'ANÀLISI DEL CONSUM

Si compres la bicicleta, quants diners et queden?

_____

Quin producte de la fitxa creus que és la millor opció a llarg termini?

_____

És preferible qualitat o quantitat al comprar?

_____

Si estalvies 10 € al mes, en quants mesos podries comprar unes vambes de 41 € i 24 ct.?

_____

Com podem reduir l'impacte ambiental de les nostres compres? Es podrien comprar alguns objectes de manera més sostenible, reutilitzats o reciclats?

Encercla en **VERD** les idees que ajuden a cuidar el planeta.

Canviar cromos	Motxilla del curs passat	Ampolla reutlizable	Comprar joguines noves cada setmana	Roba de segona mà	Utilitzar moltes bosses de plàstic	Fruita a granel

ANNEX 3 SC
PRODUCTES PEL MERCAT

Taronges 2 € i 40 ct.

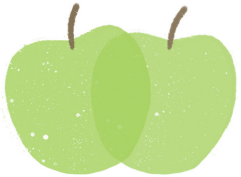
Maduixes 1€ i 20 ct.

Peres 1 € i 95 ct.

Raïm 1 €

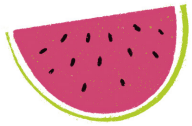
Pomes 5 € 60 ct.

Cireres 1 € i 50 ct.

Préssecs 2 € i 10 ct.

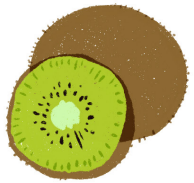
Síndria 1 € i 80 ct.

Plàtans 1 € i 50 ct.

Pinya 2€ i 80 ct.

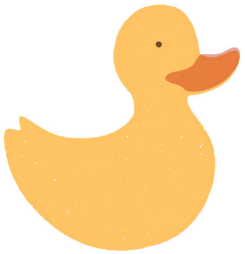
Kiwis 1€ i 20 ct.

Meló 2 €i 50 ct.

Veler 4 € i 15 ct.

Aneguet d'aigua 4 €

Baldufa 1 € i 50 ct.

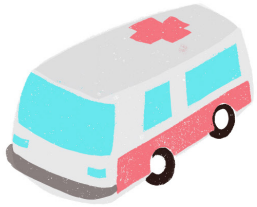
Ioio 2 € i 50 ct.

Vaixell costaner 3 €

Camió cistella
6 € i 20 ct.

Ambulància
5 € i 30 ct.

Blocs de fusta 8 €

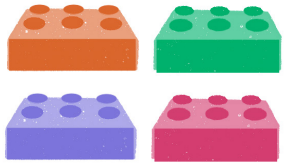
Camió grua 6 € 50 ct.

Bicicleta 50 € i 30 ct.

Patinet 35 €

Peces encaix 12 €

Sabates vermelles 18 €

Sabates blaves 18 €

Sabates negres 19 €

Botes d'aigua 12 €

Sabates grogues 15 €

Sabates verdes 19 €

Sabates roses 21 €

Guants d'hivern 4 € i 10 ct.

Paraigua groc 12 €

Paraigua verd 15 €

Paraigua blau 16 €

Gorro 5 € i 20 ct.

ANNEX 4 SC
REGISTRE DE COMPRES

PRODUCTE COMPRAT	PREU	BOTIGA	NECESSITAT (N) DESIG (D)

TOTAL GASTAT _____

DISPONIBLE _____
TOTAL GASTAT _____
SOBRANT _____

Activitat 6
Tens un fons d'emergència?

Objectius

Comprendre la importància de tenir un fons d'emergència per fer front a situacions imprevistes, identificar situacions que requereixen planificació financera.

Desenvolupar estratègies d'estalvi i practicar la utilització de monedes i bitllets per calcular pagaments i canvis de forma eficient.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

El professorat llança una sèrie de qüestions a l'alumnat per reflexionar sobre quan hi ha situacions inesperades en l'àmbit familiar:

Què passa si es fa malbé la rentadora a casa i no es pot arreglar? O si a casa algú perd la feina? Són situacions inesperades que obliguen a reorganitzar-se i a prendre decisions importants. En aquests casos, tenir uns diners estalviats pot marcar la diferència.

En aquesta activitat, l'alumnat coneix la història d'un ciclista que pateix un imprevist i necessita reparar la bicicleta. A partir d'aquest exemple, es reflexiona sobre la importància d'estar preparats per a situacions inesperades, el valor d'estalviar a poc a poc i, com les formigues de la faula, com anticipar-s'hi pot ajudar a evitar problemes.

2. Mans a l'obra!

• Anàlisi de la situació del ciclista

El professorat lliura la fitxa a l'alumnat «Tens un fons d'emergència?» i els planteja preguntes per iniciar l'anàlisi:

- Què ha passat amb la bicicleta del ciclista?
- Té un fons d'emergència? Si és així, quants diners ha estalviat?
- És suficient aquest fons per reparar la bicicleta?
- Quants diners li falten? S'haurà d'esperar una mica més per poder-la reparar?

• Debat sobre situacions inesperades

S'obre un debat per identificar altres exemples on es necessita un fons d'emergència:

- Quan es trenca una cosa valuosa com ara les ulleres, una motxilla o una pilota…
- Que emmalalteixi la nostra mascota i calgui portar-la al veterinari.
- Haver de pagar un regal d'aniversari o una excursió.

• Càlcul i combinacions de pagament

Es planteja com arribar al preu de la reparació fent servir diferents combinacions de monedes i bitllets de joguina. Per exemple:

- Quants diners hi ha a la guardiola? **La guardiola conté 135 € i 70 ct.**
- Quants n'hi falten per reparar la bicicleta? Li falten **20 € i 7 ct.**
- Si la reparació costa **155 € i 77 ct.**, com es podria pagar amb monedes de 2 €, 1 €, 50 ct., 20 ct., 5 ct., 2ct. i 1 ct. i bitllets de 5 €, 10 €, 20 € i 50 €?

Exemple: 3 bitllets de 50 €, 1 bitllet de 5 €, 1 moneda de 50 ct., 1 moneda de 20 ct., 1 moneda de 5 ct., 1 de 2 ct.

- I si es fa servir un bitllet de 200 €? Quin canvi li tornaran? El canvi a tornar és de **44 € i 23 ct.**

L'alumnat treballa en parelles o grups per:

- Resoldre les combinacions possibles.
- Verificar els càlculs i el canvi.
- Debatre quina és la combinació més pràctica o eficient.

• El fons d'emergència de les famílies

El professorat pot ampliar el concepte de fons d'emergència en l'àmbit de l'economia **familiar**. A casa, les persones adultes com ara pares, mares, avis o àvies han de fer front a una sèrie de despeses amb certa periodicitat, per exemple, l'aigua, la llum, el menjar, el lloguer, els col·legis, les activitats extraescolars, el telèfon, el menjar de la mascota..., tot això es coneix com a **despeses bàsiques** que té una família.

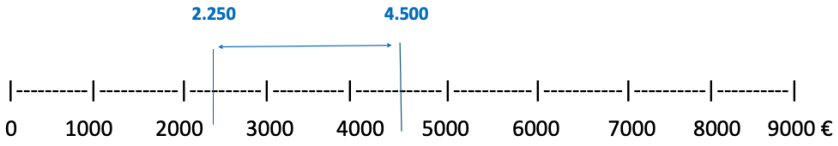
Pot passar que, a part d'aquestes despeses bàsiques, hi hagi una **despesa inesperada** com pot ser que es faci malbé la rentadora, com ja s'ha dit a l'inici de l'activitat. Si la família té un fons d'emergència això no serà cap problema, però si no en té potser sí que ho pot ser.

La qüestió següent és si hi ha una quantia fixada com a fons d'emergència. Els experts suggereixen tenir un fons d'emergència familiar d'una quantitat compresa entre 3 i 6 vegades el total de les despeses bàsiques que es tenen en un mes.

Exemple: Una família té 750 € de despeses bàsiques cada mes. Com que les despeses bàsiques són les mateixes cada mes, les despeses al final de l'any són 750 € x 12 mesos = 9.000 €. En aquest cas, el fons d'emergència recomanable en aquesta situació seria:

- Quantia mínima suggerida: 750 € · 3 = 2.250€
- Quantia màxima suggerida: 750 € · 6 = 4.500€

Fons d'emergència:

3. Reflexió final

Per tancar l'activitat del ciclista, es plantegen preguntes com ara:

• Com es prepara una persona per a situacions inesperades?
• Per què és important estalviar, encara que no se sàpiga quan es necessitaran aquests diners?

La connexió entre la història del ciclista i la faula d'*El saltamartí i les formigues* reforça la idea que estalviar una mica cada cop, ens prepara millor per afrontar imprevistos. El saltamartí no va crear el seu propi fons d'emergència i es va trobar en dificultats quan va arribar l'hivern. Les persones es poden trobar en situacions inesperades i, en aquest cas, poden fer-hi front amb més tranquil·litat si prèviament han actuat com fan les formigues, planificant l'estalvi de forma constant.

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Tens un fons d'emergència?».
• Bitllets i monedes de joguina.

Llibres relacionats amb l'activitat

• Bankidu (2025). *El meu segon llibre de finances (9-11 anys)*. Ed Amazon Italia Logistica Srl.
• Bha, Sara (2023). *Aprende a contar monedas y billetes. Cuaderno de ejercicios.* Publicació independent.
• Martínez, Mireya; Sevillano, Susana (2023). *Cuaderno de finanzas para jóvenes brillantes. Ejercicios de educación financiera para preparar su futuro.* Publicació independent. (p. 26-27 i p. 50).
• Pinkney, Jerry (2014). *Faules d'Isop*. Vicens Vives. «El saltamartí i les formigues».
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.

• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
1. Fi de la pobresa; 12. Producció i consum responsables.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

CE8. Desenvolupar destreses socials, reconeixent i respectant les emocions, les experiències dels altres i el valor a la diversitat i participant activament en equips de treball heterogenis amb rols assignats, per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques, fomentar el benestar personal i crear relacions saludables.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.2.3, A.3.1, A.3.2, A.4.2, A.5, F.2.2	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE2. Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren al medi natural, social i cultural.

CE6. Identificar les causes i conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des del punt de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, i per posar en pràctica estils de vida sostenibles i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.

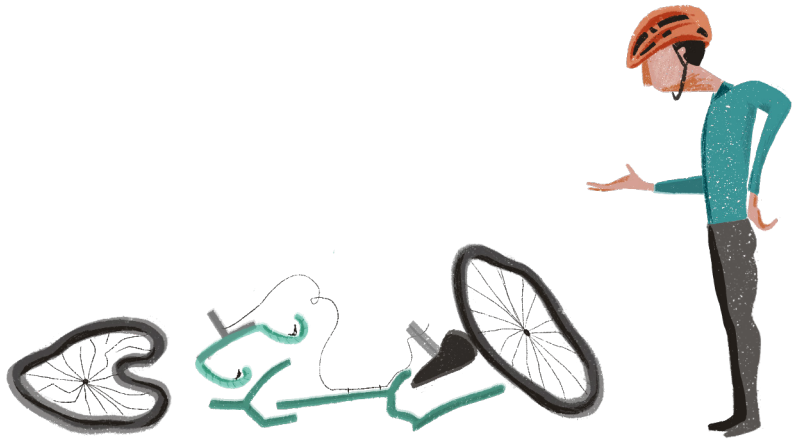
CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.3.1, C.4.3	C.1.3	C.4.3

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.2.3. Sentit numèric. Quantitat. Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals fins al 9999.	**C.1.3.** Societats i territoris. Reptes del món actual. Reptes sobre situacions quotidianes. Funcions bàsiques del pensament espacial i temporal per a la interacció amb el medi i la resolució de situacions de la vida quotidiana. Itineraris i trajectes, desplaçaments i viatges.
A.3.1. Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals i fraccions.	**C.3.1.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en col·lectivitat. La família. Diversitat familiar. Compromisos, corresponsabilitat, participació i normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar. Prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes.
A.3.2. Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de reconeixement de quines operacions simples (suma, resta, multiplicació, divisió com a repartiment i partició) són útils per resoldre situacions contextualitzades.	**C.4.3.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Estils de vida sostenible. L'ús responsable de l'aigua, la mobilitat segura, saludable i sostenible, i la prevenció i la gestió dels residus.
A.4.2. Sentit numèric. Relacions. Nombres naturals i fraccions en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació.	
A.5. Sentit numèric. Educació financera. Càlcul i estimació de quantitats i canvis (euros i cèntims d'euro) en problemes de la vida quotidiana: ingressos, despeses i estalvi. Decisions de compra responsable.	
F.2.2. Sentit socioafectiu. Treball en equip, inclusió, respecte i diversitat. Participació activa en el treball en equip, escolta activa i respecte pel treball dels altres.	

COMPETÈNCIES FINANCERES OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Tens un fons d'emergència?	Diners i transaccions Planificació i gestió de les finances Risc	Preus, compres i pagaments Gestió i planificació d'ingressos i despeses Identificar els riscos i les recompenses	Compres Supervisió i gestió d'ingressos i despeses regulars Concepte general del risc, origen del risc i el seu impacte en les finances personals	Sap que cal reservar fons per cobrir despeses irregulars o inesperades (per exemple, estalvis per a emergències). Entén que algunes decisions i esdeveniments vitals (per exemple, pèrdua de feina o negoci, malaltia, canvis en la composició familiar) poden tenir conseqüències financeres negatives per a les finances familiars.	Comprova que el canvi i els rebuts siguin correctes i té la confiança per dir-ho si no és així. Distingeix entre ingressos regulars i irregulars, i entre despeses previstes i inesperades.	

TENS UN FONS D'EMERGÈNCIA ?

Si la reparació de la bicicleta val

155 € i 77 ct.

i a la guardiola hi té:

Quant li falta per poder arreglar la bicicleta? _____

Què hauria d'haver fet per estar preparat? _____

Activitat 7
Què són els impostos?

Objectius

Entendre que hi ha béns i serveis públics, com hospitals, escoles, parcs i biblioteques, reconèixer que tots els ciutadans tenen dret a utilitzar-los i el deure de cuidar-los, i comprendre que part d'aquests béns i serveis es financen amb els impostos que es paguen.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Es plantegen unes preguntes inicials que ajudaran a activar el coneixement previ de l'alumnat i a introduir el tema de manera propera:

• Sabeu què són els béns públics?
• Per què creieu que hi ha hospitals, escoles o carreteres per a tothom?
• Com es paga o qui paga l'hospital, l'escola, el manteniment de carreteres i carrers, i els llums dels parcs?

El professorat convida a compartir experiències personals amb béns públics com ara escoles, parcs o biblioteques. A partir d'aquí, s'inicia l'activitat.

2. Mans a l'obra!

• Lliurament de la fitxa i contextualització

El professorat lliura la fitxa de l'alumnat «Què són els impostos?» i presenta el concepte de béns i serveis públics: recursos com ara hospitals, escoles o biblioteques que estan disponibles per a tota la ciutadania, i que es financen col·lectivament a través dels impostos.

Per il·lustrar aquesta idea, se suggereix llegir o narrar breument la faula ***El feix de palets***, per reflexionar sobre com la col·laboració i l'esforç conjunt permeten assolir objectius comuns. Seguidament, el professorat fa les preguntes següents:

- Què ensenya la faula sobre el fet de treballar plegats?
- Què passaria si cada persona ho hagués de pagar tot per separat?
- Quina relació té la faula amb els béns públics i els impostos?

• Finançant els béns i serveis públics

L'alumnat observa a la fitxa la guardiola porquet amb la paraula «impostos». Cada moneda que hi entra representa una contribució col·lectiva.

A cada estudiant o equip se li lliura una quantitat limitada de diners de joguina (per exemple, 40 €) i se li presenta una llista de béns públics amb un valor simbòlic (escola 9 €, hospital 12 €, parc 5 €, bombers 7 €, policia 6 € i biblioteca 5 €).

Amb aquest pressupost, l'alumnat ha de decidir a quin bé públic vol destinar els seus diners i es recull a la taula de l'annex 5 SC. Després s'obre un debat a l'aula:

- Has pogut fer una aportació a tots els béns públics?
- Quines són les decisions preses? Per què?
- Què passa si no hi ha prou diners per cobrir-los tots?
- Què passa si algunes persones no paguen impostos?

Així mateix, el professorat els ha de guiar en la reflexió sobre la importància dels impostos com a eina per finançar els béns i serveis públics i garantir que estiguin disponibles per a tothom. Els impostos no només cobreixen la construcció i el manteniment dels béns, sinó que també ajuden a garantir que tothom hi pugui accedir, independentment de la seva situació econòmica.

• Salaris i impostos

L'alumnat observa a la fitxa un grup de treballadors. Un té un **salari brut mensual** de 1.523 € i 80 ct. El salari brut mensual és l'import que rep

una persona de l'empresa on treballa, per fer la seva feina durant un mes. Generalment, es paga la feina que es fa en un mes o 30 dies..

Els diners que el treballador rep es divideixen en dues parts:

- La primera part es coneix com a **salari net** i és el que el treballador i la seva família es gastaran en les compres que facin o estalviaran si els en sobra.

- La segona part es coneix com a **impostos**, en aquest cas l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF) i és la quantia que el treballador aporta perquè es puguin fer parcs, escoles, hospitals… i que en pugui gaudir tothom.

Al dibuix de la fitxa s'observa que surten dues fletxes, una cap a «Salari net: 1.200 €» i una altra cap a «Impostos», en què en el cercle de color vermell l'alumnat ha de calcular i anotar l'import que es paga d'impostos.

Per facilitar el càlcul, se simula la figura de l'empresari que contracta el treballador que apareix a la fitxa. El professorat assumeix aquest rol i amb bitllets i monedes de joguina reuneix 1.523 € i 80 ct., que és la quantia que se li paga al treballador. Posteriorment, divideix aquest import en dues parts: una part destinada a l'empleat per valor de 1.200 € i la resta es destina a pagar els impostos 323 € i 80 ct. que és l'import que ha de calcular l'alumnat de forma individual.

Aquest apartat inclou tres preguntes i les respostes respectives:

- Quants diners s'han destinat a impostos? El treballador aporta 323 € i 80 ct. d'impostos, en concepte d'IRPF.
- Com contribueixen els treballadors al finançament de béns i serveis públics? Amb aquesta aportació i amb la dels altres es poden construir hospitals, escoles, parcs... béns i serveis d'ús comú.
- Per què és important que hi contribueixi tothom? Doncs, perquè els impostos garanteixen que els béns i serveis públics estiguin disponibles per a tothom i es mantinguin en bon estat.

Una altra tasca que es proposa a la fitxa és que, a títol individual, l'alumnat registri el nombre de visites en els darrers 7 dies que l'estudiant o algú de la seva família ha fet als llocs públics que consten al llistat. Pot passar que algun dels llocs es visiti diàriament i que, en canvi, d'altres no s'hagin visitat durant cap dels darrers 7 dies.

• Anàlisi de dades sobre l'ús dels béns públics

El registre de visites pot ser útil perquè l'alumnat treballi amb conceptes estadístics i aprofundeixi en l'anàlisi de dades. El professorat recull a la pissarra els registres individuals per calcular entre tots la moda i el rang d'ús de cada bé o servei públic.

- Moda: se'ls pot demanar que trobin la moda del nombre de vegades que utilitzen cada bé o servei públic, és a dir, el nombre de visites que més es repeteix entre el conjunt de registres individuals per a cada lloc públic.

Exemple: Si tres estudiants juguen al parc durant la setmana: 3, 3 i 2 dies, la moda corresponent a l'ús del parc és de 3 dies.

- Rango: el rang mostra la variabilitat en l'ús dels béns públics.

Per calcular-lo, l'alumnat ha de restar el valor més baix del valor més alt dels usos. Això permetrà veure quantes vegades varia l'ús de cada bé públic.

Exemple: Si l'hospital va ser utilitzat 3, 1, 5 i 4 vegades, el rang seria: 5 (màxim) – 1 (mínim) = 4

• Comparació dels usos dels béns o serveis públics

Els conceptes estadístics ajuden a analitzar i a detallar els patrons d'ús dels béns públics, quins s'usen més i quins menys, i com les dades es poden representar i interpretar de manera diferent.

3. Reflexió final

Per tancar l'activitat, es plantegen preguntes obertes perquè l'alumnat prengui consciència que quan tots contribuïm amb els impostos i cuidem allò que compartim, la vida millora per a tothom.

- Com seria si cada vegada que volguéssiu anar a l'escola, al parc o al metge, ho haguéssiu de pagar tot? Quines coses serien més difícils per a la vostra família?
- Què es pot fer, com a grup, per cuidar els béns públics i treballar plegats?

A la faula ***El feix de palets***, quan els palets estan junts, són molt forts, però si se separen són fàcils de trencar. Amb els béns o serveis públics passa una cosa semblant. Si cadascú hagués d'adquirir-ho tot pel seu compte, seria molt difícil. Però quan es col·labora, es paguen els impostos i es cuiden els béns comuns, la vida es fa més fàcil per a tothom.

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Què són els impostos?».
- Bitllets i monedes de joguina.
- Annex 5 SC. Selecció de les nostres aportacions als béns públics!

Llibres relacionats amb l'activitat

- Fiedler, Heidi (2019). ***La imprescindible guía sobre el dinero. Un increíble viaje por el mundo de las finanzas***. Ediciones SM. (Pàgina 48: Els impostos)
- Pinkney, Jerry (2014). ***Faules d'Isop***. Vicens Vives. «El feix de palets».
- Soto, Maria Jesús (2020). ***Si en un país nadie trabajase, ¿qué ocurriría?*** Fundación Maria Jesús Soto.
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
3. Salut i benestar; 4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A2.2, A.2.3, A3.1, A.3.2, A.3.4, A.5, E.1.2, E.1.4	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE9. Participar en l'entorn i la vida social de manera eficaç i constructiva des del respecte als valors democràtics, els drets humans i de la infància i els principis i valors de la Constitució espanyola i la Unió Europea, valorant la funció de l'Estat i les seves institucions en el manteniment de la pau i la seguretat integral ciutadana, per generar interaccions respectuoses i equitatives.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.3.2	C.4.2	C.3.1

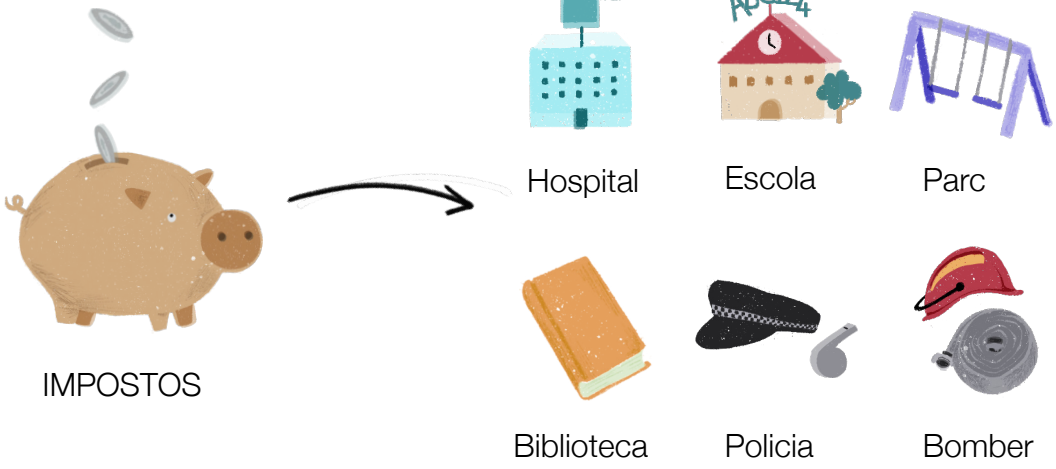
SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.2.2. Sentit numèric. Quantitat. Estimacions i aproximacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes. **A.2.3.** Sentit numèric. Quantitat. Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals fins al 9999. **A.3.1.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals i fraccions. **A.3.2.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de reconeixement de quines operacions simples (suma, resta, multiplicació, divisió com a repartiment i partició) són útils per resoldre situacions contextualitzades. **A.3.4.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Suma, resta, multiplicació i divisió de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades: estratègies i eines de resolució i propietats. **A.5.** Sentit numèric. Educació financera. Càlcul i estimació de quantitats i canvis (euros i cèntims d'euro) en problemes de la vida quotidiana: ingressos, despeses i estalvi. Decisions de compra responsable. **E.1.2.** Sentit estocàstic. Organització i anàlisi de dades. Estratègies senzilles per a la recollida, classificació i organització de dades qualitatives o quantitatives discretes en mostres petites mitjançant calculadora i aplicacions informàtiques senzilles. Freqüència absoluta: interpretació. **E.1.4.** Sentit estocàstic. Organització i anàlisi de dades. La moda: interpretació com a dada més freqüent.	**C.3.1.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en col·lectivitat. La família. Diversitat familiar. Compromisos, corresponsabilitat, participació i normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar. Prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes. **C.3.2.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en societat. Espais, recursos i serveis de l'entorn. Formes i modes d'interacció social en espais públics des d'una perspectiva de gènere. **C.4.2.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Responsabilitat ecosocial. Accions per a la conservació, la millora i l'ús sostenible dels béns comuns. El maltractament animal i la prevenció.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Què són els impostos?	Diners i transaccions	Ingressos Preus, compres i pagaments	Fonts i nivells d'ingressos Necesidades de ingresos. Preus	Entén que hi ha diferències d'ingressos entre les persones. S'adona que l'Estat intervé de diverses maneres en els ingressos individuals (amb impostos, subsidis i beneficis socials). S'adona que l'ingrés contribueix al benestar financer propi, de la família i de la comunitat. Sap que certs béns són públics (per exemple, el parc públic) i sap que el cost és assumit per la comunitat.		

QUÈ SÓN ELS IMPOSTOS?

Finançant els béns públics

Impostos i salaris

Salari mensual

1.523 € i 80 ct.

Salari net

1.200 €

Impostos

Ús dels béns públics

Bé o servei públic	**¿Quantes vegades, la teva família i tu, l'heu utilitzat els últims 7 dies?**
Escola	
Hospital	
Parc	
Policia	
Biblioteca	

ANNEX 5 SC.
SELECCIÓ DE LES NOSTRES APORTACIONS ALS BÉNS PÚBLICS!

Béns/Serveis Públics	**Marca amb una X els béns/serveis públics que vols seleccionar**	**Aportació**
Escola (9 €)		
Hospital (12 €)		
Parc (5 €)		
Bombers (7 €)		
Policia (6 €)		
Biblioteca (5 €)		
TOTAL		**40 €**

Activitat 8
Quants diners han estalviat els porquets?

Objectius

Treballar el concepte d'estalvi mitjançant la identificació, comparació i càlcul de quantitats en euros i cèntims. Aquests aprenentatges permeten reforçar el sentit numèric, l'organització de la informació i l'anàlisi de dades a través de situacions significatives.

Analitzar la capacitat d'estalvi que pot haver-hi en l'àmbit familiar, tenint en compte els ingressos disponibles i les despeses que s'han de pagar. La diferència entre tots dos és l'estalvi potencial de què es pot disposar.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Estalviar és una acció que fan moltes persones per aconseguir alguna cosa que desitgen o bé per cobrir necessitats que van sorgint. Alguna vegada has estalviat prou diners per comprar una joguina? T'ha passat mai que volies alguna cosa i t'has hagut d'esperar un cert temps a tenir prou diners?

En aquesta activitat s'introdueixen cinc guardioles porquet d'un grup d'amics que han estat estalviant. A partir dels seus estalvis es comparen les quanties i es plantegen una sèrie d'activitats.

2. Mans a l'obra!

• Comparació dels estalvis a les guardioles porquet

El professorat lliura a l'alumnat la fitxa «Quants diners han estalviat els porquets?» i els explica que la guardiola porquet de cadascun dels amics ha reunit una quantitat diferent de diners, tal com consta a la fitxa. A partir d'aquesta informació, es demana a l'alumnat:

- Dibuixar una recta numèrica amb una marca de 0 € a l'extrem esquerre i una de 60 € a l'extrem dret, i dividir-la en intervals de 10 € (0 €, 10 €, 20 €, 30 €, 40 €, 50 €, 60 €). L'alumnat ha d'ubicar un petit cercle, amb el color de cada guardiola porquet, en el punt que li correspongui segons el que ha estalviat, per comparar la capacitat d'estalvi dels cinc amics (vegeu l'annex 6 SC).

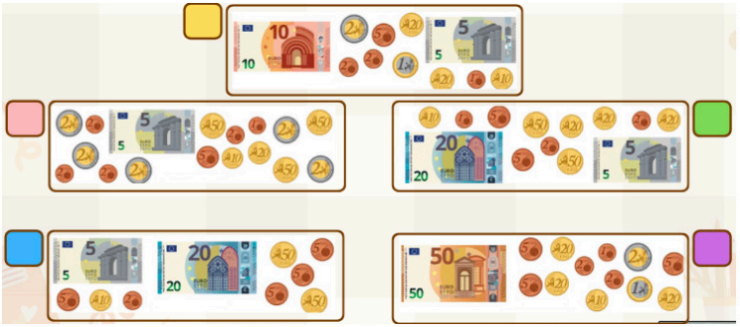
A partir de les guardioles porquet violetes, les guardioles porquet roses, les guardioles porquet verdes, les guardioles porquet blaves i les guardioles porquet ocres, es pregunta:

- Quin porquet ha estalviat més?
- Quina diferència hi ha entre el porquet que ha estalviat més i el que ha estalviat menys?

- Seleccionar dues guardioles porquet d'entre les cinc i representar, amb un cercle del color de cadascuna, un exemple de relació major que, representada per > i un exemple de relació menor que, representada per < (vegeu l'annex 6 SC).

Exemple: ● > ●
Exemple: ● < ●

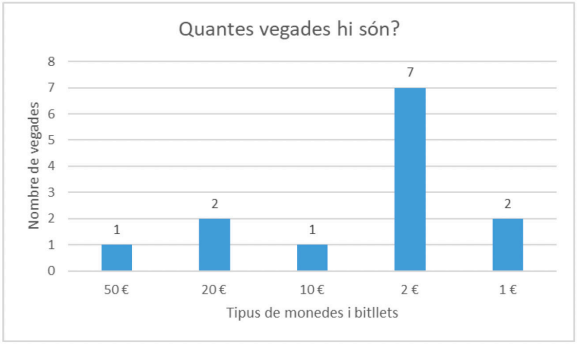
- Cadascuna de les guardioles porquet té a dins un conjunt de monedes i bitllets, tal com s'observa a la fitxa. L'activitat següent consisteix a calcular el valor total de les monedes i a observar que ha de coincidir amb l'import d'una guardiola porquet. El color del porquet amb què coincideixi és el color amb què s'ha de pintar el quadrat petit que hi ha al lateral de les monedes.

• Representació gràfica de la freqüència de monedes i bitllets

L'alumnat ha de completar el gràfic de barres de l'annex 6 SC, dibuixant una barra per a cadascuna d'aquestes monedes i bitllets:

- Bitllets de 50 €, 20 € i 10 €
- Monedes de 2 € i 1 €

Cada barra ha de mostrar quantes vegades apareix aquesta moneda o bitllet en els estalvis dels porquets. El professorat suggereix com construir el gràfic escollint l'escala adequada perquè sigui clar i visualment entenedor.

Un cop es disposa del gràfic pregunta:

- Quina moneda o bitllet de les representades surt més vegades? La de 2 € perquè hi surt 7 cops.

- Si els porquets tinguessin només bitllets de 10 €, com canviaria el gràfic de barres? El gràfic mostraria només bitllets de 10 € i monedes (si n'hi ha), i la barra de bitllets de 10 € seria més gran que abans.

Es reflexiona sobre la utilitat dels gràfics per representar informació de manera visual.

• Composició i descomposició de quantitats

Si es vol continuar treballant, es pot començar amb una guardiola porquet i descompondre l'estalvi en combinacions de bitllets i monedes diferents de l'existent.

Altres reptes:

- Formar la mateixa quantitat usant el nombre de bitllets i monedes més petit possible.
- Canviar la composició de bitllets i monedes sense alterar-ne la quantitat total.

Amb tots aquests reptes es treballa la descomposició numèrica i l'equivalència de quantitats mitjançant jocs d'intercanvi entre l'alumnat.

• La guardiola porquet familiar

En aquest apartat, el professorat introdueix l'estalvi familiar. De la mateixa manera que els cinc amics han decidit estalviar, les famílies ho solen fer si en tenen la capacitat. Que tinguin **capacitat d'estalvi** significa que els seus ingressos (els diners que obtenen) són superiors a les despeses (el que han de pagar).

En una família, els **ingressos** venen dels **salaris** que reben les mares i els pares per treballar i si, a més, també viuen amb algun avi o àvia, de les **pensions** que reben de l'Estat i que cobren quan ja no van a la feina, perquè són grans i estan jubilats. Les despeses que una família té es divideixen en **despeses bàsiques o regulars** (com ara pagar l'aigua, la llum, el menjar, el lloguer, la roba, les medecines, els col·legis, les activitats extraescolars, el telèfon, el menjar de la mascota familiar...) i **despeses extraordinàries** (com ara comprar entrades per

anar al cinema tota la família o fer una sortida de cap de setmana). La capacitat d'estalvi que té la família és la diferència entre els ingressos i les despeses bàsiques, de manera que:

- Si els ingressos familiars (salaris + pensions) > despeses regulars, hi ha capacitat per estalviar i es pot posar la diferència en una **guardiola porquet** o bé guardar-la al **banc**.
- Si ingresos familiares (salarios + pensiones) < gastos regulares, existe un problema pues, con lo que se recibe, no hay suficiente para cubrir los gastos. Deben reajustarse los gastos y la familia no tiene capacidad de ahorro.

Exemple 1: Al final del mes els ingressos de dues famílies són de 3.000 €. La família 1 té unes despeses regulars de 2.400 € al llarg del mes, mentre que la família 2 té unes despeses de 3.075 €. Es demana d'estudiar si les dues famílies tenen capacitat d'estalvi o no:

- *Família 1*: 3.000 € - 2.400 € = 600 €. La família 1 pot estalviar 600 € al mes.
- *Família 2*: 3.000 € - 3.075 €. Com que les despeses són superiors als ingressos aquesta família no pot estalviar.

Exemple 2: Al final del mes els ingressos d'una família són de 1.200 €. La família té unes despeses regulars de 1.170 € al llarg del mes. En aquest cas, la família pot estalviar a la seva guardiola porquet 30 € mensuals.

3. Reflexió final

Aquesta activitat permet a l'alumnat analitzar la importància de l'estalvi i la seva aplicació en la vida quotidiana.

L'ús d'eines matemàtiques com els gràfics de barres ha facilitat la interpretació de les dades i ha permès reflexionar sobre la representació visual de la informació. Així mateix, la descomposició de quantitats ha reforçat el sentit numèric, i ha ajudat els estudiants a comprendre l'equivalència entre bitllets i monedes, i a explorar diferents estratègies de composició de quantitats.

Per consolidar els aprenentatges, es recomana connectar l'activitat amb experiències reals de l'alumnat, com ara la planificació d'un estalvi personal o la presa de decisions sobre l'ús dels diners.

Para consolidar los aprendizajes, se recomienda conectar la actividad con experiencias reales del alumnado, como la planificación de un ahorro personal o la toma de decisiones sobre el uso del dinero.

També pot ser útil estendre la reflexió amb preguntes obertes com ara:

- Què s'ha après sobre com estalviar?
- Com es poden aplicar aquestes estratègies a la nostra vida diària?

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Quants diners han estalviat els porquets?».
- Annex 6 SC. Els meus estalvis en una ullada!

Llibres i recursos relacionats amb l'activitat

- Bankidu (2025). ***El meu segon quadern de finances (9-11 anys)***. Ed Amazon Italia Logistica Srl.
- Bha, Sara (2023). ***Aprende a contar monedas y billetes. Cuaderno de ejercicios.*** Publicació independent.
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
12. Producció i consum responsables.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE4. Utilitzar el pensament computacional, organitzant dades, descomponent en parts, reconeixent patrons, generalitzant i interpretant, modificant i creant algoritmes de manera guiada, per modelitzar i automatitzar situacions de la vida quotidiana.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

CE6. Comunicar i representar de forma individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.1, A.2.2, A.2.3, A.3.2, A.3.4, A.4.2, A.5, D.3.1, D.3.3, E.1.2, E1.34	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE5. Identificar les característiques dels diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, analitzar-ne l'organització i les propietats i establir-hi relacions, per reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, conservar-lo, millorar-lo i emprendre accions per a un ús responsable.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.3.1	C.3.1	C.3.1

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.1. Sentit numèric. Recompte. Estratègies variades de comptatge, recompte sistemàtic i adaptació del comptatge a la mida dels números en situacions de la vida quotidiana en quantitats fins al 9999. **A.2.2.** Sentit numèric. Quantitat. Estimacions i aproximacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes. **A.2.3.** Sentit numèric. Quantitat. Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals fins al 9999. **A.3.2.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de reconeixement de quines operacions simples (suma, resta, multiplicació, divisió com a repartiment i partició) són útils per resoldre situacions contextualitzades. **A.3.4.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Suma, resta, multiplicació i divisió de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades: estratègies i eines de resolució i propietats. **A.4.2.** Sentit numèric. Relacions. Nombres naturals i fraccions en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació. **A.5.** Sentit numèric. Educació financera. Càlcul i estimació de quantitats i canvis (euros i cèntims d'euro) en problemes de la vida quotidiana: ingressos, despeses i estalvi. Decisions de compra responsable.	**C.3.1.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en col·lectivitat. La família. Diversitat familiar. Compromisos, corresponsabilitat, participació i normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar. Prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes.

E.1.2. Sentit estocàstic. Organització i anàlisi de dades. Estratègies senzilles per a la recollida, classificació i organització de dades qualitatives o quantitatives discretes en mostres petites mitjançant calculadora i aplicacions informàtiques senzilles. Freqüència absoluta: interpretació. **E.1.3.** Sentit estocàstic. Organització i anàlisi de dades.Gràfics estadístics senzills (diagrama de barres i pictogrames) per representar dades, seleccionant-ne el més convenient, mitjançant recursos tradicionals i aplicacions informàtiques senzilles. **D.3.1.** Sentit algebraic. Relacions i funcions.Relacions d'igualtat i desigualtat, i ús dels signes = i ≠ entre expressions que incloguin operacions i les seves propietats. **D.3.3.** Sentit algebraic. Relacions i funcions. Representació de la relació «major que» i «menor que», i l'ús dels signes > i <.	

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Quants diners han estalviat els porquets?	Diners i transaccions Planificació i gestió de les finances	Ingressos Gestió i planificació d'ingressos i despeses Estalvi Jubilació i pensions	Fonts i nivells d'ingressos Necessitats d'ingressos Supervisió i gestió d'ingressos i despeses regulars Objectius i prioritats d'estalvi Jubilació i pensions	Sap que hi ha diverses fonts i formes d'ingrés. Entén que hi ha diferències d'ingressos entre les persones. S'adona que l'ingrés contribueix al benestar financer propi, de la família i de la comunitat. Coneix els beneficis de començar a estalviar i tenir fites d'estalvi des d'una edat primerenca. Desenvolupa l'hàbit d'estalviar part de la paga o d'altres ingressos	Distingeix entre ingressos regulars i irregulars, i entre despeses previstes i inesperades. Diferencia entre les finances personals i les familiars o domèstiques. Comprèn el propòsit de les pensions: generar ingressos durant la jubilació.	

QUANTS DINERS HAN ESTALVIAT ELS PORQUETS?

Relaciona amb colors cada porquet amb l'import que li correspon:

53 € i 90 ct.

26 € i 85 ct.

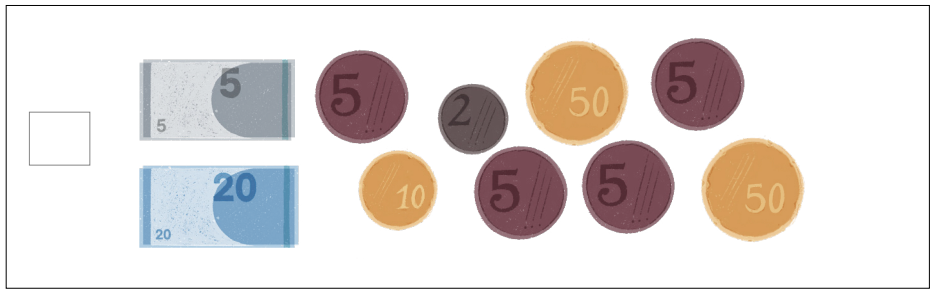
16 € i 94 ct.

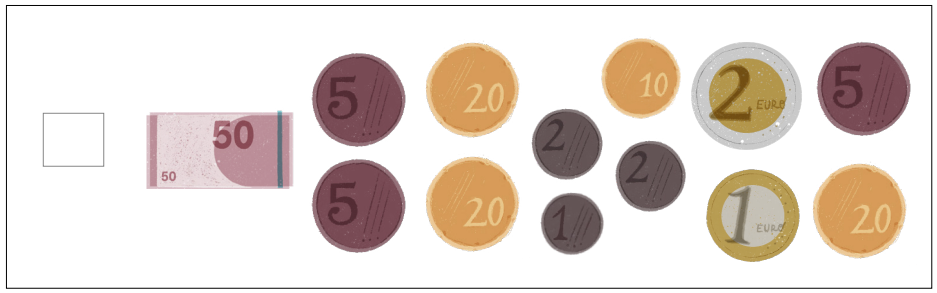

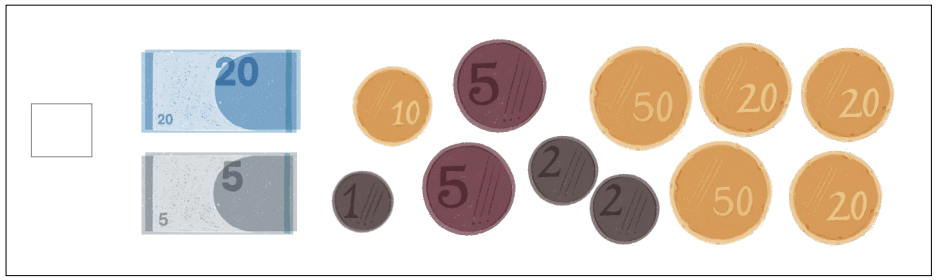
26 € i 32 ct.

18 € i 60 ct.

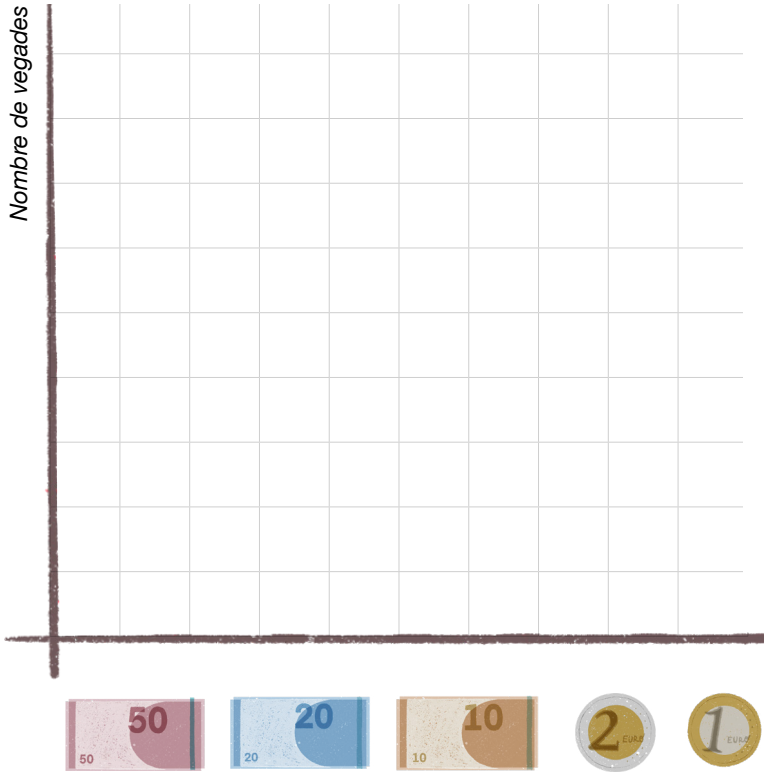
ANNEX 6 SC
ELS MEUS ESTALVIS EN UNA ULLADA!

Dibuixa una recta de 0 € a 60 € (de 10 en 10) i marca amb un cerlce del color de cada porquet el que ha estalviat cadascun.

Tria dos porquets guardiola i representa una relació major (>) i una menor (<) utilitzant un cercle del color de cadascun.

	>	
	<	

Quantes vegades hi són?

Activitat 9
Quant em toca pagar?

Objectius

Aplicar estratègies per repartir quantitats en euros de manera equitativa entre diverses persones, utilitzant la suma, la divisió i l'estimació en situacions reals.

Desenvolupar habilitats per representar i comparar les quantitats resultants, enfortint el sentit numèric i financer.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Moltes vegades compartir despeses és part de la vida quotidiana: dividir el compte d'un àpat entre amics, repartir el cost d'un regal o compartir el preu de materials per a una activitat. Perquè aquest repartiment sigui just, és fonamental entendre com dividir una quantitat en parts iguals i saber quant correspon a cada persona.

En aquesta activitat, s'explora com dividir preus totals entre diversos participants i com estimar i comparar aquestes divisions perquè tothom sàpiga quant ha de pagar. D'aquesta manera, es connecten les matemàtiques amb situacions reals, i es desenvolupa un pensament financer responsable i habilitats numèriques útils en la vida diària.

2. Mans a l'obra!

Es lliura a l'alumnat la fitxa «Quant em toca pagar?», que inclou quatre situacions amb preus totals i el nombre de persones que han de fer el pagament conjunt.

• Repartiment del pagament de forma equitativa

Observar cadascuna de les quatre situacions de la fitxa i analitzar el preu total de l'objecte. Identificar quantes persones participen en el pagament de cada objecte.

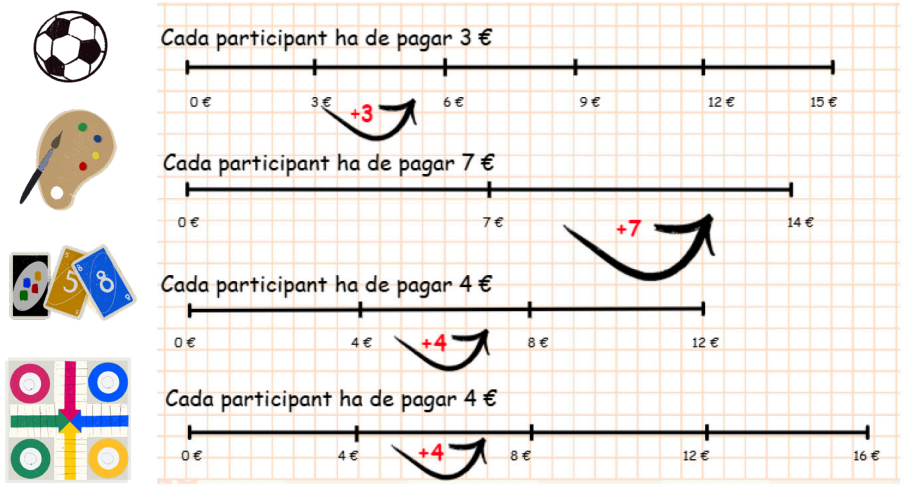
Calcular quant ha de pagar cada persona dividint el preu total entre el nombre de participants. Escriure el resultat a cada situació de la fitxa.

Aquesta activitat ajuda a comprendre el repartiment equitatiu i a reforçar el càlcul amb nombres naturals.

• Representació del repartiment a la recta numèrica

Dibuixar una recta numèrica en un full de paper (vegeu l'annex 7 SC), que comenci a 0 i acabi en el preu total del producte. (Per exemple, si la pilota costa 15 €, la recta ha d'anar del 0 al 15). Marcar a la recta el preu total de l'objecte i dividir la recta en tantes parts iguals com persones paguen.

Ubicar a la recta el valor que paga cada persona. Comparar els diferents valors i visualitzar la distribució del pagament.

Aquesta activitat ajuda a reforçar la representació gràfica de quantitats i a comprendre la divisió com a repartiment equitatiu.

3. Reflexió final

Ara que s'ha acabat l'activitat, es convida l'alumnat a pensar un moment com s'han dividit els diners entre tots.

S'ajuda amb preguntes com ara:

- Et sembla que tothom ha pagat una part justa? Com et sentiries si et toqués pagar més que els altres? O si et toqués pagar menys, creus que seria just per als altres?

Les divisions ajuden a repartir coses de manera més equilibrada. Si cadascú rep una part justa, tothom se sent bé i ningú no queda amb menys del que li correspon. En fer càlculs amb divisions, s'estan prenent decisions que afecten totes les persones involucrades, com quan es comparteix el cost d'alguna cosa entre diversos amics.

- Quines altres situacions quotidianes creus que podrien necessitar un repartiment just? Pensa en moments en què fer servir divisions o càlculs podria ajudar-te a repartir de manera equitativa.

- Per què és important assegurar-se que el repartiment sigui el més just possible per a tothom?

Aquesta reflexió ajuda a entendre que les matemàtiques, com les divisions, no són només números, sinó eines per resoldre problemes de la vida diària d'una manera justa per a tothom.

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Quant em toca pagar?».
- Annex 7 SC. Un repartiment com cal!

Llibres i recursos relacionats amb l'activitat

- Bankidu (2025). *El meu segon llibre de finances (9-11 anys*). Ed Amazon Italia Logistica Srl.
- Bha, Sara (2023). *Aprèn a comptar monedes i bitllets*. Publicació independent.
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
10. Reducció de les desigualtats.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE6. Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

Matemátiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.2.3, A.3.1, A.3.2, A.3.4, A.5	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE6. Identificar les causes i conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des del punt de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, i per posar en pràctica estils de vida sostenibles i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.3.1	C.3.1	C.3.1

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.2.3. Sentit numèric. Quantitat. Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals fins al 9999. **A.3.1.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals i fraccions. **A.3.2.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de reconeixement de quines operacions simples (suma, resta, multiplicació, divisió com a repartiment i partició) són útils per resoldre situacions contextualitzades. **A.3.4.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Suma, resta, multiplicació i divisió de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades: estratègies i eines de resolució i propietats. **A.5.** Sentit numèric. Educació financera. Càlcul i estimació de quantitats i canvis (euros i cèntims d'euro) en problemes de la vida quotidiana: ingressos, despeses i estalvi.	**C.3.1.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en col·lectivitat. **C.3.3.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. Identitat i diversitat cultural: existència de realitats diferents i aproximació a les diferents etnocultures presents a l'entorn.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Quant em toca pagar?	Diners i transaccions	Diners i divises	Funció dels diners		Pot utilitzar els diners per emmagatzemar i mesurar valor, així com per pagar béns i serveis.	

QUANT EM TOCA PAGAR?

Preu: **15 €**

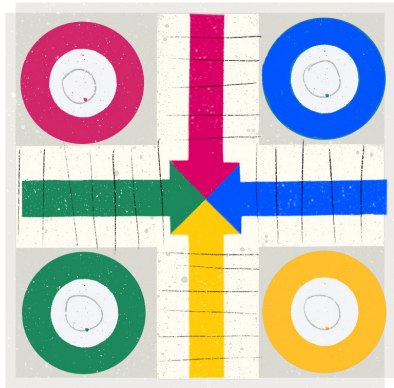
Preu: **14 €**

Preu: **12 €**

Preu: **16 €**

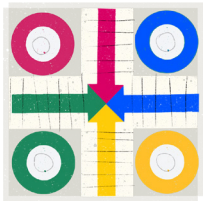
ANNEX 7 SC
UN REPARTIMENT COM CAL!

Dibuixa una recta i marca el preu total. Divideix en parts iguals i assenyala el que paga cada persona.

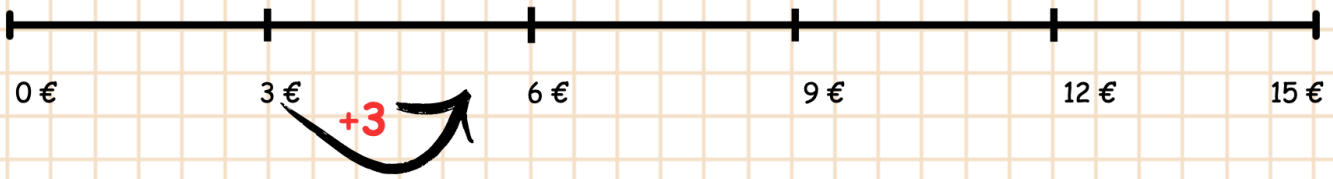

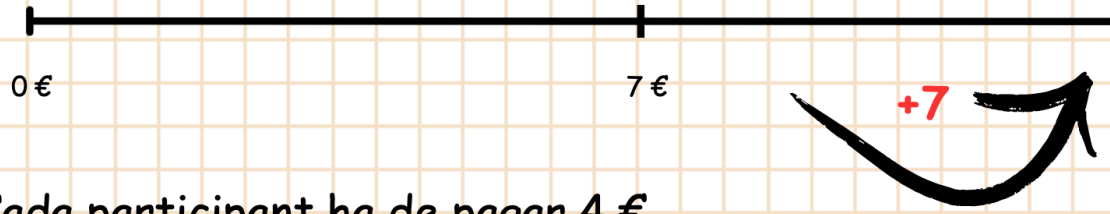

Cada participant ha de pagar 3 €

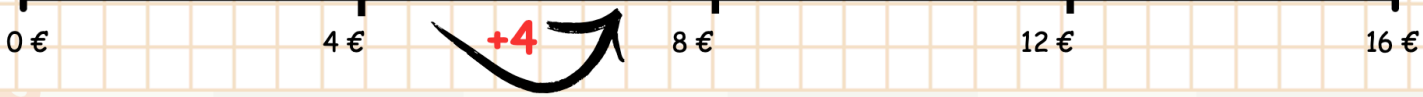
Cada participant ha de pagar 7 €

Cada participant ha de pagar 4 €

Cada participant ha de pagar 4 €

Activitat 10
Reutilitzo o me'n vaig de rebaixes?

Objectius

Detectar estratègies de màrqueting com les rebaixes, promocions o missatges cridaners que inciten al consum, per fomentar una actitud crítica i responsable davant de les decisions de compra.

Promoure la diferenciació entre el desig i la necessitat, l'anàlisi de preus i la representació de dades, així com la reflexió sobre alternatives sostenibles com la reutilització.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Per introduir aquesta sessió, el professorat pot iniciar una conversa guiada a partir de la pregunta: Què fas quan veus un cartell de rebaixes com ara «2x1» o «3x2»?

A continuació, se suggereix llegir una versió resumida o comentada del conte *Les Tres Bessones i el comprar per comprar*, o mostrar una escena del llibre *Escombraries i més escombraries*: *Missió Planeta* en què s'acumulen objectes sense fer servir. El professorat pot plantejar preguntes com:

- Es compra perquè es necessita o només perquè està rebaixat?
- Què passa amb les coses que ja no es fan servir?
- Es pot reutilitzar abans de comprar alguna cosa nova?

Aquest moment serveix com a base per comprendre que **comprar amb responsabilitat** vol dir pensar abans de gastar, i que **reutilitzar també és una manera d'estalviar** i cuidar el planeta.

2. Mans a l'obra!

Es lliura a l'alumnat la fitxa «Reutilitzo o me'n vaig de rebaixes?» i es demana:
- Quina botiga convé més?

L'alumnat ha d'observar la fitxa de l'activitat, en què es presenten dues botigues: una botiga vermella, que aplica l'oferta 2x1, i una botiga verda, que aplica l'oferta 3x2. A partir d'aquesta informació, l'alumnat ha de:

- Identificar el preu unitari **sense oferta** de cada producte (pilota, samarreta i iogurt), a cada botiga.
- Calcular el preu unitari **amb l'oferta aplicada** a la botiga vermella (2x1) per a les pilotes, les samarretes i els iogurts.
- Calcular el **preu per unitat amb l'oferta aplicada** a la botiga verda (3x2) per a les pilotes, les samarretes i els iogurts.

Producte	**Preu unitari botiga vermella** *sense oferta*	**Preu unitari botiga verda** *sense oferta*	**Preu unitari botiga vermella** *oferta 2x1*	**Preu unitari botiga verda** *oferta 3x2*
Pilota	10 €	9 €	5 € la unitat, però pagament de 10 €	6 € la unitat, però pagament de 18 €
Samarreta	12 €	12 €	6 € la unitat, però pagament de 12 €	8 € la unitat, però pagament de 24 €
Iogurt	2 €	3 €	1 € la unitat, però pagament de 2 €	2 € la unitat, però pagament de 6 €

- Creus que estàs estalviant, comprant més del que és necessari?
- Què passa si compres més només perquè es tracta d'una oferta?

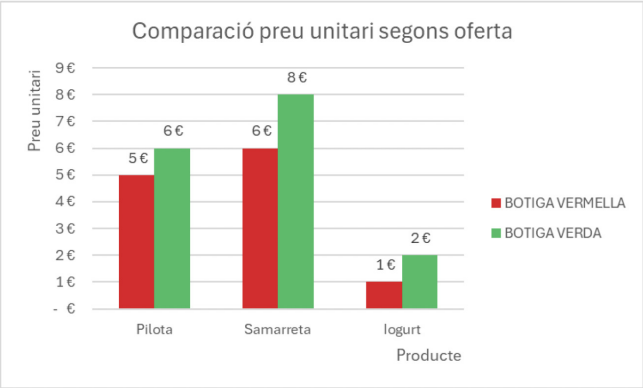
• Representació gràfica dels preus

Després de calcular els preus per unitat a cada botiga, aplicant-hi les ofertes, l'alumnat ha de representar les dades en un gràfic de barres, que ajudarà a visualitzar de manera clara quina és l'opció més econòmica de cada producte.

Per això, es lliura a l'alumnat l'annex 8 SC, perquè faci la representació del gràfic de barres. L'eix horitzontal (abscisses) mostra els tres productes: **pilota, samarreta i iogurt**. L'eix vertical (ordenades) representa el preu final per unitat després d'aplicar-hi l'oferta.

Se suggereix a l'alumnat:

- Pintar una barra de color vermell per representar el preu unitari de la botiga vermella després d'aplicar l'oferta (2x1).
- Pintar una barra de color verd per representar el preu unitari de la botiga verda després d'aplicar-hi l'oferta (3x2)
- Comparar visualment quina botiga ven més barat cada producte.

El professorat pot guiar la lectura del gràfic mitjançant les preguntes següents:

- Quin producte té una diferència de preu més gran entre les dues botigues?
- Quina és la botiga més barata, en general?
- I si només necessites un iogurt? T'interessa comprar-ne més perquè hi ha l'oferta?

• Quantes escombraries es genera? Reutilitzar també és estalviar

El professorat planteja llegir en grup i comentar el llibre *Escombraries i més escombraries: Missió Planeta*. Es recomana centrar-se en el fragment en què s'acumulen objectes que ja no es fan servir i es mostra l'impacte ambiental que això provoca. Tot seguit es proposa obrir un petit debat amb preguntes com:

- Es llencen coses que encara es poden aprofitar?
- Què es pot fer abans de comprar alguna cosa nova?
- Saps que algunes empreses usen materials reciclats per fabricar nous productes?

A continuació, mitjançant l'annex 9 SC, es proposa l'activitat de portar un registre setmanal dels residus reciclables.

L'alumnat ha de registrar el consum de **paper o cartó i plàstic** que la família genera durant quatre setmanes. Per això:

- Es fa servir una taula composta de tres files amb els materials per reciclar (plàstic, ampolles de plàstic i paper/cartó) i de cinc columnes que recullen les setmanes d'observació (setmana 1, setmana 2, setmana 3, setmana 4 i total).

- Cada setmana, el mateix dia, es pesen o compten amb l'ajuda d'un adult els residus reciclables generats (en cas de no disposar de bàscula, poden comptar unitats com ampolles o caixes).

- En acabar les quatre setmanes, se sumen les dades i s'obté el **total de residus generats per tipus de material**.

• Quina quantitat fa falta per fabricar?

Per finalitzar l'activitat es proposa resoldre 3 reptes relacionats amb la producció de 3 objectes, a partir de materials reciclats. Per a la consecució d'aquests reptes cal la informació disponible a la taula següent:

Material	Producte	Quantitat necessària
Plàstic (ampolles PET)	Jaqueta	80 ampolles de plàstic (500 ml)
Plàstic (ampolles PET)	Samarreta	10 ampolles de plàstic (500 ml)
Paper reciclat	Collaret (joia)	50 grams

Fonts:
- Eco Spindles. (2019). ***Transformando botellas de plástico en hilo.***
https://www.esterxicota.com/eco-spindles-reciclaje-pet/
- Ecoalf. (n.d.). ***Ocean Yarn & Zero Microplastics.***
https://ecoalf.com/pages/ocean-yarn-zero-microplastics
- Cartonpia. (n.d.). ***Pulsera Tormenta.***
https://cartonpia.com/producto/pulsera-tormenta/

Els reptes que es plantegen són:

Repte 1: Si una família recicla 4 ampolles de plàstic (500 ml) cada setmana, quantes setmanes trigarà a reunir les 80 ampolles necessàries per a una jaqueta?

Resposta: cal dividir 80 ampolles entre les 4 ampolles setmanals, per tant, es trigarà 20 setmanes a reunir-les.

Repte 2: Quantes ampolles de plàstic (500 ml) es necessiten per fer una samarreta?

Resposta: directament de la taula s'obté que calen 10 ampolles.

Repte 3: Quants collarets es poden fabricar amb 1 quilo (1.000 grams) de paper reciclat?

Resposta: cal dividir 1.000 grams entre 50 grams de cada collaret, per tant, es fabriquen 20 collarets.

3. Reflexió final

Per concloure la sessió, s'obre un espai de diàleg en què l'alumnat pot compartir els seus aprenentatges i opinions a partir de les preguntes següents:

- Què has après sobre les ofertes i els preus?
- Alguna vegada has comprat una cosa que no necessitaves, només perquè estava rebaixada?
- Què significa consumir de manera responsable?
- Coneixes algun bé a casa teva que podries reutilitzar abans de comprar-ne un de nou?
- T'ha sorprès la quantitat de residus que es generen a casa?
- Què es pot fer per reduir-los?

El professorat pot anotar a la pissarra algunes idees clau que hagin sorgit durant la conversa (reutilitzar, comparar preus, evitar compres impulsives...) i, si es vol, es pot fer un cartell col·lectiu amb missatges similars a:

- **Estalviar no és només guardar diners, també és pensar bé abans de comprar i tenir cura del que ja tenim.**
- **Consumir menys, pensar més i tenir cura del planeta.**

<u>Material associat a l'activitat</u>

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Reutilitzo o me'n vaig de rebaixes?».
- Regla, llapis de colors.
- Annex 8 SC. Comparem els preus de les botigues!
- Annex 9 SC. Quants residus generem a casa!

<u>Llibres i recursos relacionats amb l'activitat</u>

- Bankidu (2025). ***El meu segon llibre de finances (9-11 anys)***. Ed Amazon Italia Logística S.r.l.
- Bha, S. (2023). ***Aprende a contar monedas y billetes. Cuaderno de ejercicios.*** Publicació independent.

• Capdevila, Roser; Alcántara, Ricardo (2007). ***Les Tres Bessones i el comprar per comprar***. Icària Editorial.
• Capdevila, Roser; Capdevila, Carles (2002). ***Les Tres Bessones marquen un gol.*** Icària Editorial.
• Fiedler, Heidi (2019). ***La imprescindible guía sobre el dinero. Un increíble viaje por el mundo de las finanzas***. Ediciones SM. (p. 46)
• Martínez, Mireya; Sevillano, Susana (2023). ***Cuaderno de finanzas para jóvenes brillantes.*** Publicació independent. (p. 35-37).
• Mascaró, Laura (2019). ***¿Dónde crece el dinero? Aprender a gestionar el dinero desde la primera paga***. Montena. (p. 81, Test de la llaminadura i p. 92 Hàbit de consum responsable).
• Roberts, S. (2020). ***¡Alguien se ha tragado a Lola!*** Ed Bruño
• Roca, Elisenda; Losantos, Cristina (2018). ***Que m'ho compres?*** Editorial Bambú
• Serrano, L. (2020). ***Escombraries i més escombraries: Missió Planeta.*** Barcanova Editorial.
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
12. Producció i consum responsables.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

CE6. Comunicar i representar de forma individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.2.3, A.3.1, A.3.2, A.3.4, A.4.2, B.1.1, B.1.2, B2.2	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE6. Identificar les causes i conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des del punt de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, i per posar en pràctica estils de vida sostenibles i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.4.1	C.4.2, C.4.3	C.3.1

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.2.3. Sentit numèric. Quantitat. Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals fins al 9999. **A.3.1.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals i fraccions. **A.3.2.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de reconeixement de quines operacions simples (suma, resta, multiplicació, divisió com a repartiment i partició) són útils per resoldre situacions contextualitzades. **A.3.4.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Suma, resta, multiplicació i divisió de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades: estratègies i eines de resolució i propietats. **A.4.2.** Sentit numèric. Relacions. Nombres naturals i fraccions en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació. **B.1.1.** Sentit de la mesura. Magnitud. Atributs mesurables dels objectes (longitud, massa, capacitat, superfície, volum i amplitud de l'angle). **B.1.2.** Sentit de la mesura. Magnitud. Unitats convencionals (km, m, cm, mm; kg, g; l, ml) i no convencionals en situacions de la vida quotidiana. **B.2.2.** Sentit de la mesura. Mesurament. Processos de mesurament mitjançant instruments convencionals (regla, cinta mètrica, balances, rellotge analògic i digital).	**C.3.1**. Societats i territoris. Alfabetització cívica. La vida en col·lectivitat. La família. Diversitat familiar. Compromisos, corresponsabilitat, participació i normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar. Prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes. **C.4.1.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Coneixement del nostre entorn. Paisatges naturals i paisatges humanitzats i els seus elements. L'acció humana sobre el medi i les conseqüències. **C.4.2.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Responsabilitat ecosocial. Accions per a la conservació, la millora i l'ús sostenible dels béns comuns. El maltractament animal i la prevenció. **C.4.3.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Estils de vida sostenible. L'ús responsable de l'aigua, la mobilitat segura, saludable i sostenible, i la prevenció i la gestió dels residus.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Reutilitzo o me'n vaig de rebaixes?	Diners i Transaccions	Preus, compres i pagaments	Compres		Diferència entre necessitats i desitjos abans de planificar una compra. Resisteix la temptació de gastar impulsivament. Considera reciclar o reutilitzar béns existents abans de fer una nova compra. Compara els avantatges i desavantatges de comprar a diferents botigues i canals (incloses les compres en línia en llocs web segurs).	

REUTILITZO O ME'N VAIG DE REBAIXES?

2x1

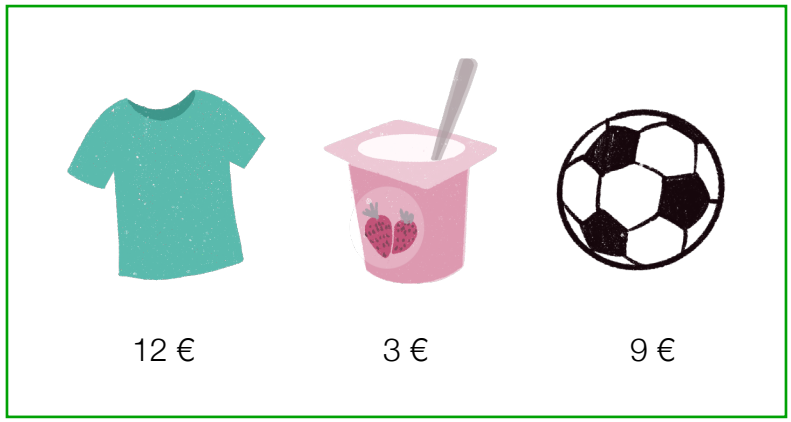
Quant val a la botiga vermella si t'apliquen l'oferta **2x1**?

- 1 pilota:

- 1 samarreta:

- 1 iogurt:

3x2

I a la botiga verda si t'apliquen la seva oferta **3x2**?

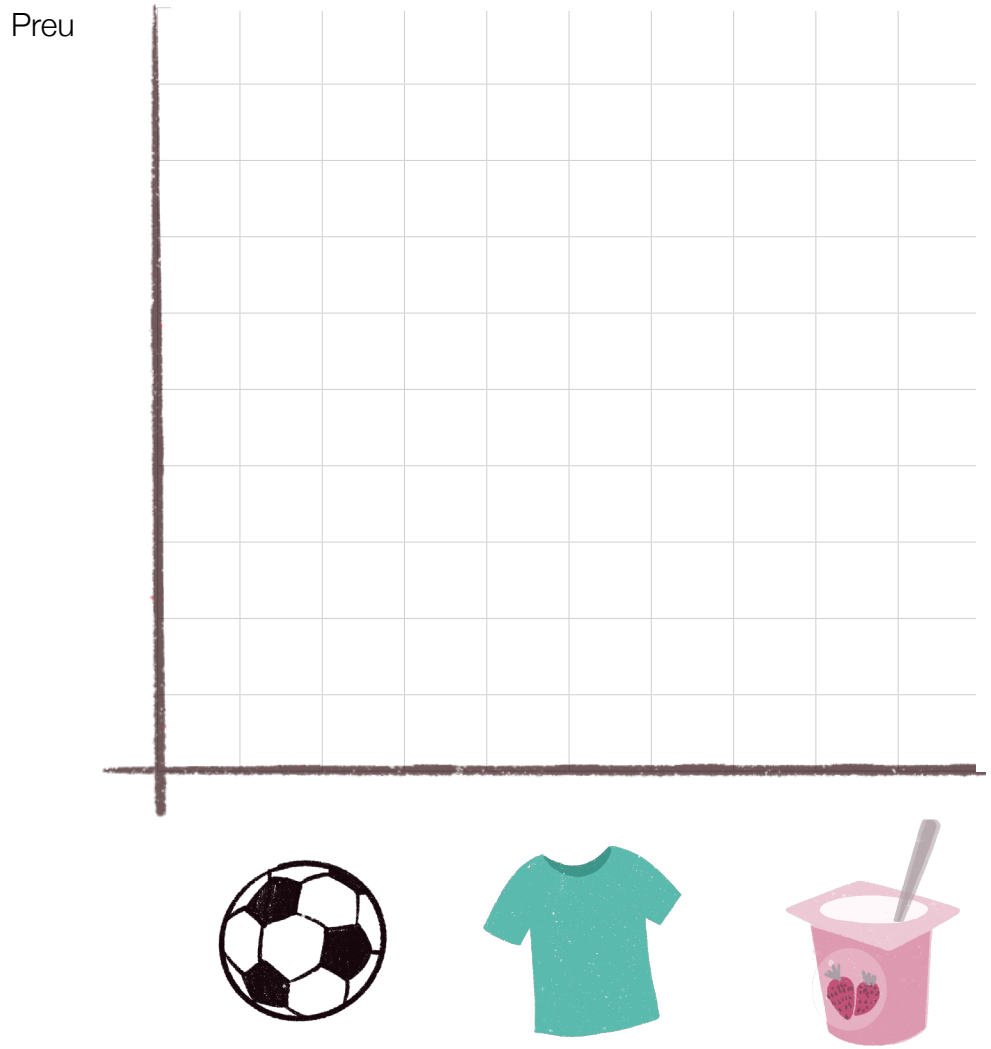
- 1 pilota:

- 1 samarreta:

- 1 iogurt:

ANNEX 8 SC
COMPAREM ELS PREUS DE LES BOTIGUES!

Gràfic de barres

Preus de la botiga vermella

Preus de la botiga verda

ANNEX 9 SC
QUANTS RESIDUS GENEREM A CASA?

	SETMANA 1	**SETMANA 2**	**SETMANA 3**	**SETMANA 4**	**TOTAL**
PLÀSTIC EN KG					
NOMBRE D'AMPOLLES DE PLÀSTIC					
PAPER O CARTRÓ EN KG					

QUANT EN FA FALTA A FABRICAR...?

MATERIAL	PRODUCTE	QUANTITAT NECESSÀRIA
Plàstic (ampolles PET)	Jaqueta	80 ampolles de plàstic (500 ml) o 2,5 kg aprox.
Plàstic (ampolles PET)	Camiseta	10 ampolles de plàstic 500 ml o 0,5 kg aprox.
Paper	Collaret (joia)	50 g de paper reciclat

• Si una família genera 4 ampolles de plàstic de 500 ml a la setmana, quantes setmanes tardarà a generar 80 ampolles de plàstic per auna jaqueta?

• Quantes ampolles de plàstic de 500 ml es necessiten per fabricar una camiseta?

• Quants collarets es poden fer amb 1 kg, 1.000 g, de paper reciclat?

3

EDUCACIÓ FINANCERA

un kit per a l'aula de primària

Adquisició de competències a
través de situacions d'aprenentatge

Activitat 1
Com són els diners en altres països?

Objectius

Comprendre la diversitat monetària mundial: familiaritzar l'alumnat amb monedes estrangeres freqüents i associar-les als països corresponents.

Explorar la història de les monedes: explicar com i per què van sorgir les monedes, i destacar que inicialment no existien i es feia servir el bescanvi.

Entendre la diversitat i les decisions econòmiques: reflexionar sobre per què cada país té la seva moneda, quin impacte té en l'economia global, i per què Europa comparteix una moneda comuna a molts països des del 2002.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Es comença l'activitat preguntant a l'alumnat si coneix monedes d'altres països i si sap per què hi ha diferents tipus de monedes i bitllets al món.

S'explica que, abans que s'inventessin les monedes i bitllets, les persones feien servir el bescanvi per intercanviar béns. (Es recomana revisar la primera activitat del segon cicle «Quins béns es consideren diners?»). Tot i això, aquest mètode tenia limitacions: no sempre coincidien les necessitats de les persones, i era difícil establir un valor just per als intercanvis. Per exemple, com es decidia quants sacs de blat valia una vaca?

Va ser al segle VII aC al Regne de Lídia (actual Turquia) on van aparèixer les primeres monedes de metall, fetes d'una barreja natural d'or i plata anomenada electre. Aquest avenç va marcar un abans i un després en la història de la humanitat, va facilitar el comerç i **va permetre que les economies creixessin més ràpidament.**

Es pot fer una connexió amb l'actualitat, explicant que cada país té la seva pròpia moneda per raons històriques, econòmiques i culturals. Tot i això, a Europa, molts països van decidir unir-se per crear una moneda comuna, l'euro, que es va introduir com a moneda física el 2002. Aquest canvi va ajudar a simplificar el comerç entre països i a reforçar la cooperació econòmica. Abans de l'euro, a Espanya s'usava la pesseta, i cada país tenia la seva pròpia moneda, com ara el marc alemany a Alemanya o el franc a França.

El professorat convida l'alumnat a portar monedes de diferents països que hagin aconseguit en viatges o que els seus familiars els hagin donat. Si algú no té monedes estrangeres, se l'anima a cercar a casa imatges o informació sobre monedes de països que li interessin. La idea és que vegin la diversitat monetària de manera tangible.

2. Mans a l'obra!

Abans de començar, es reparteix la fitxa de l'alumnat «Com són els diners en altres països?», que els servirà com a suport per registrar observacions i reflexions durant l'activitat.

Es divideixen els estudiants en petits grups. Es demana a cada grup que col·loquin les monedes o imatges aconseguides sobre una taula i que observin acuradament els detalls: els símbols, els números, els dibuixos o retrats, i fins i tot l'idioma en què estan escrites.

Es projecta un mapamundi com el de l'annex 1 TC, o es fa servir una cartolina amb un mapamundi o una bola del món per ubicar els països d'origen de les monedes.

Se'ls ajuda a identificar les monedes de l'activitat: ien (Japó), lliura esterlina (Regne Unit), iuan (Xina), dòlar (Estats Units) i euro (Unió Europea).

Es pot aprofitar per comentar les particularitats de cada moneda, com el fet que el dòlar estatunidenc és una de les monedes més utilitzades en el comerç internacional.

• Algunes curiositats històriques

- El ien japonès va ser introduït oficialment el 1871 com a part de la reforma Meiji, un període en què el Japó buscava modernitzar-se i alinear-se amb els estàndards internacionals. Abans del ien, el Japó tenia un sistema monetari complex, amb diferents tipus de monedes d'or, plata i coure que circulaven localment.

La introducció del ien va unificar el sistema monetari i va facilitar el comerç intern i extern. El ien va ser dissenyat seguint el model europeu. Aquest canvi va ser clau perquè el Japó pogués participar en el comerç global i establir-se com una potència econòmica a Àsia durant les dècades següents.

• El Regne Unit va decidir no adoptar l'euro per diversos motius:

- **Sobirania econòmica**: mantenir la lliura els va permetre controlar la seva política monetària.
- **Condicions econòmiques:** no complien els criteris de l'euro, com ara l'estabilitat de preus i deute públic.
- **Identitat nacional:** la lliura és un símbol cultural i històric del Regne Unit.

La seva moneda, la lliura esterlina, té la imatge de la Reina Isabel II (o ara de Carles III), de manera que destaca la connexió amb la monarquia britànica.

• La moneda de la Unió Europea, l'euro, inclou mapes, ponts i portes que simbolitzen la unitat i la cooperació a Europa.

• Els EUA, en els seus bitllets presenten presidents i figures històriques dels Estats Units, com George Washington.

3. Reflexió final

S'acaba l'activitat i es demana a l'alumnat que en comparteixi les conclusions.

Algunes preguntes per guiar la reflexió poden ser:

- Quins detalls de les monedes estrangeres criden més l'atenció?
- Per què **no** totes les monedes tenen el mateix valor?
- Com seria el món si només existís una moneda?

Una idea per tancar l'activitat seria destacar que les monedes reflecteixen la història, la cultura i les decisions econòmiques de cada país, i que comprendre aquesta diversitat és important per entendre com funciona el món globalitzat en què vivim.

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Com són els diners en altres països?».
• Annex 1 TC. Mapamundi polític.
• Bitllets i monedes estrangeres que porta l'alumnat.

Llibres relacionats amb l'activitat

• Trédez, Emmanuel (2017). *¡El dinero no cae del cielo! Todas las preguntas que te planteas sobre el dinero*. Ed. Edebé. (p. 14).
• Vídeo que ensenya la dificultat de falsificar monedes d'euro. https://www.youtube.com/watch?v=5yZprgr9M2s&list=PLtVu6os2ZMWjMH2ksPLAPMpyJt4hiubgN&index=9. Data de publicació: 15 de març de 2023.
• Vídeo que ensenya la dificultat de falsificar bitllets. https://www.youtube.com/watch?v=fLfC3y06Am0&list=PLtVu6os2ZMWjMH2ksPLAPMpyJt4hiubgN&index=12. Data de publicació: 1 de febrer de 2023.
• Vídeo que mostra l'explicació dels símbols que hi ha en els bitllets de la zona euro. https://www.ecb.europa.eu/euro/banknotes/current/design/html/index.ca.html#:~:text=En%20el%20anvers%20de%20els%20billetes%20de%20ambdues,entre%20s%C3%AD%20i%20%20%20

• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
No hi ha competències específiques desenvolupades.

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE2. Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren en el medi natural, social i cultural.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	A.1.4, C.1.4	C.1.4	C.1.4

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
—	**A.1.4.** Cultura científica. Iniciació a l'activitat científica. Foment de la curiositat, la iniciativa, la constància i el sentit de la responsabilitat en la realització de les diferents recerques. **C.1.4.** Societats i territoris. Reptes del món actual. Migracions i diversitat cultural. Les principals variables demogràfiques i la representació gràfica. Els comportaments de la població i la seua evolució. Els moviments migratoris i l'apreciació de la diversitat cultural. Contrast entre zones urbanes i despoblament rural.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Com són els diners en altres països?	Diners i transaccions	Diners i monedes	Formes de diners Divises i intercanvis	Sap que els diners es poden presentar en diferents formes, incloent-hi bitllets, monedes i diner electrònic. Entén que els països i regions (per exemple, la zona de l'euro) tenen la seva pròpia moneda, que es pot intercanviar per la moneda d'altres països.	Distingeix i anomena els bitllets i les monedes que s'utilitzen al seu país o regió. Pot calcular la quantitat de moneda estrangera aplicant el tipus de canvi.	Confiança per parlar sobre assumptes monetaris quotidians amb familiars i persones de confiança.

COM SÓN ELS DINERS EN ALTRES PAÏSOS?

Relaciona cada moneda amb el país on s'utilitza:

IUAN	JAPÓ
DÒLAR	REGNE UNIT
EURO	XINA
IEN	ESTATS UNITS
LLIURA	ESPANYA

I a **Andorra,** quina moneda es fa servir?

_____

ANNEX 1TC
MAPAMUNDI POLÍTIC

Datos del mapa ©2025 Google, INEGI 1000 km

Activitat 2
Em canvies 1 € per…?

Objectius

Comprendre què és el tipus de canvi i com s'apliquen les conversions d'una moneda a una altra en viatjar a diferents països.

A més, l'alumnat ha de fer càlculs matemàtics en el context d'un pressupost de viatge, i desenvolupar habilitats per representar dades de manera gràfica.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Quan es viatja a un altre país, cal canviar els diners a la moneda local per poder comprar productes o pagar serveis. Per fer-ho, s'utilitza el tipus de canvi, que ens indica quantes unitats de la moneda local s'obtenen per cada euro que es canvia.

Per exemple, si viatgeu als Estats Units, un euro es pot convertir en dòlars ($); si vas al Japó, l'euro es converteix en iens (¥); i si la teva destinació és el Regne Unit, has de canviar els euros per lliures esterlines (£).

En aquesta activitat, imagina que tens 300 € per gastar en tres països diferents: els Estats Units, el Japó i el Regne Unit. S'han de distribuir els diners en diferents proporcions, convertir-los a la moneda local de cada país i calcular quant es podria gastar en cadascun. A més, s'aprèn a representar els resultats en un gràfic de barres, cosa que ajuda a comparar visualment els diners disponibles per a cada país.

2. Mans a l'obra!

Abans de començar, es reparteix la fitxa «Em canvies 1 € per…?», que serveix per registrar els càlculs, completar el gràfic de barres i reflexionar sobre les variacions en el tipus de canvi.

• Repartiment dels diners entre països

Distribueix els 300 € entre els tres països: 40 % per als Estats Units (120 €), 30 % per al Japó (90 €) i 30 % per al Regne Unit (90 €).

• Conversió a moneda local...

Després, sabent que 1 € equival a 1,1 dòlars ($), que 1 € equival a 130 iens (¥) i que 1 € equival a 0,85 lliures (£), converteix els diners a la moneda local amb els tipus de canvi::

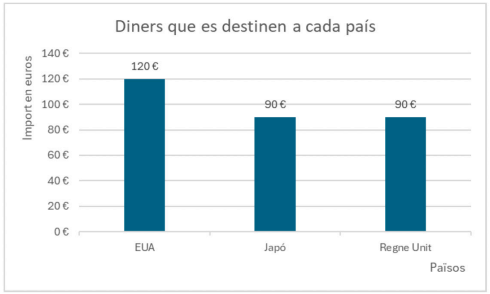
- 120 € x 1,10 $ = 132 $
- 90 € x 130 ¥ = 11.700 ¥
- 90 € x 0,85 £ = 76,5 £

1€ equival a 1,10 dòlars
1€ equival a 130 iens
1€ equival a 0,85 lliures

• Gràfic de barres

Finalment, representa els resultats en un gràfic de barres utilitzant els **diners en euros** que es destinen a cada país: 120 € per als Estats Units, 90 € per al Japó i 90 € per al Regne Unit.

Així es pot comparar quants diners en euros s'han assignat a cada destinació.

• Impacte dels tipus de canvi

Què passa si el tipus de canvi del dòlar augmenta a 1,20 $ per euro? Això vol dir que el valor de l'euro ha pujat davant del dòlar, perquè ara s'obtenen més dòlars per cada euro.

Aleshores, si el tipus de canvi per al dòlar canvia a 1 € = 1,20 $, els diners destinats als Estats Units (120 €) es convertirien en:

120 € x 1,20 $ = 144 $

Així doncs, es disposarà de més dòlars per gastar als Estats Units.

Què passa si el tipus de canvi del dòlar baixa a 1,05 $ per euro?
Això vol dir que el valor de l'euro ha baixat davant el dòlar, perquè ara s'obtenen menys dòlars per cada euro.

Aleshores, si el tipus de canvi per al dòlar canvia a 1 € = 1,05 $, els diners destinats als Estats Units (120 €) es convertirien en:

120 € x 1,05 $ = 126 $

Així doncs, es disposarà de menys dòlars per gastar als Estats Units.

Per què canvia el tipus de canvi?

El tipus de canvi és la relació que hi ha entre el valor d'una moneda comparat amb el valor d'una altra moneda diferent.

Aquest valor pot canviar per diferents raons. Per exemple, si un país té molts productes que la gent vol comprar, la seva moneda pot pujar perquè la necessiten més persones. També, si hi ha molta gent que viatja a aquest país i necessiten els diners per comprar coses, això pot fer que el valor de la moneda pugi.

En resum, el tipus de canvi varia per com es fan servir les monedes al món.

3. Reflexió final

A través d'aquesta activitat, s'ha après a distribuir els diners segons un pressupost i convertir-los a diferents monedes utilitzant els tipus de canvi. És important entendre com el valor de la moneda varia entre els països, ja que això afecta allò que podem comprar o gastar.

Actualment, moltes compres es fan en línia, i és comú adquirir productes de països amb una moneda diferent de la nostra. En aquests casos, la conversió es fa automàticament, per permetre que els clients paguin amb la seva pròpia moneda sense notar que en la transacció s'ha aplicat un tipus de canvi.

A més, l'ús del gràfic de barres ajuda a visualitzar de manera clara les diferències en els imports i prendre decisions informades en planificar un viatge o una despesa internacional. Recordeu que **el tipus de canvi pot canviar**, per la qual cosa sempre és bo verificar-ho abans de viatjar.

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Em canvies 1 € per…?».
- Annex 1 TC. Mapamundi polític. Utilitzat en l'activitat 1 d'aquest cicle.
- Bitllets i monedes de joguina.
- Convertidor de tipus de canvi, consultat el 5 de juliol de 2025: https://www.expansion.com/ahorro/conversor-divisas/index.html

Llibres relacionats amb l'activitat

- Trédez, Emmanuel (2017). *¡El dinero no cae del cielo! Todas las preguntas que te planteas sobre el dinero.* Ed Edebé. (p. 15)
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.

Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des del punt de vista formal i de relació amb el context planejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

CE6. Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.2.2, A.5.2, E.1.3	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).

Les competències específiques desenvolupades són:

CE2. Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren en el medi natural, social i cultural.

CMNSC	Introducció	Manos a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	A.1.1	A.1.1	A.1.1

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.2.2. Sentido numérico. Cantidad. Estimaciones y aproximaciones razonadas de cantidades en contextos de resolución de problemas. **A.5.2.** Sentido numérico. Razonamiento proporcional. Resolución de problemas de proporcionalidad, porcentajes y escalas de la vida cotidiana, mediante la igualdad entre razones, la reducción a la unidad o el uso de coeficientes de proporcionalidad. **E.1.3.** Sentido estocástico. Organización y análisis de datos Gráficos estadísticos sencillos (diagrama de barras, diagrama de sectores, histograma, etc.): representación de datos mediante recursos tradicionales y tecnológicos y selección del más conveniente.	**A.1.1.** Cultura científica. Iniciació a l'activitat científica. Fases de la investigació científica (observació, formulació de preguntes i prediccions, planificació i realització d'experiments, recollida i anàlisi d'informació i dades, comunicació de resultats...).

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Em canvies 1 € per...?	Diners i transaccions	Diners i monedes Preus, compres i pagaments	Formes de diners Divises i intercanvis Mètodes de pagament i transferències de diners	Sap que els diners es poden presentar en diferents formes, incloent-hi bitllets, monedes i diner electrònic. Entén que els països i regions (per exemple, la zona de l'euro) tenen la seva pròpia moneda, la qual es pot intercanviar per la moneda d'altres països.	Distingeix i anomena els bitllets i les monedes que s'utilitzen al seu país o regió. Pot calcular la quantitat de moneda estrangera aplicant el tipus de canvi. Pot utilitzar mètodes digitals per pagar un bé o servei o transferir diners de manera segura (per exemple, amb un telèfon), i analitzar-ne els possibles riscos i costos.	Confiança per parlar sobre assumptes monetaris quotidians amb familiars i persones de confiança.

EM CANVIES 1€ PER...?

Imagina que tens 300 € i viatges a tres països. Et planteges gastar els diners en la moneda local de cadascun d'ells. Aquest és el tipus de canvi actual:

1 € = 1,10 $ (dòlars)

1 € = 130 ¥ (iens)

1 € = 0,85 £ (lliures esterlines)

Repartiràs els teus diners així:

- 40 % als Estats Units (dòlars)
- 30 % al Japó (iens)
- 30 % al Regne Unit (lliures)

Quants euros gastes a cada país?

_____

_____

_____

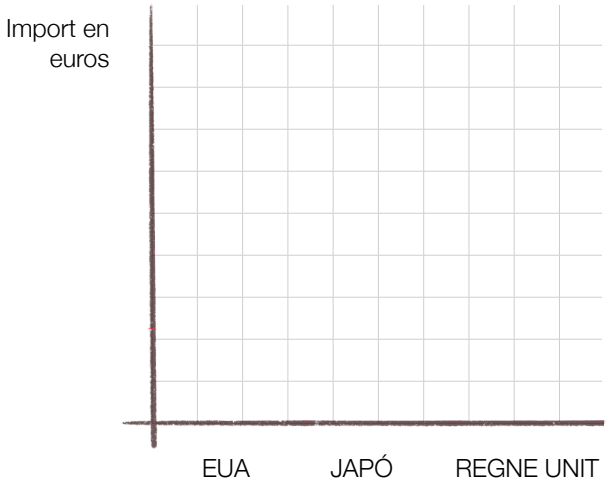
Converteix els euros a la moneda local

_____

_____

_____

Representa en un gràfic de barres

Activitat 3
Tenim diners per a una sortida familiar?

Objectius

Capacitar l'alumnat de 10 i 11 anys per elaborar un pressupost que els permeti decidir si una activitat familiar es pot dur a terme o no, des del punt de vista financer.

La realització d'un pressupost implica pensar en les despeses necessàries i els diners disponibles per pagar-les.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Es distribueix la fitxa de l'alumnat «Tenim diners per a una sortida familiar?», que els servirà per anar completant els càlculs, les reflexions i prendre decisions durant l'activitat.

El professorat planteja a l'alumnat que s'imaginin que a casa s'està organitzant una sortida familiar de cap de setmana per anar a Sevilla. La família la componen dos adults i dos menors.

Per començar, es plantegen algunes preguntes que s'aniran resolent durant l'activitat::

• Quants diners penseu que costa viatjar el cap de setmana a Sevilla tota la família? Més de 1.000 € o menys?
• Sabeu si la família disposa d'estalvis per poder fer la sortida?
• El viatge es pot fer si actualment no es disposa d'estalvis?

2. Mans a l'obra!

Per poder donar resposta a les qüestions anteriors es fan els passos següents:

• Anàlisi de les despeses del viatge

S'inicia l'activitat analitzant, amb l'ajut del professorat, quines són les despeses del viatge a Sevilla:

- Desplaçament fins a Sevilla amb cotxe: 150 €
- Allotjament de 2 dies en un hotel (sense esmorzar): 450 € (112,5 € habitació doble/nit)
- Dinars, esmorzars i sopars: 330 €
- Entrades a museus i monuments de la ciutat: 140 €

Es conclou que **el cost total del cap de setmana a Sevilla és de 1.070 €.**

• Anàlisi de com pagar el viatge

S'estudia com es pot pagar el viatge i les opcions que s'observen són dues:

Opció 1: La família ja té estalviats els diners i, per tant, es pot fer la sortida en qualsevol moment.

Opció 2: La família no té estalviats els diners en aquest moment; s'examina si, amb els ingressos i les despeses mensuals familiars, hi ha opcions per poder fer el viatge aquest mes o s'ha de posposar per a més endavant.

És el moment d'introduir els conceptes d'ingressos, despeses necessàries, despeses no necessàries i possible estalvi, assegurant-se que l'alumnat comprengui cada terme.

Es demana que amb tota la informació disponible separin el que són ingressos del que són despeses i en calculin l'import.

Els ingressos totals mensuals de la família són de 3.500 € (suma dels salaris: 1.600 € i 1.900 €).

A continuació es mostren les despeses totals mensuals de la família. El professorat guia l'alumnat per diferenciar entre despeses necessàries i despeses no necessàries, tenint en compte que determinades despeses es poden considerar necessàries per a alguns dels membres i no necessàries per a d'altres (gimnàs/roba).

El professorat explica que es pot prescindir de comprar roba, d'anar al gimnàs i del lleure:

- **Despeses necessàries:** transport = 200 €, menjar = 700 €, habitatge i subministraments (llum +aigua + gas + telèfon) = 1.500 €, activitats extraescolars = 300 €. **Total = 2.700 €.**

- **Despeses no necessàries:** oci = 300 €, gimnàs = 100 €, roba = 300 €. **Total = 700 €.**

L'**estalvi mensual** actual de la família és de **100 €** si es tenen en compte totes les despeses i, si es prescindeix de les despeses que hem classificat de no necessàries, és de **800 €.**

• Posada en comú de la classificació de les despeses

S'organitza una discussió perquè l'alumnat reflexioni sobre la classificació entre les despeses necessàries i no necessàries feta pel professorat.

Amb el supòsit de partida, se'ls fa analitzar si pensen que poden fer el viatge aquest mes o s'han d'esperar una mica.

3. Reflexió final

Es fa el pressupost familiar i això implica que amb els ingressos de la família s'han de cobrir, com a mínim, les necessitats bàsiques.

Cal emfatitzar en la priorització de les despeses i que la planificació ajuda a assolir metes financeres. Aquestes fites es fixen a curt termini o bé a llarg termini i l'important és poder assolir-les.

Preguntes reflexives:

- És important que la família analitzi bé quines despeses són necessàries i quines no, i en faci una priorització?
- Totes les famílies tenen ingressos suficients per cobrir les despeses necessàries?

La planificació és clau per aconseguir el que realment es vol i assegurar que es prioritza allò que realment es necessita, en lloc de gastar impulsivament.

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Tenim diners per a una sortida familiar?».

Llibres relacionats amb l'activitat

• Castro, Miroslava (2024). *Ahorro y planificación financiera para niños. Juegos y actividades para convertirte en un experto en finanzas.* Publicació independent. (Apartat 4).
• Fiedler, Heidi (2019). *La imprescindible guía sobre el dinero: Un increíble viaje por el mundo de las finanzas.* Ediciones SM. (p. 50).
• Martínez, Mireya; Sevillano, Susana (2023). *Cuaderno de finanzas para jóvenes brillantes. Ejercicios de educación financiera para preparar su futuro.* Publicació independent. (p. 42 i 43).
• Soto, María Jesús (2020). *Mi primer presupuesto.* Fundación María Jesús Soto. (p. 22 i 23).
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones.

https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
12. Producció i consum responsable.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des del punt de vista formal i de relació amb el context planejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	A.2.2, A3.2, A3.4	A.3.2, A.3.4, A.6	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE2. Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren en el medi natural, social i cultural.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.4.5	C.4.5	C.4.5

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.2.2. Sentit numèric. Quantitat. Estimacions i aproximacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes. **A.3.2.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de reconeixement de quines operacions simples o combinades (suma, resta, multiplicació, divisió) són útils per resoldre situacions contextualitzades **A.3.4.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de resolució d'operacions aritmètiques (amb nombres naturals, decimals i fraccions) amb flexibilitat i sentit: mentalment, de manera escrita o amb calculadora; utilitat en situacions contextualitzades i propietats. **A.6**. Sentit numèric. Educació financera. Resolució de problemes relacionats amb el consum responsable (valor/preu, qualitat/preu i millor preu) i amb els diners: preus, interessos i rebaixes.	**C.4.5.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Economia verda. La influència dels mercats (de béns, financer i laboral) en la vida de la ciutadania. Els agents econòmics i els drets laborals des d'una perspectiva de gènere. El valor social dels impostos. Responsabilitat social i ambiental de les empreses. Publicitat, consum responsable (necessitats i desitjos) i drets del consumidor.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Tenim diners per a una sortida familiar?	Planificació i gestió de les finances	Pressupost i planificació Gestió i planificació d'ingressos i despesa	Elaboració d'un pressupost Supervisió i gestió d'ingressos i despeses regulars	Comprèn el concepte de pressupost i com viure dins de les seves possibilitats. Comprèn la necessitat de prioritzar certes despeses, especialment quan els ingressos són limitats.	Elabora i ajusta un pressupost personal o familiar per assolir objectius a curt i llarg termini. Considera diferents opcions de despesa per a la paga, regals i altres ingressos. Distingeix entre ingressos regulars i irregulars, i entre despeses previstes i inesperades. Diferencia entre les finances personals i familiars o domèstiques.	

TENIM DINERS PER A UNA SORTIDA FAMILIAR?

La meva família planifica una sortida familiar a Sevilla un cap de setmana.

Despeses de la sortida a Sevilla:

· Desplaçament amb cotxe: 150 €
· Allotjament 2 dies a hotel (sense esmorzar): 112,5 €/hab. doble/nit
· Entrades a museus i monuments: 140 €
· Dinars, esmorzars i sopars: 330 €

Els nostres ingressos i despeses mensuals:

· Salari Adult 1: 1.600 € / Salari Adult 2: 1.900 €
· Habitatge i Subministraments: 1.500 €
· Transport: 200 €
· Lleure: 300 €
· Activitats extraescolars: 300 €
· Roba: 300 €
· Gimnàs: 100 €
· Menjar: 700 €

INGRESSOS Mensuals

Concepte	Euros
Total Ingressos	

DESPESES NECESSÀRIES Mensuals

Concepte	Euros
Total despeses necessàries	

DESPESES NO NECESSÀRIES Mensuals

Concepte	Euros
Total despeses NO necessàries	

Activitat 4
És de franc demanar diners prestats?

Objetius

Introduir l'alumnat en el concepte de demanar diners prestats, utilitzant exemples quotidians com demanar diners a un amic o sol·licitar un préstec bancari.

A través d'activitats visuals i preguntes interactives, se'ls anima a reflexionar sobre les implicacions d'aquest acte, com ara els interessos que cal pagar i les conseqüències de no poder-lo tornar.

També es diferencia entre un préstec informal (d'amic a amic) i un de formal (atorgat per una institució financera), i es destaca la importància de gestionar els diners de manera responsable i les possibles repercussions en la confiança i les relacions personals.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

L'activitat es comença plantejant una pregunta senzilla per captar l'atenció de l'alumnat:

«Alguna vegada has necessitat diners i no en tenies? A qui en demanaries?».

S'explica que, a la vida diària, tant les persones adultes com més joves poden trobar-se en situacions en què necessitin demanar diners prestats. De vegades es recorre a un amic o a un familiar, i d'altres a un banc. No obstant això, demanar diners prestats comporta la **responsabilitat** de tornar els diners i, en alguns casos, pagar una quantia addicional anomenada **interès**. L'interès es defineix com el preu que costa disposar de diners quan no se'n tenen i es necessiten.

Es lliura la fitxa de l'alumnat «És de franc demanar diners prestats?», s'observen les imatges en grup i es destaquen les diferències entre demanar diners a un amic i sol·licitar-los a una entitat bancària. A partir d'aquí, es convida l'alumnat a compartir exemples o situacions similars que hagin viscut o conegut, cosa que ajuda a introduir de manera propera el tema de l'activitat.

2. Mans a l'obra!

• La Maria demana diners a un amic

Es llegeix en veu alta el text que acompanya la imatge representativa de prestar diners a un amic.

Es pregunta a l'alumnat: **«Què faríeu en aquesta situació? Prestaríeu els diners? Per què?»**. També se li demana que pinti la resposta que més s'adapti a la seva opinió: **«Sí»**, **«No»** o **«Depèn de l'import»**.

Inicia un breu debat a classe sobre les respostes, en què es destaquin les raons que hi ha darrere de cada elecció.

• En Joan demana 1.000 € al banc

Es presenta la segona situació, amb en Joan, que sol·licita un préstec bancari. Es llegeix el text i s'explica què vol dir signar un contracte i pagar un interès pels diners prestats. Un contracte és un document on queden reflectides les obligacions i compromisos de la persona que deixa els diners i també de la persona a qui es deixen els diners, per això, és tan important de **llegir bé** les condicions d'un préstec abans d'acceptar-lo.

Es pot aclarir el concepte d'interès amb un exemple senzill: **si us presten 1.000 € durant tres setmanes i el Banc us demana tornar 1.005 €, aquests 5 € extra són l'interès. És el que paga en Joan per fer servir els diners prestats durant aquest temps.**

Quan l'interès (els 5 €) es calcula només sobre la quantitat prestada al principi (els 1.000 €), es parla d'**interès simple**.

A més, l'interès simple també depèn del temps durant el qual es presten els diners: com més temps passa, més interès es paga.

L'interès simple es calcula tenint en compte tres elements: els **diners prestats**, el **percentatge d'interès** i el **temps**.

Un cop comprès el concepte, es pot practicar amb alguns exemples.

Es proposa a l'alumnat completar l'activitat de **relacionar amb fletxes** els tipus d'interès (5 %, 2 %, 10 %) amb els imports corresponents (1.100 €, 1.020 €, 1.050 €), suposant que l'import original prestat és de 1.000 € durant 1 any.

Tipus d'interès	Diners totals al final de l'any
5 %	1.000 € + 1.000 € * (5/100) * 1 any = 1.000 € + 50 € = 1.050 €
2 %	1.000 € + 1.000 € * (2/100) * 1 any = 1.000 € + 20 € = 1.020 €
10 %	1.000 € + 1.000 € * (10/100) * 1 any = 1.000 € + 100 € = 1.100 €

• Conseqüències de no pagar

La **Maria** va demanar prestats 20 € al seu **amic** Pau per pagar el dinar, es va comprometre a tornar els 20 € al cap de 3 setmanes, però no va poder tornar-los-hi a temps. En Pau està preocupat perquè la Maria no té prou diners per tornar el préstec. Què hauria de fer en Pau?:

- Quines conseqüències creieu que pot tenir no tornar els diners a un amic?
- Quines opcions tindria la Maria per solucionar el problema de no poder tornar-li els diners?

A continuació, l'alumnat ha de decidir entre diverses solucions possibles per a la Maria, com ara:

- Demanar més temps per tornar els diners.
- Explicar-li al Pau la raó del retard i negociar una solució.
- Buscar maneres de guanyar diners per tornar el préstec.

I al Joan li passa el mateix? Si en Joan no torna els diners en el termini acordat, el banc pot cobrar **interessos addicionals anomenats *interessos de demora***. Això vol dir que haurà de pagar més diners per haver endarrerit la devolució. Per exemple, si havia de tornar 1.050 € al cap d'un any, i no paga, el banc pot afegir un percentatge extra sobre aquesta quantitat, cosa que augmenta el deute.

3. Reflexió final

L'activitat finalitza amb l'observació d'una imatge on apareixen bitllets que volen com els ocells. A continuació, es plantegen les preguntes següents per pensar-hi:

«Què s'aprèn d'aquesta imatge? Què passa si demanes diners prestats i després no els pots tornar?».

La imatge representa una situació comuna: quan no es reflexiona bé abans de sol·licitar un préstec, és possible acabar perdent més diners del que s'esperava o enfrontar-se a dificultats econòmiques. Aquesta metàfora visual suggereix que els diners no desapareixen per art de màgia, sinó que són les decisions que es prenen les que determinen com s'utilitzen i si es podran tornar.

Tot seguit, es convida l'alumnat a reflexionar sobre:

• Si sempre és bona idea demanar diners prestats?
• Quines coses cal tenir en compte abans de demanar un préstec?
• Per què és important pensar amb anticipació com tornar els diners?

Per tancar, es ressalten alguns punts clau:

• Demanar diners pot ser útil en certs moments, però implica el compromís de tornar-los.
• Els interessos són una part important de molts préstecs, sobretot els bancaris, i se n'han d'entendre bé les condicions abans de signar qualsevol contracte.

• No tornar els diners prestats pot portar conseqüències negatives, tant financeres com personals.

En resum, abans de demanar diners, convé fer una bona planificació i recordar que no són diners gratuïts: qui demana diners prestats ha d'assumir el compromís de tornar-los.

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «És de franc demanar diners prestats?».

Llibres relacionats amb l'activitat

• Fiedler, Heidi (2019). ***La imprescindible guía sobre el dinero: Un increíble viaje por el mundo de las finanzas***. Ediciones SM. (p. 56).
• Martínez, Mireya; Sevillano, Susana (2023). ***Cuaderno de finanzas para jóvenes brillantes: Ejercicios de educación financiera para preparar su futuro***. Publicació independent. (p. 53 i 54).
• Mascaró, Laura (2019). ***¿Dónde crece el dinero? Aprender a gestionar el dinero desde la primera paga***. Montena. (p. 129).
• Trédez, Emmanuel (2018). ***¡El dinero no cae del cielo! Todas las preguntas que te planteas sobre el dinero***. Grupo Edebé (p. 13).
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.3.4, A.4.4, A.5.2, A.6	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE9. Participar en l'entorn i la vida social de forma eficaç i constructiva des del respecte als valors democràtics, els drets humans i de la infància i els principis i valors de la Constitució espanyola i la Unió Europea, valorant la funció de l'Estat i les seves institucions en el manteniment de la pau i la seguretat integral ciutadana, per generar interaccions respectuoses i equitatives i promoure la resolució pacífica.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	A.1.1	C.1.5, C.3.2	C.1.5, C.3.2

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.3.4. Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de resolució d'operacions aritmètiques (amb nombres naturals, decimals i fraccions) amb flexibilitat i sentit: mentalment, de manera escrita o amb calculadora; utilitat en situacions contextualitzades i propietats. **A.4.4.** Sentit numèric. Relacions. Relació de divisibilitat: múltiples i divisors. **A.5.2.** Sentit numèric. Raonament proporcional. Resolució de problemes de proporcionalitat, percentatges i escales de la vida quotidiana, mitjançant la igualtat entre raons, la reducció a la unitat o l'ús de coeficients de proporcionalitat. **A.6.** Sentit numèric. Educació financera. Resolució de problemes relacionats amb el consum responsable (valor/preu, qualitat/preu i millor preu) i amb els diners: preus, interessos i rebaixes.	**A.1.1.** Cultura científica. Iniciació a l'activitat científica. Foment de la curiositat, la iniciativa, la constància i el sentit de la responsabilitat en la realització de les diferents investigacions. **C.1.5.** Societats i territoris. Reptes del món actual. Ciutadania activa. Fonaments i principis per a l'organització política i la gestió del territori a Espanya. Participació social i ciutadana. **C.3.2.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. Els principis i valors dels drets humans i de la infància i la Constitució espanyola, drets i deures de la ciutadania. La contribució de l'Estat i les seves institucions a la pau, la seguretat integral i la cooperació internacional per al desenvolupament.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
És de franc demanar diners prestats?	Planificació i gestió de les finances	Crèdit	Prendre prestat i préstecs de diners Obtenció de crèdit	Coneix els avantatges, els desavantatges i els riscos de demanar prestat i prestar. Sap que demanar préstecs costa diners (per exemple, taxa d'interès, comissions) i que el nivell total de deute incorregut ha de ser sostenible en el temps. Entén que el compromís de tornar un préstec s'ha de complir a temps i que hi pot haver conseqüències si no es fa. Comprèn el concepte de préstec.	Diferencia entre demanar diners prestats (de familiars, amics o bancs) o prestar diners.	

ÉS DE FRANC DEMANAR DINERS PRESTATS?

La Maria demana 20 € a un amic perquè s'ha oblidat els diners per pagar el menjar. Es compromet a tornar-los-hi en un màxim de 3 setmanes.

Li deixaries diners a un amic?

Pinta en vermell la teva o teves respostes

1. SÍ
2. NO
3. DEPÈN DE L'IMPORT

El Joan demana 1.000 € al BANC per comprar-se una bici. Firma un contracte en què es compromet a tornar el que li han prestat més un _____ % d'interès d'aquí a 1 any.

Quants diners haurà de pagar el Joan en total?

Relaciona:

5 %	1.100 €
10 %	1.020 €
2 %	1.050 €

Activitat 5
Què fer-ne dels diners?

Objectius

Comprendre el concepte d'interès aplicat a l'estalvi mitjançant el càlcul d'increments percentuals i l'exploració del creixement acumulat.

Desenvolupar habilitats matemàtiques per calcular, interpretar i comparar l'impacte de diferents tipus d'interès en el temps.

A més, fomentar la capacitat de representar gràficament les dades, identificar patrons de creixement i analitzar-ne la importància per a la presa de decisions financeres informades.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

L'activitat parteix d'una situació quotidiana: tenir diners estalviats i decidir què fer-ne. En aquest cas, l'alumnat explora una opció comuna: estalviar els diners en un banc. Per això, es treballa el concepte d'*interès*, una eina que permet comprendre com els diners poden créixer al llarg del temps depenent de la taxa aplicada.

A través de càlculs i representacions gràfiques, es descobreix que l'interès és un factor clau en la presa de decisions financeres i que petits percentatges poden marcar una gran diferència a llarg termini.

L'activitat es connecta amb la llegenda de Sissa i els grans de blat per il·lustrar el poder del creixement acumulatiu.

2. Mans a l'obra!

Abans de començar, s'entrega la fitxa de l'alumnat «Què fer-ne dels diners?», que han d'utilitzar per registrar els seus càlculs i respostes durant l'activitat.

• Càlcul de l'interès simple

Se segueix amb un exemple a 1 any. En aquest cas, l'interès acumulat a 1 any es calcula mitjançant l'interès simple, que és habitual per a operacions per a terminis inferiors o iguals a l'any.

A la fitxa de l'alumnat que presenta l'activitat es disposa de 524,50 € estalviats i s'han de calcular els diners acumulats al final de l'any segons diferents tipus d'interès (1 %, 2 % i 3 %).

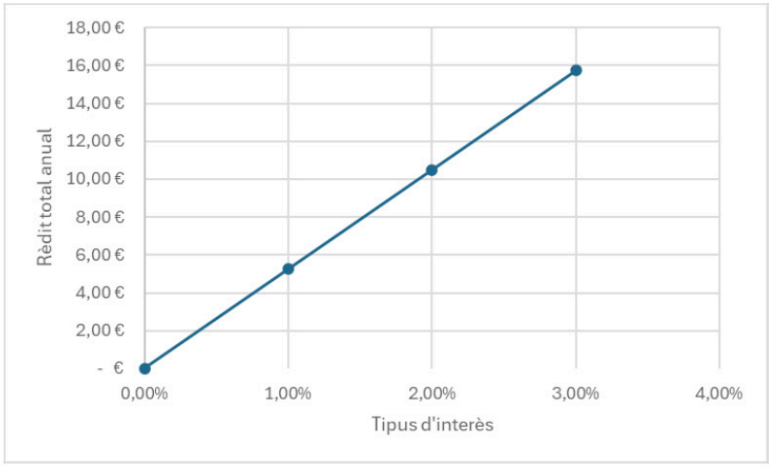
S'explica com calcular l'interès simple i com sumar l'interès al capital inicial per obtenir el total. Es recorda la fitxa de l'alumnat de tercer cicle «És de franc demanar diners prestats?», on ja s'ha treballat el concepte interès simple. En cas que l'alumnat necessiti un repàs, se suggereix revisar-la abans. A continuació, es completa la **taula** de l'activitat amb els resultats obtinguts, guiant-los amb un exemple a la pissarra, si és necessari.

Tipus d'interès	Diners totals al final de l'any
1 %	524,50 € + 524,50 € · (1/100) · 1 any = 524,50 € + 5,245 € = 529,745€
2 %	524,50 € + 524,50 € · (2/100) · 1 any = 524,50 € + 10,490 € = 534,990 €
3 %	524,50 € + 524,50 € · (3/100) · 1 any = 524,50 € + 15,735 € = 540,235 €

• Representació gràfica i anàlisi per al càlcul amb l'interès simple

Un cop completada la taula, es representa la informació en un gràfic. A l'eix X es col·loquen els tipus d'interès (1 %, 2 %, 3 %) i a l'eix Y, el rèdit total anual (és a dir, l'interès generat o el guany obtingut). Així, el gràfic mostra una relació de proporcionalitat directa (una recta que passa per l'origen).

S'observa i comenta com, en augmentar el tipus d'interès, també augmenten els diners extres (rèdit total anual o guany obtingut) que es guanyen.

NOTA per al professorat: si el termini és superior a 1 any, no es treballa amb l'interès simple, sinó amb l'interès compost (de forma acumulativa com a l'exemple de la llegenda de Sissa). Es proposa explicar aquesta llegenda a l'alumnat per introduir aquest concepte.

• Creixement acumulatiu i llegenda de Sissa

S'explica a l'alumnat que els diners poden créixer al llarg del temps, en guardar-los al banc, i rebre'n un interès en funció de les condicions pactades. En aquest cas, el creixement és acumulatiu, diferent de l'interès simple vist anteriorment.

Per il·lustrar aquest concepte, es presenta la llegenda de Sissa juntament amb el tauler d'escacs com a recurs visual i didàctic.

En lloc de lliurar un tauler d'escacs físic a cada grup, es proposa que l'alumnat confeccioni el seu propi tauler, ja sigui de forma individual o en grup. Com a referència es pot utilitzar el vídeo tutorial disponible a:

https://www.youtube.com/watch?v=6iQUeW9hpTo (català)
https://www.youtube.com/watch?v=ZXlcXpXB2RY (castellà)

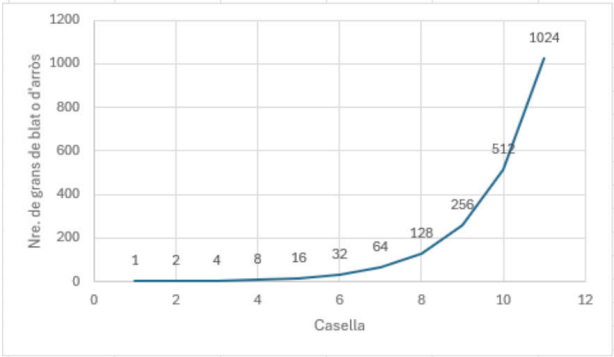
A més, es disposa d'un tauler d'escacs en format PDF a l'annex 2 TC que es pot imprimir i utilitzar per simular el creixement exponencial. Cada grup simula aquest creixement exponencial seguint la llegenda:

- Col·loca 1 gra de blat o arròs a la primera casella.
- Col·loca 2 grans de blat o arròs a la segona casella.
- Col·loca 4 grans de blat o arròs a la tercera casella
- Col·loca 8 grans de blat o arròs a la quarta casella.

I així successivament, duplicant a cada casella la quantia de grans de la casella anterior.

Aprofitant la llegenda de Sissa, es recomana representar tant numèricament com gràficament el nombre de caselles (numerades de l'1 al 64) juntament amb la quantitat de grans de blat o arròs que correspon de la casella 1 a la 10. A l'annex 3 TC s'inclou un tauler amb el nombre exacte de grans de blat o arròs per casella, cosa que permet fer una anàlisi visual i numèrica que ajuda a comprendre millor el creixement exponencial il·lustrat per la llegenda.

	Nre. de grans	Operació equivalent a
Casella 1	1	2^0
Casella 2	2	2^1
Casella 3	4	2^2
Casella 4	8	2^3
Casella 5	16	2^4
Casella 6	32	2^5
Casella 7	64	2^6
Casella 8	128	2^7
Casella 9	256	2^8
Casella 10	512	2^9
Casella 11	1024	2^{10}

Finalment, es reflexiona sobre com creix la quantitat de grans, i es destaca que es duplica respecte a la casella anterior, i s'estableix la relació d'aquest creixement amb el concepte d'interès acumulat o compost a l'estalvi, com reflecteix l'annex 3 TC.

• Càlcul de l'interès compost (a efectes informatius per al professorat i vinculat a la llegenda de Sissa)

Reprenem l'exemple anterior partint d'un estalvi inicial de 524,50 €. Amb un tipus d'interès de l'1 %, es mostra com s'acumula el capital de forma composta a cada casella del tauler d'escacs:

- Col·loca 524,50 € a la primera casella.
- Col·loca 524,50 € x 1,01 a la segona casella = 529,74 €.
- Col·loca 529,74 € x 1,01 a la tercera casella = 535,03 €.
- Col·loca 535,03 € x 1,01 a la quarta casella = 540,39 €.

I així successivament, aplicant l'interès acumulat a cada pas.

Una altra manera de representar-ho seria:

Tipus d'interès	Any	Inici de l'any	Final de l'any
1 %	1	524,50 €	529,77 € = 524,50 · (1,01)
1 %	2	529,77 €	535,03 € = 524,50 · $(1.01)^2$
1 %	3	535,03 €	540,39 € = 524,50 · $(1,01)^3$
1 %	:	:	:

3. Reflexió final

Es convida l'alumnat a compartir els seus aprenentatges:

- Què has descobert sobre com creixen els diners amb l'interès?
- Per què és important estalviar i com influeix el temps en el creixement de l'estalvi?

Es pot fomentar la connexió amb decisions financeres responsables, i destacar que l'estalvi constant i l'interès acumulat poden generar grans beneficis a llarg termini.

Es recorda la història de Sissa i el tauler d'escacs:

- Què ensenya aquesta llegenda sobre el poder del creixement acumulatiu i el valor de la paciència en les finances?

Aquesta reflexió contribueix al fet que es comprengui que, igual que passa amb els grans en el tauler, petites quantitats estalviades i el pas del temps poden generar un impacte significatiu.

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Què fer-ne dels diners?».
- Annex 2 TC. Tauler d'escacs.
- Annex 3 TC. Tauler d'escacs per al professorat.
- Elaboració d'un tauler d'escacs: l'alumnat pot confeccionar el seu tauler, ja sigui de forma individual o en grups. Vídeo de referència. Consultats el 15 de juliol de 2025.

Llibres relacionats amb l'activitat

- Bankidu (2025). *Mi segundo cuaderno de finanzas (9-11 anys)*. Amazon Italia Logistica Srl. (Apartat Estalvi i Despeses).
- Bha, Sara (2023). *Ahorro y planificación financiera para niños: Juegos y actividades para convertirte en un experto en finanzas.* Publicació independent. (Apartats 2 i 3).
- Fiedler, Heidi (2019). *La imprescindible guía sobre el dinero: Un increíble viaje por el mundo de las finanzas*. Ediciones SM. (p. 32).
- Martínez, Mireya; Sevillano, Susana (2023). *Cuaderno de finanzas para jóvenes brillantes: Ejercicios de educación financiera para preparar su futuro*. Publicació independent. (p. 26 i 28).
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.

• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades en aquesta activitat són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE4. Utilitzar el pensament computacional, organitzant dades, descomponent en parts, reconeixent patrons, generalitzant i interpretant, modificant i creant algoritmes de manera guiada, per modelitzar i automatitzar situacions de la vida quotidiana.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments, per interpretar situacions i contextos diversos.

CE6. Comunicar y representar, de forma individual y colectiva, conceptos, procedimientos y resultados matemáticos, utilizando el lenguaje oral, escrito, gráfico, multimodal y la terminología apropiados, para dar significado y permanencia a las ideas matemáticas.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.3.3, A.3.4, A.5.1, A.5.2, A.6, D.1.1, D.2	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades en aquesta activitat són:

CE2. Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren en el medi natural, social i cultural.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.4.5	A.1.1	A.1.1

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.3.3. Sentit numèric. Sentit de les operacions. Potència com a producte de factors iguals. Quadrats i cubs. **A.3.4.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de resolució d'operacions aritmètiques (amb nombres naturals, decimals i fraccions) amb flexibilitat i sentit: mentalment, de manera escrita o amb calculadora; utilitat en situacions contextualitzades i propietats. **A.5.1.** Sentit numèric. Raonament proporcional. Situacions proporcionals i no proporcionals en problemes de la vida quotidiana. **A.5.2.** entit numèric. Raonament proporcional. Resolució de problemes de proporcionalitat, percentatges i escales de la vida quotidiana, mitjançant la igualtat entre raons, la reducció a la unitat o l'ús de coeficients de proporcionalitat. **A.6.** Sentit numèric. Educació financera. Resolució de problemes relacionats amb el consum responsable (valor/preu, qualitat/preu i millor preu) i amb els diners: preus, interessos i rebaixes. **D.1.1.** Sentit algebraic. Patrons. Estratègies d'identificació, representació (verbal o mitjançant taules, gràfics i notacions inventades) i predicció raonada de termes a partir de les regularitats en una col·lecció de números, figures o imatges. **D.2.** Sentit algebraic. Model matemàtic. Procés de modelització a partir de problemes de la vida quotidiana, usant representacions matemàtiques.	**A.1.1.** Cultura científica. Iniciació a l'activitat científica. Foment de la curiositat, la iniciativa, la constància i el sentit de la responsabilitat en la realització de les diferents investigacions. **C.4.5.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Economia verda. La influència dels mercats (de béns, financer i laboral) en la vida de la ciutadania. Els agents econòmics i els drets laborals des d'una perspectiva de gènere. El valor social dels impostos. Responsabilitat social i ambiental de les empreses. Publicitat, consum responsable (necessitats i desitjos) i drets del consumidor.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Què fer-ne dels diners?	Planificació i gestió de les finances	Estalvi	Objectius i prioritats d'estalvi Factors que influeixen en l'estalvi Triar com estalviar	Entén que estalviar diners en un banc o una altra institució financera pot generar interessos. Comprèn la relació entre la inflació, les taxes d'interès (nominals/reals) i l'estalvi. Coneix les diferents opcions d'estalvi i que poden diferir en termes de protecció, horitzó temporal i rendibilitat esperada.	Identifica metes d'estalvi realistes i específiques i elabora un pla per assolir-les. Diferencia entre interès simple i compost.	

QUÈ FER-NE DELS DINERS?

Quan rebem o tenim diners, tenim 3 opcions:

INVERTIR-LOS

GASTAR-LOS

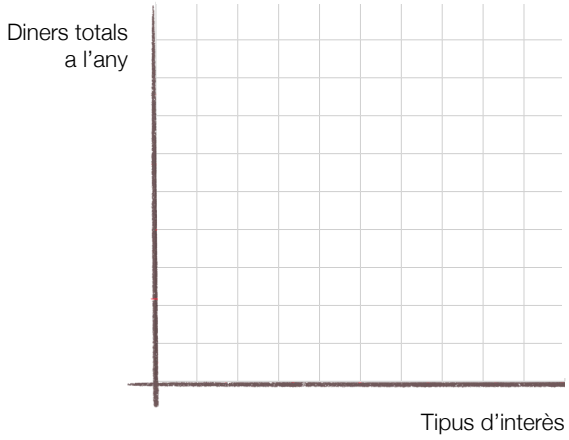
ESTALVIAR-LOS

Suposem que tens **524,50 €** estalviats i decideixes guardar-los al banc durant 1 any.

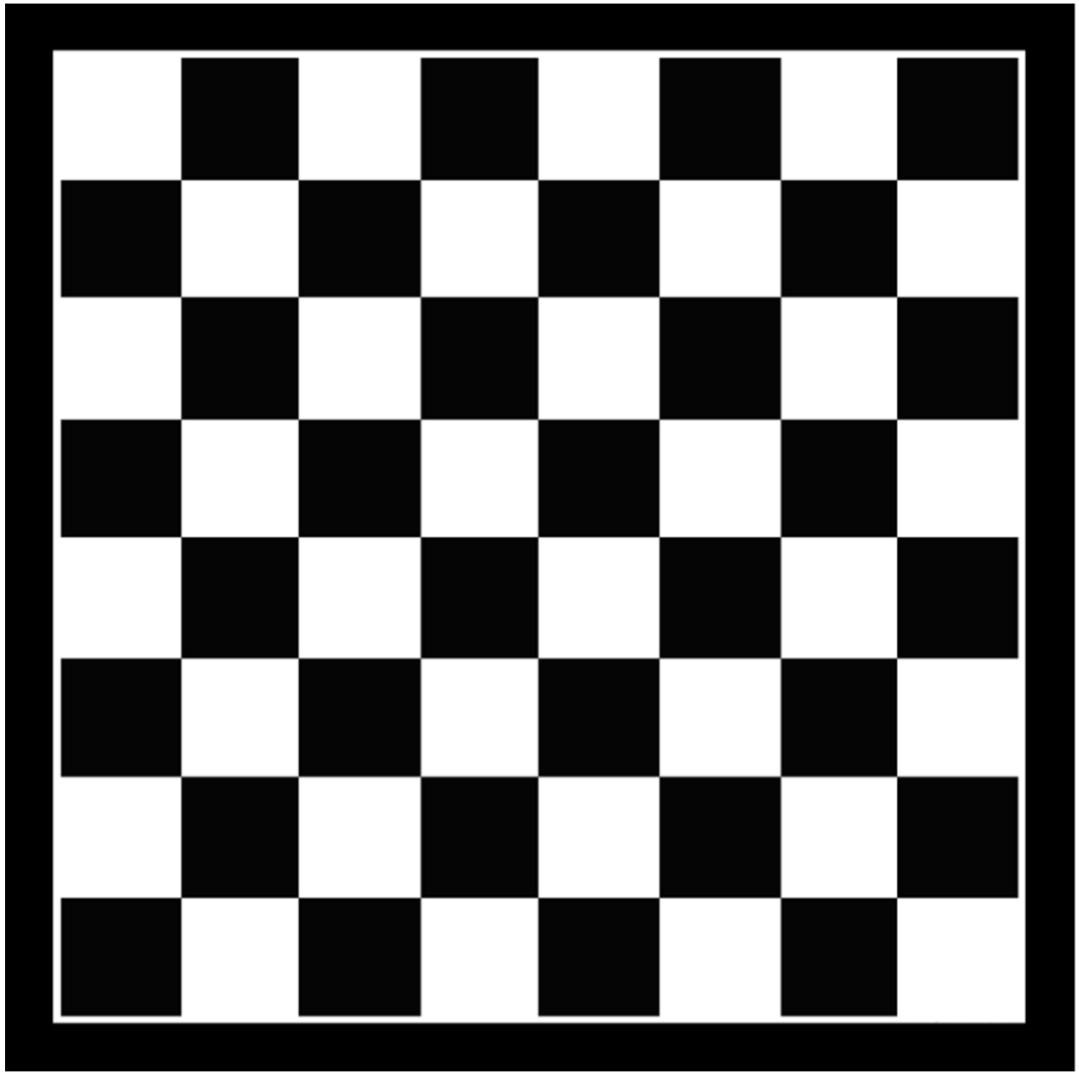
Completa la taula calculant els diners totals al final de l'any, segons els següents tipus d'interès: 1 %, 2 %, i 3 %.

Tipus d'interès	Diners totals a l'any
1 %	
2 %	
3 %	

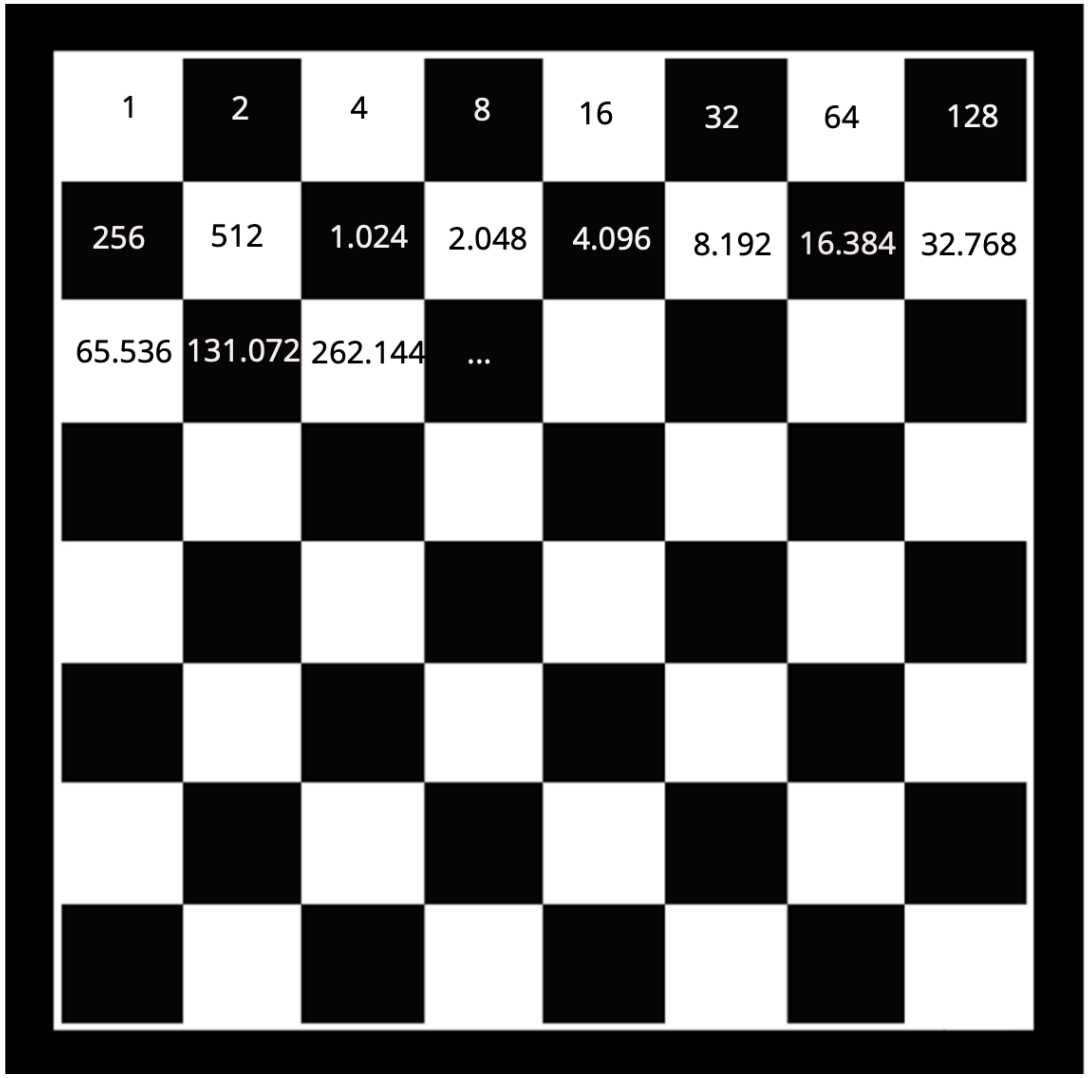
Representa les dades de la taula en el gràfic següent, marcant un punt per a cada tipus d'interès a l'eix X i els diners totals corresponents a l'eix Y.

ANNEX 2 TC
TAULER D'ESCACS

ANNEX 3 TC
TAULER D'ESCACS PER AL PROFESSORAT

Activitat 6
Estàs a punt per al teu projecte?

Objectius

Fomentar l'esperit emprenedor i la creativitat de l'alumnat mitjançant la identificació de necessitats en el seu entorn, el disseny de solucions innovadores i la planificació d'un projecte personal que integri nocions bàsiques d'educació financera, com la inversió inicial, les despeses i els ingressos.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

L'activitat «Estàs a punt per al teu projecte?» convida l'alumnat a explorar el món de l'emprenedoria. L'activitat s'inicia amb una anàlisi dels valors que destaquen d'una persona amb esperit emprenedor. Es descriu cadascun dels valors i es complementa amb activitats que en faciliten la comprensió.

Tot seguit se seleccionen exemples inspiradors d'inventors joves i la motivació que ha donat lloc a la creació del seu propi projecte. Persones com Emma Yang o William Kamkwamba han transformat les seves idees en solucions que han impactat positivament en la seva comunitat.

El repte següent que es planteja a l'alumnat és imaginar, dissenyar i planificar una iniciativa basada en una necessitat o problema que identifiquin en el seu entorn. Aquest procés impulsa la creativitat, el pensament analític i la planificació estratègica, i alhora introdueix conceptes clau d'educació financera com els ingressos, les despeses i la inversió inicial.

Qualsevol idea, per senzilla que sembli, pot ser el començament d'alguna cosa gran si es combina amb planificació i esforç. Això ajuda l'alumnat a sentir-se motivat i preparat per abordar l'activitat amb entusiasme i confiança.

2. Mans a l'obra!

Abans d'iniciar la fase pràctica del projecte, es considera necessari reflexionar sobre els valors vinculats a l'esperit emprenedor de qualsevol persona, inclòs l'alumnat de primària. Aquesta etapa introductòria permet explorar competències personals i socials necessàries per emprendre amb sentit i compromís.

• Els valors de l'emprenedoria: la motxilla per al camí

Els valors que es tracten a continuació estan inspirats en el llibre ***El valor d'emprendre. El futur és d'ells*** de Maria Batet i Francesc Torralba. Cadascun dels valors s'acompanya d'una breu activitat dissenyada per afavorir l'autoconeixement i el desenvolupament d'actituds emprenedores, des d'una perspectiva educativa i vivencial.

Els autors assenyalen els valors següents com els necessaris per al desenvolupament de l'esperit emprenedor:

1. Audàcia
2. Humilitat
3. Constància
4. Seny
5. Entusiasme
6. Solidaritat
7. Creativitat
8. Seducció
9. Confiança
10. Competència

Els deu valors que es presenten es poden treballar en una única sessió introductòria o en petites càpsules distribuïdes al llarg de diverses sessions. Se'n fa un breu resum:

1.- AUDÀCIA: la força de començar, arriscar i avançar amb decisió. És una actitud essencial per emprendre, ja que implica sortir de la zona de confort i confiar en les pròpies idees.

Activitats extretes del llibre de Maria Batet i Francesc Torralba (p. 17-19).

• Identificació de persones audaces o valentes:

El professorat presenta imatges de personatges coneguts (tant de ficció com reals) que representin aquest valor, com ara:

- Ratatoullie (personatge d'animació): demostra audàcia en cuinar en un món humà, desafia el seu entorn i trenca rols establerts.

- Bomber o bombera: assumeix riscos contínuament i pren decisions ràpides per protegir altres persones.

- Pilot d'avió: manté la calma en moments crítics, assumeix la responsabilitat en condicions d'incertesa.

Després d'observar i comentar les imatges, es planteja al grup:

- Què tenen en comú aquests personatges? Què els fa audaços?

L'alumnat, finalitzada la posada en comú, tria de manera individual una o més persones que admiri i que consideri audaces. Pot ser algú proper, un personatge històric, un professional o un personatge de ficció. A continuació escriu una breu explicació del perquè i n'afegeix una imatge (dibuixada o impresa). Amb totes les aportacions es construeix un mural col·lectiu titulat «Qui ens ensenya a ser audaços?».

• Lectura del conte *L'illa de les dues cares*

Es proposa llegir el conte ***L'illa de les dues cares*** de Pedro Pablo Sacristán, que convida a reflexionar sobre les decisions valentes i les seves conseqüències. Ideal per generar un debat després de la lectura.

> 2.- HUMILITAT: capacitat de reconèixer els propis errors, aprendre'n i escoltar qui té més experiència.

Activitats extretes del llibre de Maria Batet i Francesc Torralba (p. 25-27).

• Creació d'un conte amb humilitat

L'alumnat escriu una història breu (màxim 15 línies) en què els personatges demostrin humilitat en les seves accions. Per construir el conte, ha d'utilitzar almenys cinc paraules de la llista següent: ***error, ajuda, mestre/a, escoltar, consell, respecte, millorar, aprendre, perdó, equivocar-se, experiència i col·laborar.***

Les històries es llegeixen en veu alta o es recullen en un mural d'aula: **«Històries amb humilitat»**, on s'exposen els textos acompanyats d'il·lustracions.

• Disseny d'un joc de cartes. Actues amb humilitat o amb arrogància?

L'alumnat dissenya un joc de parelles de cartes. Es formen grups de dues persones que dibuixen una parella de cartes en una cartolina. Cada parella de cartes recull la mateixa situació viscuda de dues maneres diferents: una carta mostra una actitud arrogant o prepotent i l'altra, una actitud humil i oberta.

Exemples: "*El valor d'emprendre. El futur és d'ells*". (p27): Guanyador/a en un torneig d'escacs. No sap fer una divisió. Porta vambes noves. La seva mare s'ha comprat un cotxe nou. Ha fet un dibuix i li ha quedat molt bonic. Té molta facilitat amb el càlcul mental. Li costa molt cordar-se les sabates. És porter/a i li han fet un gol. Ha quedat tercer/a en una cursa amb 50 participants. Li agrada molt el bàsquet, però no aconsegueix encistellar.

En acabar, doncs, es té una baralla de cartes que es pot fer servir com a joc a l'aula. L'objectiu és reunir el nombre més gran de parelles possible.

3.- CONSTÀNCIA: és seguir intentant-ho, encara que costi. No rendir-se quan alguna cosa no surt a la primera. Tenir paciència, esforçar-se cada dia i no abandonar, encara que hi hagi dificultats. És com una llavor: si es cuida cada dia, al final, dona el seu fruit.

• Lectura de la faula *La llebre i la tortuga*

Es reflexiona sobre el valor de la constància a partir d'aquesta lectura. Cada estudiant pensa en alguna cosa que li costi (una assignatura, un esport, un hàbit, etc.) i respon per escrit aquestes dues preguntes:

- Què vull aconseguir?
- Quins petits passos puc fer cada setmana per aconseguir-ho?

Es demana que cada estudiant dibuixi una tortuga amb la seva meta escrita a la closca i posteriorment s'acaba amb una posada en comú voluntària.

Es completa l'activitat amb dibuixos que es poden col·locar en un mural d'aula sota el títol **«Passos lents, èxits grans»**, com a recordatori visual del poder de la constància.

4.- SENY: pensar abans d'actuar, fer el que és correcte i respectar els altres.

• Cerca d'accions que afavoreixin «pensar abans d'actuar» i que frenin la impulsivitat

El professorat llança les preguntes «Per què hi ha normes? Tenir normes ajuda perquè no s'actuï de forma individual i impulsiva?».

Exemples concrets que mostren com les normes ens ajuden a viure millor:

• Normes de circulació: si no hi ha normes, hi pot haver accidents.
• No fer servir el mòbil a l'escola: és una norma per estar més atents i respectar els companys.
• Reciclar bé les escombraries: és una norma per cuidar el planeta.
• Usar internet amb respecte: és una norma per cuidar-nos entre tots i compartir coses bones, no fer-lo servir mai per insultar ni difondre mentides.
• Respectar el silenci a la nit: és una norma per descansar bé i no molestar els altres.

• Creació en parelles d'un còmic de 6 vinyetes que representi una situació quotidiana relacionada amb una norma

La història ha de mostrar primer una escena en què predomini la impulsivitat, el descontrol o la manca de reflexió, i després fer veure que, si s'actua amb seny, la situació es resol de manera positiva.

Cada membre de la parella s'encarrega d'una part: un dibuixa les tres primeres vinyetes (la part impulsiva) i l'altre les tres següents (la resolució amb seny). Perquè la història tingui coherència, tots dos han de planificar junts el desenvolupament de la situació. El còmic ha d'incloure dibuixos i globus de diàleg que reflecteixin clarament el canvi d'actitud.

Exemple: un nen travessa el carrer sense mirar -> un altre explica la norma i s'esperen junts que el semàfor es posi verd.

Un cop finalitzats, els còmics s'exposen en un mural col·lectiu titulat **«De la impulsivitat al seny»**. El mural s'organitza en dues columnes: a la primera es col·loquen les vinyetes que representen la part impulsiva de la història, i a la segona, just al costat, les que mostren com es resol la situació amb seny. Així es visualitza clarament el contrast entre actuar sense pensar i fer-ho amb responsabilitat i respecte.

5.- ENTUSIASME: és tenir moltes ganes de fer alguna cosa, posar-hi energia, alegria i cor. És quan alguna cosa t'agrada tant que ho fas amb il·lusió i encomanes als altres aquestes ganes. És com una espurna que et fa moure i somiar d'allò més bé.

Activitat extreta del llibre de Maria Batet i Francesc Torralba (p. 45).

• Identificació de les coses que et mouen o il·lusionen

El professorat arriba a l'aula amb una motxilla especial. Dins hi ha guardat cinc objectes que representen qui és, què l'entusiasma i quines coses el fan vibrar per dins. Explica que cada objecte té un significat personal i que junts formen part de la seva energia emprenedora.

Exemples d'objectes::

- Un llibre, perquè li encanta llegir i aprendre.
- Xocolata, perquè el fa feliç compartir.
- Un dibuix amb coses que el molesten, per mostrar que també és important saber què no ens agrada.
- Una foto de la família o amics, perquè valora molt les persones que l'envolten.
- Una brúixola, perquè li encanta descobrir nous camins i ajudar els altres a trobar el seu.

Després de compartir la motxilla, el professorat llança un repte al grup:

Cada estudiant prepara la seva motxilla simbòlica i porta cinc objectes que el representin. A classe, cadascú comparteix la motxilla amb els companys i explica per què ha triat cada objecte. Així, tothom pot descobrir què entusiasma els altres i com cadascú té una energia única que pot inspirar el grup.

6.- SOLIDARITAT: és col·laborar, compartir i fer alguna cosa bona per millorar la vida d'altres persones. Ser solidari no és fer alguna cosa gran, sinó fer alguna cosa bona amb el cor.

• Selecció del gest solidari individual de la setmana

El grup rep una proposta molt especial: fer un petit acte solidari de forma individual, per ajudar, cuidar o alegrar algú del seu entorn. Se segueixen els passos següents:

- Pensar en un gest solidari que puguin dur a terme durant la setmana (per exemple: ajudar a casa, acompanyar algú que se sent sol, compartir alguna cosa amb un company, tenir cura de l'entorn, etc.).

- Escriure aquest compromís en un full o targeta, usant el seu color favorit. Enganxar la targeta en una cartolina comuna de la classe, per formar un mural de «Gestos que sumen».

- Col·locar un check o vist verd sobre la targeta, quan s'hagi complert el gest, com a símbol que s'ha aconseguit.

7.- CREATIVITAT: és la capacitat d'imaginar o fer alguna cosa nova. És atrevir-se a pensar diferent, cercar solucions originals i provar idees pròpies. Ser creatiu també significa arriscar-se, innovar i sentir orgull pel que es crea.

• Representació teatral de la faula *El corb i el gerro*

s representa a classe la faula ***El corb i el gerro*** com una petita obra de teatre i es destaca l'actitud del Corb 1, que no es rendeix i troba una solució enginyosa quan sembla que no hi ha sortida.

Personatges:
- Narrador/a
- Corb 1 (el creatiu)
- Corb 2 (el que es rendeix)
- Gerro (objecte o decorat)

Narrador/a: Un dia molt calorós, dos corbs sobrevolaven un camp buscant aigua. Tenien la gola seca i les ales cansades.
Corb 1: Uf! Quina calor! No puc més sense aigua…
Corb 2: Fa hores que volem… Mira! Una gerra! Pot ser que tingui aigua!
Narrador/a: Els dos corbs s'hi acosten amb esperança, però en mirar a dins…
Corb 1: Sí! Hi ha aigua… però és al fons. Molt al fons!
Corb 2: No hi arribo! Doncs res... no hi ha manera. Anem-nos-en, busquem una altra cosa.
Corb1: Espera! No em dono per vençut tan de pressa.
Si no puc arribar a l'aigua... potser podem fer que l'aigua pugi.
Corb 2: Pujar? Com t'ho faràs?
Corb 1: Amb pedres! Si tiro pedretes a dins, el nivell de l'aigua pujarà. Ho intentaré!

Narrador/a: El corb busca pedres a prop de la gerra. Una a una, les va tirant a dins amb paciència.

Corb 1: Està funcionant! L'aigua puja de mica en mica…
Corb 2: Increïble! No se m'hauria acudit!

Narrador/a: I així, gràcies al seu enginy i constància, el Corb 1 va poder beure aigua fresca. L'altre corb, encara que no va tenir la idea, aquell dia va aprendre una cosa molt valuosa.

Es pot complementar amb una reflexió final: «Què va fer el Corb 1 que el va convertir en creatiu? Què va aprendre el Corb 2?».

8.- SEDUCCIÓ: és la capacitat que tenen algunes persones o animals per convèncer-ne d'altres usant paraules boniques, afalacs o trucs. De vegades seduir és bo, però d'altres pot ser una manera d'enganyar o manipular per obtenir alguna cosa.

El professorat planteja a l'alumnat vendre les manualitats fetes al llarg del curs a la fira organitzada per l'ajuntament, durant les festes locals. Per poder-hi participar s'ha de **pagar una taxa per l'ocupació de la via pública, cal comprar una carpa senzilla i també una taula on es puguin exposar totes les feines a vendre.**

Se'ls explica que una manera de recaptar fons per poder organitzar el mercat ambulant és mitjançant **el micromecenatge o finançament cooperatiu** per part de familiars de tot l'alumnat de l'escola.

Es proposa preparar un concurs de cartells, i que el guanyador sigui el que es pengi a les xarxes socials de l'escola per **seduir o atreure** altres persones a fer aportacions de petita quantitat.

Els cartells es dissenyen en grups, formats per quatre alumnes, i al cartell ha d'aparèixer el número de mòbil corresponent al compte bancari de l'escola, on s'ingressaran els bizums efectuats pels que s'hagin sentit atrets per la idea. El professorat és qui seleccionarà el cartell, el que sembli que té una habilitat més gran de seduir o atreure per obtenir finançament.

També se'ls pot explicar que es tracta d'un sistema semblant al que s'utilitza a l'hora d'organitzar una rifa entre familiars i amics, per tal de poder pagar el viatge de final de curs. Com **més convincents siguin els arguments i més cordial la forma de presentar-los**, més grans són les possibilitats que s'adquireixin butlletes i, en conseqüència, que augmenti la recaptació.

9.- CONFIANÇA: és creure en algú o alguna cosa perquè saps que és honest, bo i que compleix el que promet. És sentir-se segur que aquesta persona o cosa no t'enganyarà ni et farà mal.

Activitat extreta del llibre de Maria Batet i Francesc Torralba (p. 73).

• El joc per parelles del Gos Guia.

Per practicar la confiança de forma vivencial, es juga per parelles al **Gos Guia**. En aquest joc, una persona fa de gos pigall i l'altra és qui hi confia. La persona que hi confia es tapa els ulls i s'ha de deixar guiar únicament per les indicacions verbals de la seva parella, que li dirà com caminar, quan aturar-se i on posar els peus per evitar obstacles.

L'activitat dura uns **10 minuts**, i després s'intercanvien els rols perquè tothom pugui viure les dues experiències.

En acabar, es dedica un temps perquè cadascú comparteixi els sentiments que ha tingut durant el joc i es reflexiona sobre la importància de la confiança en les nostres relacions amb els altres.

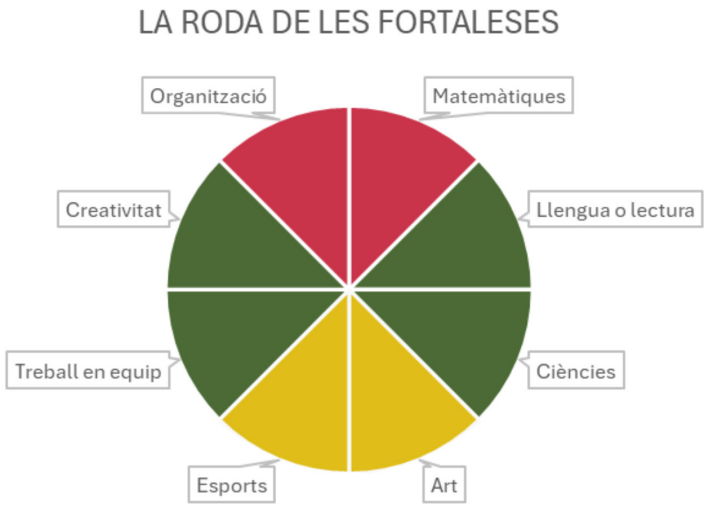
10.- COMPETÈNCIA: és saber en què som bons, conèixer les nostres dificultats i esforçar-nos per aprendre'n més. És quan es millora a poc a poc en alguna cosa, i això permet sentir-se segurs i confiats en allò que es fa.

Després de presentar el valor de la competència es proposa una activitat per conèixer-se millor un mateix: dibuixar la **roda de les fortaleses**.

Es dibuixa un cercle gran dividit en 6 o 8 seccions (com una pizza). S'etiqueta cada secció amb una àrea diferent; per exemple: matemàtiques, llengua o lectura, ciències, art, esports, treball en equip, creativitat i organització. Es fan servir colors per autoavaluar-se:

Verd: em trobo molt bé en això.
Groc: estic millorant.
Vermell: em costa, però vull millorar.

Es finalitza amb una petita reflexió sota la roda, com ara: «Em sento fort en…», «Vull millorar en…», «Per millorar puc…». Es fa una versió grupal a la pissarra per veure quines àrees destaquen més en el grup.

Després d'haver explorat i treballat els 10 valors clau de l'esperit emprenedor, arriba el moment de mirar cap al nostre entorn i pensar com podem aplicar tot allò que s'ha après. Per fer-ho, es lliura la fitxa de l'alumnat «Estàs a punt per al teu projecte?» i es presenten els exemples inspiradors següents:

• **Emma Yang:** va crear una app per a persones amb Alzheimer perquè va veure les dificultats a què s'enfrontava la seva àvia (2017, 12 anys). https://www.youtube.com/watch?v=F8QCc2RWEc8. Data de publicació: 29 de gener de 2019. Consultat el 15 de juliol de 2025.

• **William Kamkwamba:** va construir un molí de vent per generar electricitat perquè el seu poblet no en tenia, no hi tenia accés (2002, 14 anys). https://www.youtube.com/watch?v=crjU5hu2fag&t=355s. Data de publicació: 23 de setembre de 2009. Consultat el 15 de juliol de 2025.

• **Bishop Curry:** va dissenyar Oasis, un dispositiu per evitar les morts per cops de calor en els cotxes, inspirat per la mort del fill d'un veí (2017, 10 anys). https://www.youtube.com/watch?v=I1XKRpBRZJA. Data de publicació: 18 d'abril de 2018. Consultat el 15 de juliol de 2025.

• **Lily Born:** va inventar un got antivessament per ajudar el seu avi, que patia Parkinson (2012, 11 anys). https://www.youtube.com/watch?v=uLKRx5TNYtk. Data de publicació: 26 de febrer de 2015. Consultat el 15 de juliol de 2025.

En els quatre exemples inspiradors, els seus protagonistes reuneixen la majoria dels valors desenvolupats prèviament. És important anotar que l'esperit emprenedor de les persones també és al darrere d'exemples que resulten més propers al dia a dia de l'alumnat.

Una manera de fer realitat aquesta proximitat s'aconsegueix amb la lectura de *L'empresa en un conte* o de *Mateo y Sofia en la economía*, en què l'emprenedoria del primer se centra en la venda de productes de l'hort i la del segon, en la venda de gots de llimonada.

Després de la lectura es llancen les preguntes següents: «Què se'ls va acudir? Com van planificar el projecte?».

• **Inspira't i somia**

A partir d'aquests exemples, es convida l'alumnat a reflexionar individualment o en petit grup sobre el seu entorn més proper. Algunes preguntes que poden guiar la reflexió són:

- Quins problemes o necessitats veus a la teva escola o al teu poble o barri?
- Què voldries millorar o crear?
- Què saps fer bé que puguis aprofitar per ajudar els altres o per crear alguna cosa nova?

A partir d'aquestes preguntes es convida a imaginar solucions creatives, senzilles però útils. Algunes idees populars en altres centres inclouen la **creació d'un hort amb cultius de temporada per vendre'ls al mercat, una paradeta de llimonada, la venda de manualitats fetes a mà, petits serveis com tenir cura de plantes, o l'elaboració de galetes per vendre durant una fira escolar.**

Després d'aquesta fase de reflexió, cada estudiant —o en petits grups— pot desenvolupar la seva idea emprenedora de manera inicial. Aquestes propostes es presenten davant de la classe en el format que prefereixin: cartell, maqueta, presentació oral o dibuix. Aquest pas cerca despertar la creativitat, fomentar la iniciativa personal i valorar totes les idees, sense jutjar-ne la viabilitat en aquesta etapa.

Un cop compartides totes les propostes, s'obre un espai per triar democràticament (a través de votació o consens guiat pel professorat) la idea que es desenvoluparà com a projecte comú d'aula. Les idees no seleccionades es poden recollir en un mural o «banc d'idees», amb la possibilitat de reprendre-les en futurs projectes o activitats paral·leles.

• Planifica tu proyecto

Un cop triada la idea que desenvoluparà tota la classe, s'inicia el treball col·lectiu. El grup complet ha de funcionar com si fos una petita empresa, organitzant-se per departaments.

S'assignen departaments clau que poden anar rotant els membres cada setmana o cada 15 dies perquè tot l'alumnat experimenti diferents responsabilitats:

- Departament **de producció**: encarregat de coordinar els materials i el procés de creació del producte o servei.

- Departament **comercial**: responsable de la comercialització, l'atenció al client i la promoció, incloent-hi funcions de màrqueting i comunicació per donar visibilitat al projecte.

- Departament de **planificació financera**: encarregat de controlar les despeses, els ingressos i gestionar els beneficis obtinguts.

A més, s'elabora un pla de negoci senzill que inclou:

- Nom del negoci o projecte.
- Producte o servei per oferir.
- Materials necessaris.
- Cost estimat de producció.
- Preu de venda.
- Estratègia per donar-lo a conèixer.
- Possibles beneficis i com es faran servir, incloent-hi destinar una part a una causa solidària o projecte comunitari.

3. Reflexió final

La reflexió final busca posar en valor les idees desenvolupades al llarg de l'activitat i el seu potencial per donar resposta a situacions reals de la vida quotidiana, tal com han fet els inventors presentats al començament.

Es proposa compartir en grup els aprenentatges adquirits, els reptes que han sorgit durant el procés i les emocions viscudes en dissenyar i planificar un projecte propi.

L'objectiu és reforçar la comprensió que la creativitat, la capacitat d'observació i una bona organització són eines capaces de generar un impacte positiu a la comunitat, sense importar l'edat ni els recursos disponibles. D'aquesta manera, es fomenta una actitud proactiva i compromesa amb la seva realitat propera.

<u>Material associat a l'activitat</u>

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Estàs a punt per al teu projecte?».
• Cartolines, cola i llapis de colors.

Llibres relacionats amb l'activitat

• Batet, Maria (2011). ***L'empresa en un conte***. Edicions i Propostes Culturals Andana, SL.
• Batet, Maria; Fernández, Juanjo (2016). ***Valors per a l'acció. El futur. L'entusiasme i el seny.*** Vicens Vives.
• Batet, Maria; Fernández, Juanjo (2015). ***Valors per a l'acció. L'èxit i el fracàs. La fortalesa i la humilitat.*** Vicens Vives.
• Batet, Maria & Torralba, Francesc (2011). ***El valor d'emprendre. El futur és d'ells***. Edicions i Propostes Culturals Andana, SL.
• Batet, Maria; Torralba, Francesc (2011). ***El valor d'emprendre. El futur és d'ells***. Edicions i Propostes Culturals Andana, SL.
• Martínez, Mireya; Sevillano, Susana (2023). ***Cuaderno de finanzas para jóvenes brillantes: Ejercicios de educación financiera para preparar su futuro***. Publicació independent. (p. 50-53).
• Mascaró, Laura (2019). ***¿Dónde crece el dinero? Aprender a gestionar el dinero desde la primera paga***. Montena. (p. 11 i 115).
• Pinkney, Jerry (2014). Faules d'Isop. Vicens Vives.
• Soto, María Jesús (2020). ***Con tu espíritu emprendedor ¡crearás un mundo mejor!*** Fundación María Jesús Soto.
• War, A. (2024). ***Mateo y Sofia en la Economía. Educación Financiera para Niños: Cuento Infantil de Educación Financiera.*** Publicació independent.
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat; 9. Indústria, innovació i infraestructura.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	—	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupes són:

CE3. Resoldre problemes a través de projectes de disseny i de l'aplicació del pensament computacional per generar cooperativament un producte creatiu i innovador que respongui a necessitats concretes.

CE9. Participar en l'entorn i la vida social de forma eficaç i constructiva des del respecte als valors democràtics, els drets humans i de la infància i els principis i valors de la Constitució espanyola i la Unió Europea, valorant la funció de l'Estat i les seves institucions en el manteniment de la pau i la seguretat integral ciutadana, per generar interaccions respectuoses i equitatives i promoure la resolució pacífica.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	B.2.1	B.2.1, C.1.4, C.1.6, C.2.5, C.3.2, C.3.3	B.2.1

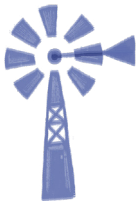
SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
—	**B.2.1.** Tecnologia i digitalització. Projectes de disseny i pensament computacional. **C.1.4.** Societats i territoris. Reptes del món actual. Les principals variables demogràfiques i la seva representació gràfica. **C.1.6.** Societats i territoris. Reptes del món actual. **C.2.5.** Societats i territoris. Societats al llarg del temps. El patrimoni natural i cultural com a bé i recurs; ús, cura i conservació. **C.3.2.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. Els principis i valors dels drets humans i de la infància i la Constitució espanyola, drets i deures de la ciutadania. La contribució de l'Estat i les seves institucions a la pau, la seguretat integral i la cooperació internacional per al desenvolupament. **C.3.3.** Societats i territoris. Alfabetització cívica. La cultura de pau i no-violència. El pensament crític com a eina per a l'anàlisi dels conflictes d'interessos. El reconeixement de les víctimes de la violència.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
A punt per al teu projecte?	Diners i Transaccions. Planificació i gestió de les finances	Ingressos Pressupost i planificació	Fonts i nivells d'ingressos Elaboració d'un pressupost	Comprèn les característiques i els nivells d'ingressos esperats de diferents feines i trajectòries professionals, incloent-hi l'autoocupació i l'emprenedoria, per prendre la primera decisió professional amb confiança.	Pot elaborar un pressupost senzill per a una petita empresa o projecte (emprenedors).	

ESTÀS A PUNT PER AL TEU PROJECTE?

RELACIONA

E. Yang

B. Curry

W. Kamkwamba

L. Born

2.- Planifica el teu projecte

Com guanyaries diners i aconseguiries suport?

Què necessites gastar o comprar per al teu projecte?

1.- Inspira't i somia

Quin problema o necessitat veus al teu entorn?

Què t'agradaria millorar o crear?

3.- Dibuixa el teu projecte

Activitat 7
Quins impostos hi ha?

Objectius

Conèixer diversos tipus d'impostos aplicats a productes i serveis que utilitzen a la seva vida quotidiana.

A la fitxa de segon cicle, «Què són els impostos?», s'ha treballat amb els impostos que afecten els salaris de les persones, l'impost de la renda de les persones físiques (IRPF).

A través d'aquesta activitat, l'alumnat aprèn a identificar i diferenciar altres tipus d'impostos com l'IVA (superreduït, reduït i general) i els impostos especials sobre productes com el tabac, l'alcohol i els combustibles.

A més, s'introdueixen altres impostos, com el de circulació (per a vehicles) i l'IBI (per als habitatges), per comprendre'n l'aplicació i el propòsit.

Es busca que l'alumnat entengui per què hi ha diferents tipus d'impostos, la raó per la qual alguns productes tenen taxes impositives més altes que d'altres, i com aquests impostos contribueixen a finançar els béns públics.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

A la nostra vida diària, comprem productes i utilitzem serveis que sovint tenen un cost addicional, els impostos, els quals ajuden a finançar molts dels serveis que utilitzem a la nostra comunitat.

Per exemple, l'**IVA** (impost sobre el valor afegit) que paguem en productes com el menjar o el transport ajuda a finançar serveis públics com l'educació, la salut i les infraestructures.

Alguns productes, com ara el tabac, l'alcohol o els combustibles, tenen **impostos especials** que contribueixen a finançar projectes mediambientals o campanyes de prevenció de la malaltia.

A més, l'**impost de circulació** que paguen els vehicles contribueix al manteniment de les carreteres i al transport públic, mentre que l'**IBI** (impost sobre béns immobles) ajuda a finançar els serveis municipals, com ara la neteja i la seguretat a les ciutats.

Cada impost té un propòsit específic i, en comprendre'ls, es pot veure com els nostres diners contribueixen a fer funcionar la comunitat on vivim.

En aquesta activitat, s'aprèn a identificar alguns d'aquests impostos i a entendre a què es destinen, per descobrir per què alguns productes tenen més impostos que d'altres.

2. Mans a l'obra!

S'entrega la fitxa de l'alumnat «Quins impostos hi ha?».

• Impost sobre el valor afegit (IVA)

Es mira la taula amb els diferents productes i s'identifica el tipus d'impost (**IVA i impostos especials**) que s'aplica a cadascun dels productes com el pa, la pilota de futbol, el taxi i el combustible. Quines diferències hi ha entre ells?

Producte	Preu sense IVA	Impostos especial	Tipus d'IVA	IVA	Preu final
Barra de pa	2 €	0	4 %	2 € · 0,04 = 0,08 €	2,08 €
Pilota	15 €	0	21 %	15 € · 0,21 = 3,15 €	18,15 €
Servei Taxis	30 €	0	10 %	30 € · 0,10 = 3,00 €	33,00 €
Benzina (litre)	1,2 €	0, 4€	21 %	1,2 € · 0,21 = 0,24 €	1,85 €

S'observa que alguns productes tenen un **IVA superreduït**, uns altres un **IVA reduït** i d'altres l'**IVA general**. A més a més, els productes com el tabac o l'alcohol tenen un impost especial addicional.

Per què a uns productes se'ls aplica un IVA i a d'altres un de diferent?

Després de completar la taula, es convida a reflexionar per a què es fan servir aquests impostos.

- Per què penseu que el govern cobra més impostos per alguns productes que per alguns altres?
- Quins beneficis comporta cobrar impostos especials a productes com els combustibles o el tabac?

• Altres impostos

A les imatges de la fitxa, s'observa l'impost en el cas de la llum:

Servei de subministrament	Preu sense IVA	Impostos especials	Impost llum	Preu total
Preu llum	50 €	0	5,11 %	52,55 €

I també s'observa un camió (relacionat amb l'impost de circulació) i una casa (relacionada amb l'IBI). «Com ajuden aquests impostos a millorar la ciutat on vius?».

3. Reflexió final

Després de completar l'activitat, es proposa fer una llista dels productes que tenen més IVA i dels que en tenen menys. «Pensa com aquests impostos poden influir en la teva forma de consumir productes i serveis. Creus que els impostos són importants? Per què?»

Aquest exercici ajuda a entendre com els impostos afecten les compres i com contribueixen al benestar de la societat.

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Quins impostos hi ha?».

Llibres relacionats amb l'activitat

• Fiedler, Heidi (2019). *La imprescindible guía sobre el dinero: Un increíble viaje por el mundo de las finanzas*. Ediciones SM. (p. 48).
• Martínez, Mireya; Sevillano, Susana (2023). *Cuaderno de finanzas para jóvenes brillantes: Ejercicios de educación financiera para preparar su futuro*. Publicació independent. (p. 22).
• Trédez, Emmanuel (2018). *¡El dinero no cae del cielo! Todas las preguntas que te planteas sobre el dinero*. Grupo Edebé. (p. 28).
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
3. Salut i benestar; 11. Ciutats i comunitats sostenibles.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.3.4, A.5.2, A.6	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE6. Identificar les causes i conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des del punt de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, i per posar en pràctica estils de vida sostenibles i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.1.5, C.4.5	C.1.5, C.4.3, C.4.4, C.4.5	C.1.5

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.3.4. Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de resolució d'operacions aritmètiques (amb nombres naturals, decimals i fraccions) amb flexibilitat i sentit: mentalment, de manera escrita o amb calculadora; utilitat en situacions contextualitzades i propietats. **A.5.2.** Sentit numèric. Raonament proporcional. Resolució de problemes de proporcionalitat, percentatges i escales de la vida quotidiana, mitjançant la igualtat entre raons, la reducció a la unitat o l'ús de coeficients de proporcionalitat. **A.6.** Sentit numèric. Educació financera. Resolució de problemes relacionats amb el consum responsable (valor/preu, qualitat/preu i millor preu) i amb els diners: preus, interessos i rebaixes.	**C.1.5.** Societats i territoris. Reptes del món actual Ciutadania activa. Fonaments i principis per a l'organització política i la gestió del territori a Espanya. Participació social i ciutadana. **C.4.3.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. El desenvolupament sostenible. L'activitat humana sobre l'espai i l'explotació dels recursos. L'activitat econòmica i la distribució de la riquesa: desigualtat social i regional al món i a Espanya. Els objectius de desenvolupament sostenible. **C.4.4.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Agenda urbana. El desenvolupament urbà sostenible. La ciutat com a espai de convivència. **C.4.5.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Economia verda. La influència dels mercats (de béns, financer i laboral) a la vida de la ciutadania. Els agents econòmics i els drets laborals des d'una perspectiva de gènere. El valor social dels impostos. Responsabilitat social i ambiental de les empreses. Publicitat, consum responsable (necessitats i desitjos) i drets del consumidor.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

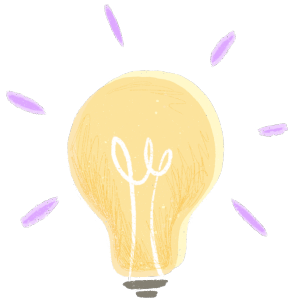
Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Quins impostos hi ha?	Context financer	Educació, informació i assessorament financer	Assessorament financer	Entén perquè l'Estat recapta impostos (per exemple, per gastar en serveis públics com la salut i l'educació, per donar suport a persones en dificultats, per protegir el medi ambient i facilitar la transició climàtica, etc.).	Comprèn els principals tipus d'impostos a nivell nacional o local.	Entén que hi ha impostos sobre diferents productes, serveis, ingressos i actius, etc.

QUINS IMPOSTOS HI HA?

	Preu sense IVA (€)	Impostos especials	IVA (€)	Preu final (€)
 (4 % IVA)	2 €	0 €		
 (21 % IVA)	15 €	0 €		
 (10 % IVA)	30 €	0 €		
 (21 % IVA)	1,2 €	0,4 €		

Impost sobre l'electricitat

Preu llum	50 €
5,11 %	
TOTAL	

Impost de circulació

Impost sobre béns immobles

Activitat 8
Planifiquem què fer amb els nostres diners?

Objectius

Explorar la importància d'una gestió financera responsable identificant com la distribució dels diners influeix en l'economia familiar i personal.

A partir de càlculs amb quantitats en euros i percentatges, representar gràficament la informació obtinguda per facilitar-ne l'anàlisi i la comparació.

Reflexionar sobre les conseqüències d'una planificació deficient i la importància de prendre decisions informades per garantir l'estabilitat econòmica al llarg del temps.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

Per què algunes persones semblen estar sempre corrent darrere dels diners, sense arribar mai a sentir-se tranquil·les amb les seves finances?

De vegades, sense que te n'adonis, es cau en un cicle en què es guanyen diners, es gasten ràpidament i s'espera l'ingrés següent sense poder estalviar o planificar.

En aquesta activitat, s'explora com una bona gestió dels diners pot ajudar a evitar aquesta sensació d'estar atrapats en una roda sense fi.

Per això, s'analitza com distribuir de manera equilibrada un ingrés mensual de 1.500 €, es calcula quant correspon a cada categoria i es representa aquesta distribució en un gràfic.

Així, es veu que la presa de decisions financeres ben pensades pot marcar la diferència en la nostra tranquil·litat i benestar.

2. Mans a l'obra!

Es lliura a l'alumnat la fitxa «Planifiquem què fer amb els nostres diners?» per registrar els càlculs i fer les activitats proposades.

• Completa la taula

El professor guia l'alumnat per calcular quants diners en euros es destinen a cada categoria i un cop calculats s'anoten a la taula:

Quants diners es destinen a cada categoria?

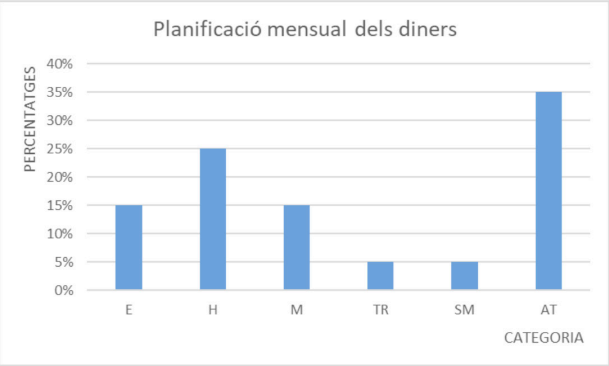
Concepte	€
Estalvi (E = 15 %)	225
Habitatge (H = 25 %)	375
Menjar (M = 15 %)	225
Transports (TR = 5 %)	75
Subministraments (SM = 5 %)	75
Altres despeses (AT = 35 %)	525

Es pot aprofitar per preguntar: «Quina és la despesa més alta? En quina categoria es destinen menys diners? És equilibrada aquesta distribució? Per què?».

• Representació de la planificació del mes

Un cop s'han calculat quants diners es destinen a cada categoria, és el moment de representar-ho gràficament. Es dibuixa un gràfic de barres per representar cada categoria segons el percentatge.

Es pot preguntar: «Quines categories tenen les barres més altes? Si poguessis canviar alguna cosa d'aquesta distribució, què modificaries i per què?».

• La Cristina i els seus estalvis

- Si la Cristina estalvia 225 € al mes, quant deu haver estalviat en 1 any?Què podria fer amb aquests diners?

- Estalvi anual = 225 € · 12 meses = 2.700 €
Opcions: podria fer-ho servir per a un viatge, per comprar alguna cosa especial o potser per estalviar encara més de cara al futur, donar una part a qui ho necessiti…

- Si en lloc d'estalviar 225 € al mes, la Cristina hagués estalviat 2.160 € durant tot l'any,

· Quant hauria d'haver estalviat cada mes?

$$2.160\ € \div 12\ meses = 180\ €$$

· Quin percentatge del seu ingrés mensual representa aquest nou estalvi mensual?

$$\frac{180}{2.160} = 0{,}12 = 12\ \%$$

· Quina categoria del pressupost de la Cristina es podria reduir? Podria reduir despeses en menjar, transport o altres categories? Podria reduir «Altres despeses»?

· Hi ha alguna regla establerta de com destinar els ingressos? Sí. La regla 50/30/20 recomana destinar el 50 % dels ingressos a necessitats bàsiques, el 30 % a despeses personals i el 20 % a estalvi o pagament de deutes.

És important analitzar com les nostres decisions d'estalvi afecten els nostres diners a llarg termini.

• La regla del 50/30/20

Les persones especialistes en temes de planificació de les finances personals consideren que una bona planificació consisteix a destinar un 50 % dels ingressos a les despeses bàsiques i necessàries, el 30 % a despeses flexibles (que un mateix pot modular) i el 20 % restant a estalvi.

En el supòsit de considerar oportú seguir la regla esmentada s'observa que, en relació amb el que s'estableix a la fitxa de l'alumnat, s'ha de fer algun reajustament per poder complir-la.

Tipologia de despesa	Distribució inicial	Distribució regla 50/30/20	Distribució final
Estalvi	15 %	20 %	20 %
Habitatge	25 %	50 %	25 %
Menjar	15 %		15 %
Transports	5 %		5 %
Subministres	5 %		5 %
Altres despeses	35 %	30 %	30 %

3. Reflexió final

Ara que has treballat la planificació dels 1.500 € i has après a distribuir-los entre diferents necessitats, pensa en el següent:

- Com et sentiries si no poguessis estalviar res al final del mes? Creus que és important estalviar per al futur?

- Recorda que saber gestionar els diners des de jove és una habilitat molt important per al teu futur.

Un mateix és l'encarregat de prendre decisions sàvies sobre els diners i assegurar-se que pot tenir tot el que necessita sense quedar-se sense res!

Material associat a l'activitat

- Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «Planifiquem què fer amb els nostres diners?».

Llibres i recursos relacionats amb l'activitat

- Castro, Miraslova (2024). ***Ahorro y planificación financiera para niños***. Publicació independent.
- Fiedler, Heidi (2019). ***La imprescindible guía sobre el dinero: Un increíble viaje por el mundo de las finanzas***. Ediciones SM.
- Martínez, Mireya; Sevillano, Susana (2023). ***Cuaderno de finanzas para jóvenes brillantes: Ejercicios de educación financiera para preparar su futuro***.Publicació independent
- Mascaró, Laura (2019). ***¿Dónde crece el dinero?*** Montena.
- Soto, María Jesús (2020). ***Mi primer libro de economía, ahorro e inversión***. Fundación María Jesús Soto.
- Soto, María Jesús (2020). ***Mi primer presupuesto***. Fundación María Jesús Soto.
- War, Alana (2024). ***Mateo y Sofía en la economía. Educación financiera para niños: Cuento infantil de educación financiera.*** Publicació independent.
- Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
- Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
12. Producció i consum responsables.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des del punt de vista formal i de relació amb el context planejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

CE6. Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics, utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.3.4, A.5.2, E.1.3	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE6. Identificar les causes i conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des del punt de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, i per posar en pràctica estils de vida sostenibles i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.4.3, C.4.5	C.4.5	C.4.5

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.3.4. Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de resolució d'operacions aritmètiques (amb nombres naturals, decimals i fraccions) amb flexibilitat i sentit: mentalment, de manera escrita o amb calculadora; utilitat en situacions contextualitzades i propietats. **A.5.2.** Sentit numèric. Raonament proporcional. Resolució de problemes de proporcionalitat, percentatges i escales de la vida quotidiana, mitjançant la igualtat entre raons, la reducció a la unitat o l'ús de coeficients de proporcionalitat. **E.1.3.** Sentit estocàstic. Organització i anàlisi de dades. Gràfics estadístics senzills (diagrama de barres, diagrama de sectors, histograma, etc.): representació de dades mitjançant recursos tradicionals i tecnològics i selecció del més convenient.	**C.4.3.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. El desenvolupament sostenible. L'activitat humana sobre l'espai i l'explotació dels recursos. L'activitat econòmica i la distribució de la riquesa: desigualtat social i regional al món i a Espanya. Els objectius de desenvolupament sostenible. **C.4.5.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Economia verda. La influència dels mercats (de béns, financer i laboral) a la vida de la ciutadania. Els agents econòmics i els drets laborals des d'una perspectiva de gènere. El valor social dels impostos. Responsabilitat social i ambiental de les empreses. Publicitat, consum responsable (necessitats i desitjos) i drets del consumidor.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

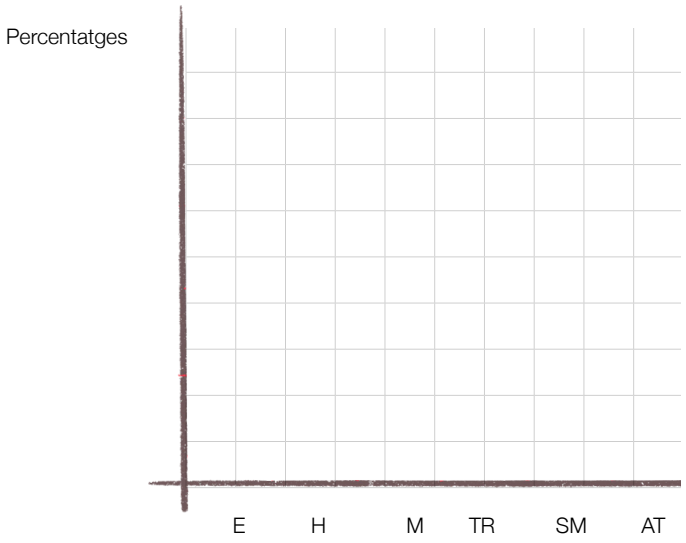
Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
Planifiquem què fer amb els nostres diners?	Planificació i gestió de les finances	Gestió i planificació d'ingressos i despesa Estalvi	Supervisió i gestió d'ingressos i despeses regulars Objectius i prioritats d'estalvi	Comprèn la necessitat de prioritzar certes despeses, especialment quan els ingressos són limitats.	Distingeix entre ingressos regulars i irregulars, i entre despeses previstes i inesperades. Monitoritza i gestiona activament els ingressos i les despeses. Prioritza l'estalvi per a una meta sobre la despesa discrecional.	

PLANIFIQUEM QUÈ FER AMB ELS NOSTRES DINERS?

La Cristina rep un ingrés mensual de 1.500 €. Per gestionar els seus diners de manera responsable, ha de distribuir-los entre diferents despeses i estalvi. A continuació, s'indiquen els percentatges per a cada categoria:

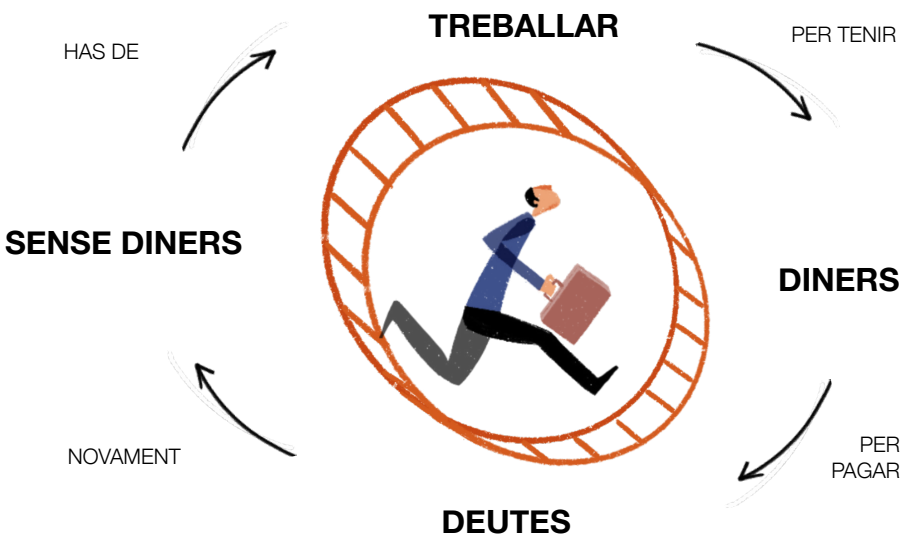
Estalvi (E): **15 %**
Menjar (M): **15 %**
Habitatge (H): **25 %**
Transports (T): **5 %**
Subministraments (SM): **5 %**
Altres despeses (AT): **35 %**

Representa gràficament com es distribueixen els 1.500 € en les categories anteriors:

Quants diners destinen a cada categoria?

Concepte	Euros
Estalvi (E)	
Habitatge (H)	
Menjar (M)	
Transports (TR)	
Subministraments (SM)	
Altres despeses (AT)	

Activitat 9
En tinc prou per a tot?

Objectius

Aplicar habilitats de presa de decisions financeres quotidianes, resoldre problemes pràctics sobre pressupost personal, utilitzar operacions matemàtiques bàsiques (suma, resta, multiplicació), percentatges i unitats de mesura.
Fomentar la comprensió de conceptes com a despesa necessària i no necessària, estimació de quantitats, comparació de preus i unitats de mesura, en particular el quilogram i el gram.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

L'alumnat s'enfronta a una situació quotidiana en què s'han de prendre decisions sobre com gestionar els diners.

A través del cas pràctic d'en Rafel, que té un pressupost limitat, se'ls convida a analitzar diferents opcions de despesa i a reflexionar sobre el que necessiten realment i de què poden prescindir.

A més, es treballen conceptes matemàtics com el càlcul de despeses, l'estimació de quantitats i percentatges, i l'ús d'unitats de mesura; es fomenten el desenvolupament d'habilitats en la gestió dels diners i la presa de decisions informades.

2. Mans a l'obra!

S'entrega la fitxa de l'alumnat «En tinc prou per a tot?» perquè puguin registrar-ne les respostes i càlculs durant l'activitat.

- **Determinar la despesa i els diners sobrants**

L'alumnat ha d'ajudar en Rafel a prendre decisions de com gestionar els seus diners, PERÒ primer ha de completar la frase inicial:

En Rafel vol un pastís d'aniversari per a _____

Tot seguit s'observa que es plantegen dues opcions, la primera és fer un pastís casolà i la segona és comprar-lo a la pastisseria. Es demana:

- Sumar les despeses si en Rafel decideix fer el pastís a casa.
- Comparar les dues opcions i decidir quina és més econòmica.
- Respondre les preguntes següents:

  - Quines despeses són necessàries per fer el pastís a casa?
  Resposta: totes excepte la safata, ja que es pot fer servir una safata reutilitzable o duradora.

  - Quin és el total de les despeses necessàries en tots dos casos (fer el pastís a casa i comprar-lo)?

  Pastís casolà = 9 € i pastís de pastisseria = 15 €.

  - Li sobren o li falten diners, a en Rafel, si vol comprar el quadern i regalar el pastís? Quants?

  · **El pastís es fa a casa:**

$$\textit{Despesa total}: \underbrace{12\,€}_{\textit{Quadern}} + \underbrace{9\,€}_{\textit{Pastís}} = 21\,€$$

  i li faltaria 1 €, però si suprimeix la safata en té prou.

  · **El pastís es compra en una pastisseria:**

$$\textit{Despesa total}: \underbrace{12\,€}_{\textit{Quadern}} + \underbrace{15\,€}_{\textit{Pastís}} = 27\,€$$

  i li faltarien 7 €.

- **Quin percentatge de diners gasta en Rafel en el pastís?**

L'alumnat calcula quin percentatge dels diners estalviats d'en Rafel es destina al pastís segons l'opció que tria.

$$Pastís\ casolà\ amb\ totes\ les\ despeses: \frac{9}{20} = 0{,}45 = 45\ \%$$

$$Pastís\ casolà\ sense\ les\ despeses\ no\ necessàries: \frac{8}{20} = 0{,}40 = 40\ \%$$

Se li demana que repeteixi el càlcul si decideix comprar-lo a la pastisseria:

$$Pastís\ de\ pastisseria: \frac{15}{20} = 0{,}75 = 75\ \%$$

Analitzant el resultat de les dues situacions, quina consideres que seria una decisió més responsable per a en Rafel? Comprar el pastís a la pastisseria o bé comprar el quadern per a l'escola i fer el pastís a casa?

- **Quant pesa el pastís? Pesa el mateix abans de coure que després?**

El professorat proporciona a l'alumnat informació sobre el pes d'1 litre de llet (aproximadament 1 kg) i el pes mitjà d'un ou (60 g). A partir d'aquestes dades, cal calcular el pes total dels ingredients i distingir entre:

- El pes abans de coure el pastís al forn:

$$Pes_{af} = \underbrace{1.000\ g}_{farina} + \underbrace{500\ g}_{sucre} + \underbrace{1.000\ g\ (aprox)}_{llet} + \underbrace{240\ g}_{ous} = 2.740\ g = 2{,}74\ kg$$

- El pes després de coure el pastís al forn:

Durant la cocció, part de l'aigua dels ingredients s'evapora, cosa que fa que el pastís pesi menys després d'enfornar-se. No es pot determinar el pes exacte sense saber quant de líquid es perd, però és habitual que el pastís final pesi entre un **10 %** i un **20 % menys** que la massa inicial. Si el pastís perd un **15 % del pes**, pesaria aproximadament:

$$Pes_{af} = 2.740\ g - \frac{15}{100} \cdot 2.740\ g = 2.740\ g - 411\ g = 2.329\ g = 2{,}329\ kg$$

3. Reflexió final

En acabar aquesta activitat, es proposa a l'alumnat que pensi en les decisions que ha pres sobre els diners d'en Rafel.

Les preguntes següents poden ajudar a reflexionar sobre el que han après:

- Què has après sobre les despeses necessàries i no necessàries?

Reflexiona sobre com diferenciar entre què necessites realment per aconseguir un objectiu (com el pastís) i de què pots prescindir per estalviar diners.

- Com afecta l'eliminació de les despeses no necessàries el pressupost d'en Rafel?

Reflexiona sobre com petits canvis en les teves decisions de despesa poden tenir un gran impacte en el teu pressupost i ajudar-te a estalviar diners.

- Com ajuden els càlculs de percentatges a entendre millor com es distribueixen els diners en cada cas?

Pensa que calcular percentatges pot ser útil a la vida quotidiana per saber quant gastes en diferents coses, com en aquest cas el pastís.

- Què s'aprèn sobre l'ús de les unitats de mesura?

Reflexiona sobre com les unitats de pes, com ara el quilogram, són útils per mesurar ingredients i també et poden ajudar a entendre altres situacions quotidianes, com ara la quantitat de materials que necessites per fer alguna cosa.

Recorda que saber gestionar bé els diners, entendre els conceptes de despesa i estalvi, i ser conscient de com afecta cada decisió financera el teu pressupost, t'ajudarà a prendre decisions més informades a la teva vida diària.

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «En tinc prou per a tot?».

Llibres relacionats amb l'activitat

• Bankidu (2025). El meu segon quadern de finances (9-11 anys). Amazon Italia Logistica Srl.
• Capdevila Roser; Alcántara, Ricardo (2007). *Les Tres Bessones i el comprar per comprar*. Icària Editorial.
• Capdevila, Roser; Capdevila, Carles (2002). *Les Tres Bessones marquen un gol.* Icària Editorial.
• Castro, Miroslava (2024). *Ahorro y planificación financiera para niños. Juegos y actividades para convertirte en un experto en finanzas.* Publicació independent. (Apartat 4).
• Fiedler, Heidi (2019). *La imprescindible guía sobre el dinero: Un increíble viaje por el mundo de las finanzas*. Ediciones SM.
• Martínez, Mireya; Sevillano, Susana (2023). *Cuaderno de finanzas para jóvenes brillantes. Ejercicios de educación financiera para preparar su futuro*. Publicació independent. (p. 42 i 43).
• Roberts, Sarch (2020). *¡Alguien se ha tragado a Lola!* Editorial Bruño.
• Serrano, Lucía (2020). *Escombraries i més escombraries. Missió planeta*. Barcanova Editorial.
• Soto, María Jesús (2020). *Mi primer presupuesto.* Fundación María Jesús Soto. (p. 22 i 23).
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. *Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030*. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
12. Producció i consum responsable.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
12. Producció i consum responsable.

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des del punt de vista formal i de relació amb el context planejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.3.1, A.3.2, A.3.4, A.4.2, A.5.1, A.5.2, B.1.1	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE2. Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren en el medi natural, social i cultural.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.4.5	C.4.5	C.4.5

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.3.1. Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals, fraccions i decimals. **A.3.2.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de reconeixement de quines operacions simples o combinades (suma, resta, multiplicació, divisió) són útils per resoldre situacions contextualitzades. **A.3.4.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de resolució d'operacions aritmètiques (amb nombres naturals, decimals i fraccions) amb flexibilitat i sentit: mentalment, de manera escrita o amb calculadora; utilitat en situacions contextualitzades i propietats. **A.4.2.** Sentit numèric. Relacions. Nombres naturals, fraccions i decimals fins a les mil·lèsimes en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació. **A.5.1.** Sentit numèric. Raonament proporcional. Situacions proporcionals i no proporcionals en problemes de la vida quotidiana: identificació com a comparació multiplicativa entre magnituds. **A.5.2.** Sentit numèric. Raonament proporcional. Resolució de problemes de proporcionalitat, percentatges i escales de la vida quotidiana, mitjançant la igualtat entre raons, la reducció a la unitat o l'ús de coeficients de proporcionalitat. **B.1.1.** Sentit de la mesura. Magnitud. Unitats convencionals del sistema mètric decimal (longitud, massa, capacitat, volum i superfície), temps i grau (angles) en contextos de la vida quotidiana: selecció i ús de les unitats adequades.	**C.4.5.** Societats i territoris. Consciència ecosocial.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
En tinc prou per a tot?	Planificació i gestió de les finances	Gestió i planificació d'ingressos i despeses	Supervisió i gestió d'ingressos i despeses regulars	Comprèn la necessitat de prioritzar certes despeses, especialment quan els ingressos són limitats.	Monitoritza i gestiona activament els ingressos i les despeses. Distingeix entre ingressos regulars i irregulars, i entre despeses previstes i inesperades.	

EN TINC PROU PER A TOT ?

En Rafel té 20 € estalviats, i necessita comprar un quadern especial per l'escola que val 12 €. Però a més VOL un pastís d'aniversari per a _____

PASTÍS A CASA:

1 kg de farina ___ 1,50 €

1/2 kg de sucre _ 1,50 €

1l de llet _____ 1€

4 ous _____ 1€

safata _____ 1€

espelmes _____ 3€

PASTÍS DE PASTISSERIA 15 €

Si el fa a casa:

Entre el quadern de l'escola i el pastís, quant gastarà?

_____

Import de despeses necessàries?

_____

Import de despeses NO necessàries?

_____

TOTAL DE DESPESES

_____

Li falten o sobren diners? Quants? _____

Què podria retallar? _____

Activitat 10
El risc sempre té premi?

Objectius

Reflexionar sobre el concepte de guanys i risc en l'àmbit financer, utilitzant exemples pràctics relacionats amb préstecs, assegurances i inversions. El risc financer, de manera senzilla, es defineix com la possibilitat que una persona perdi o no guanyi el que s'espera.

A través de les activitats, es pretén utilitzar coneixements de matemàtiques, com ara percentatges i unitats de mesura, per resoldre situacions contextualitzades.

A més, es busca que l'alumnat desenvolupi habilitats en la presa de decisions financeres, valorant tant els beneficis com els possibles riscos de les seves eleccions.

Desenvolupament de l'activitat

1. Introducció

L'alumnat explora el concepte de guany (que s'identifica com la rendibilitat en l'àmbit financer) i risc, mitjançant situacions pràctiques que li permetin comprendre com les decisions econòmiques poden implicar tant beneficis com possibles inconvenients.

Hi ha persones que prefereixen no córrer riscos i guardar sempre els diners a la guardiola. D'aquesta manera s'asseguren que no passarà res de dolent als seus estalvis, encara que tampoc aconsegueixin que creixin gaire. D'altres, en canvi, decideixen arriscar-se una mica i utilitzen els diners per obtenir més guanys, sense oblidar la possibilitat de perdre una part de diners o, fins i tot, tots. El més important és pensar bé quin risc s'està disposat a assumir.

Al llarg de la fitxa, l'alumnat treballa amb tres situacions quotidianes que es relacionen amb riscos financers: el préstec a un amic, la inversió en l'emprenedoria d'un negoci i la contractació d'una assegurança, en cas de robatori de la bicicleta. A través d'activitats matemàtiques, com ara el càlcul de sumes, restes, percentatges i unitats de mesura, poden aplicar els seus coneixements a la presa de decisions responsables.

2. Mans a l'obra!

Es lliura la fitxa de l'alumnat «El risc sempre té premi?» perquè puguin anotar les respostes i fer les activitats proposades.

• Préstec a un amic

El professorat presenta l'activitat introduint el concepte de préstec i la seva importància a la vida diària. Es pot explicar que els préstecs són una eina financera que s'utilitza per cobrir necessitats o projectes, però que sempre impliquen una devolució dels diners prestats, de vegades amb interessos i d'altres sense.

En general, quan els préstecs són entre familiars o amics no se sol cobrar interessos. Tot i això, quan les operacions s'efectuen amb entitats bancàries, qui sol·licita el préstec ha de pagar interessos. És aconsellable revisar l'activitat 4 d'aquest cicle «És de franc demanar diners prestats?».

Independentment de si es paguen interessos o no, aquesta operació porta aparellat el risc que la persona que hagi de tornar els diners no ho faci, amb la qual cosa, si no els torna a la persona a qui els ha deixat, qui els hi ha prestat té una pèrdua.

Tot i que el préstec no té interessos, hi ha un risc per a les dues parts:

- Per a en **Lluís**, el risc de no recuperar els seus diners si en Joan no compleix.
- Per a en **Joan**, el risc de comprometre una part fixa del seu salari cada mes, cosa que li limita la capacitat de reacció davant imprevistos.

Després d'aclarir el context, el professorat pot guiar els estudiants per resoldre les preguntes:

- En el primer exemple de la fitxa de l'alumnat, en Joan demana al seu amic Lluís un préstec de 2.400 € pels quals no pagarà interessos. Hi ha un petit risc que en Joan no els pugui tornar a en Lluís, però han planificat la devolució amb el pagament de 200 € durant 1 any. Es pregunta a l'alumnat quin percentatge del salari d'en Joan, que puja a 2.000 € mensuals, es destina a la devolució:

$$Percentatge\ sobre\ el\ salari\ = \frac{200\ €}{2.000\ €} = 0{,}10 = 10\ \%$$

Es demana a l'alumnat que proposin exemples d'altres despeses mensuals que podrien afectar el pressupost d'en Joan, com ara el lloguer o el menjar, perquè reflexionin sobre la gestió dels seus propis diners.

- Un segon supòsit és que el professorat pot demanar a l'alumnat que resolgui el càlcul per determinar quant de temps tardaria en Joan a pagar el préstec si el pagament mensual es reduís a 100 €. Cal guiar-los en la interpretació dels resultats i com aquest canvi afectaria la durada del préstec.

$$Percentatge\ sobre\ el\ salari\ = \frac{2.400\ €}{100\ €} = 24\ mesos \sim 2\ anys$$

• Inversió en l'emprenedoria d'un negoci

El professorat pot introduir l'activitat explicant a l'alumnat el concepte d'*inversió* i com les persones poden posar els seus diners en un negoci o en algun tipus d'activitat per guanyar més diners.

Es pot explicar que, de vegades, les inversions tenen un rendiment o rendibilitat, cosa que significa que els diners invertits generen un benefici addicional. Tot i això, també és important destacar que **tota inversió implica un cert grau de risc**: el negoci podria no funcionar com s'espera, podria no vendre's prou productes o sorgir despeses imprevistes.

En aquest cas, la Marta té 100 € i ha de triar entre dues opcions:

1.- Deixar-los al banc amb una rendibilitat garantida del 5 % anual (guanyaria 5 € en un any).

$$100\ € + 5\ \% \cdot 100\ € = 105\ €$$

2.- Invertir-los en un petit negoci de llimonada, assumint un risc més gran, però també amb la possibilitat d'obtenir més beneficis.

A partir de la segona opció es plantegen tres preguntes:

- A la Marta, produir cada litre de llimonada li costa 2 €, i ven cada got de llimonada (250 ml) a 2 €. Quin benefici obté la Marta per cada litre de llimonada venuda?

$$1\ litre = 4\ gots \rightarrow 4 \cdot 2\ € = 8\ €\ /l\ \ ingressos$$

$$Benefici\ per\ litre: 8\ € - 2\ €\ (cost\ de\ producció) = \mathbf{6\ €/l}$$

- Quin benefici obté la Marta per cada litre de llimonada venuda?

$$\frac{300}{6} = \mathbf{50\ litres}$$

- Si cada dia ven 10 gots de 250 ml, quants dies trigarà a vendre els litres que necessita per arribar als 300 €?

$$10\ vasos = 2.500\ ml = 2{,}5\ l/dia$$

$$\frac{50}{2{,}5} = \mathbf{20\ dies}$$

Aquesta activitat permet a l'alumnat explorar el **risc emprenedor**: la Marta pot guanyar molt més que amb el banc, però també pot no assolir el seu objectiu. A diferència del banc, que garanteix una rendibilitat fixa, el negoci de llimonada requereix esforç, compromís i assumpció d'incertesa.

Per concloure, es planteja un cas pràctic en què una persona decideix **transferir el risc**, en comptes d'assumir-lo pel seu compte, a canvi de pagar una quantitat de diners, coneguda com a prima d'una **assegurança**.

• L'assegurança de la bicicleta

El professorat introdueix l'activitat explicant el concepte d'assegurança i destacant-ne el fet que és una eina financera que permet protegir-se davant de possibles pèrdues econòmiques. L'assegurança és un contracte signat entre una persona (prenedor de l'assegurança) amb una companyia (entitat asseguradora) que, a canvi d'un pagament mensual (anomenat prima), es compromet a pagar una quantitat de diners en cas que passi un esdeveniment inesperat, com ara un robatori, un accident o una avaria.

El professorat pot començar explicant a l'alumnat que les assegurances són presents en molts aspectes de la vida quotidiana, com les assegurances de salut, de cotxe o de la llar.

En aquest cas, la Lorena té una bicicleta que li va costar 300 € i la prima de l'assegurança que ha contractat és de 5 € al mes. En cas de robatori, la companyia asseguradora li paga 300 €.

Quant haurà pagat la Lorena per l'assegurança al cap d'un any?

$$5\ € \cdot 12\ mesos = \ 60\ €\ any$$

Es pot preguntar a l'alumnat:

- Amb els 60 €, què està comprant la Lorena, realment? Resposta: amb la prima es paga que el risc de robatori l'assumeixi la companyia asseguradora.

- Val la pena pagar per alguna cosa que potser no es fa servir mai? Resposta: si no li roben la bicicleta, haurà pagat 60 € per res; en canvi, si li roben la bicicleta, rebrà 300 € i l'assegurança haurà valgut la pena.

3. Reflexió final

A continuació, es presenten algunes preguntes per reflexionar plegats sobre com gestionem els diners i com les nostres decisions financeres poden portar tant riscos com recompenses:

- Com pot un préstec afectar el teu pressupost mensual? Quins aspectes tindries en compte si decidissis demanar-ne un?

- En el cas de la inversió de la Marta, per què creus que pren la decisió d'invertir els seus diners? Quins altres factors es podrien tenir en compte abans d'invertir en alguna cosa?

- En el cas de l'assegurança de Lorena, creus que el cost mensual de 5 € justifica el valor de la bicicleta? Per què sí o per què no?

- Alguna vegada has pres un risc que, al final, ha estat una bona decisió? Què n'has après d'aquesta experiència?

A través d'aquestes preguntes, es convida a reflexionar sobre com el risc i el guany/rendibilitat són presents en les nostres decisions quotidianes.

Material associat a l'activitat

• Fotocòpia de la fitxa de l'alumnat: «El risc sempre té premi?».

Llibres i recursos relacionats amb l'activitat

• Batet, Maria (2011). ***L'empresa en un conte***. Edicions i Propostes Culturals Andana, SL.
• Batet, Maria; Fernández, Juanjo (2016). ***Valors per a l'acció. El futur. L'entusiasme i el seny.*** Vicens Vives.
• Batet, Maria; Fernández, Juanjo (2015). ***Valors per a l'acció. L'èxit i el fracàs. La fortalesa i la humilitat***. Vicens Vives.
• Batet, Maria; Torralba, Francesc (2011). ***El valor d'emprendre. El futur és d'ells***. Edicions i Propostes Culturals Andana, SL.
• Castro, Miroslava (2024). ***Ahorro y planificación financiera para niños***. Publicació independent.
• Fiedler, Heidi (2019). ***La imprescindible guía sobre el dinero***. Ediciones SM.
• Mascaró, Laura (2019). ***¿Dónde crece el dinero?*** Montena.
• Martínez, Mireya (2023). ***Cuaderno de finanzas para jóvenes brillantes.*** Publicació independent.
• Soto, María Jesús (2020). ***Con tu espíritu emprendedor ¡creerás un mundo mejor!*** Fundación María Jesús Soto.
• Soto, María Jesús (2020). ***Mi primer libro de economía, ahorro e inversión.*** Fundación María Jesús Soto.
• Trédez, Emmanuel (2018). ***El dinero no cae del cielo.*** Edebé.
• War, Alana (2024). ***Mateo y Sofia en la economía. Educación financiera para niños: Cuento infantil de educación financiera.*** Publicació independent.
• Ministeri d'Educació (2022). Currículum LOMLOE. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics de matemàtiques i coneixement del medi natural, social i cultural primer cicle: https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/curriculo/curriculolomloe/menu-curriculos-basicos/ed-primaria/comp-evaluacion-saberes/primer-ciclo.html. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Unió Europea / OCDE (2023). Marc de competències financeres per a nens i joves a la Unió Europea. https://finance.ec.europa.eu/document/download/7540153e-7d3b-4d81-8bed-0cf8a80be53b_es?filename=230927-financial-competence-framework-children-youth_es.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.
• Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030. ***Estrategia de desarrollo sostenible 2030. Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030***. Madrid: Centro de Publicaciones. https://www.dsca.gob.es/sites/default/files/derechos-sociales/eds-cast-acce.pdf. Consultat el 15 de juliol de 2025.

OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS):
4. Educació de qualitat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES.
Les competències específiques desenvolupades són:

CE1. Interpretar situacions de la vida quotidiana i proporcionar-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

CE2. Resoldre situacions problemàtiques, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des del punt de vista formal i de relació amb el context planejat.

CE5. Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

Matemàtiques	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	—	A.3.1, A.3.2, A.3.4, A.5.1, A.5.2	—

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (CMNSC).
Les competències específiques desenvolupades són:

CE2. Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren en el medi natural, social i cultural.

CMNSC	Introducció	Mans a l'obra!	Reflexió final
Sabers bàsics	C.4.5	C.4.5	C.4.5

SABERS BÀSICS DE MATEMÀTIQUES	SABERS BÀSICS DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL
A.3.1. Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals, fraccions i decimals. **A.3.2.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de reconeixement de quines operacions simples o combinades (suma, resta, multiplicació, divisió) són útils per resoldre situacions contextualitzades. **A.3.4.** Sentit numèric. Sentit de les operacions. Estratègies de resolució d'operacions aritmètiques (amb nombres naturals, decimals i fraccions) amb flexibilitat i sentit: mentalment, de manera escrita o amb calculadora; utilitat en situacions contextualitzades i propietats. **A.5.1.** Sentit numèric. Raonament proporcional. Situacions proporcionals i no proporcionals en problemes de la vida quotidiana: identificació com a comparació multiplicativa entre magnituds. **A.5.2.** Sentit numèric. Raonament proporcional. Resolució de problemes de proporcionalitat, percentatges i escales de la vida quotidiana, mitjançant la igualtat entre raons, la reducció a la unitat o l'ús de coeficients de proporcionalitat.	**C.4.5.** Societats i territoris. Consciència ecosocial. Economia verda. La influència dels mercats (de béns, financer i laboral) a la vida de la ciutadania. Els agents econòmics i els drets laborals des d'una perspectiva de gènere. El valor social dels impostos. Responsabilitat social i ambiental de les empreses. Publicitat, consum responsable (necessitats i desitjos) i drets del consumidor.

COMPETÈNCIES FINANCERES DE L'OCDE

Activitat	Contingut de l'àrea	Tema	Subtema	Dimensió Coneixements	Dimensió Habilitats i comportaments	Dimensió Actituds
El risc sempre té premi?	Risc i rendibilitat	Identifica el risc i la rendibilitat Relació entre risc i rendibilitat Assegurances i gestió del risc financer	Concepte general de risc, fonts de risc i el seu impacte a les finances personals Risc financer Maneig del risc financer Selecció d'assegurança	Entén que alguns esdeveniments vitals (per exemple, pèrdua de feina o negoci, malaltia, canvis en la composició familiar) i algunes decisions poden tenir conseqüències financeres negatives per a les finances familiars. És conscient de la pròpia tolerància al risc financer, que pot canviar amb el temps, i la seva importància a l'hora de prendre decisions financeres. Relaciona el nivell de recompensa amb el risc financer assumit. Entén el concepte de risc financer i la rendibilitat/recompensa esperada per assumir aquest risc. Entén que les oportunitats d'inversió que prometen alts rendiments són necessàriament més arriscades. Entén el concepte d'assegurança i com funciona. És conscient que el cost de l'assegurança és més elevat quan el risc sigui alt.	Identifica diferents tipus i fonts de riscos (per exemple, financers, econòmics, ambientals, sanitaris, tecnològics). És conscient que el cost de l'assegurança és més elevat quan el risc sigui alt.	

EL RISC SEMPRE TÉ PREMI?

En Joan demana un préstec de 2.400 € a en Lluís, i acorden que en Joan pagarà 200 € al mes durant 12 mesos, i que no pagarà interessos. El salari de'n Joan és de 2.000 € al mes.

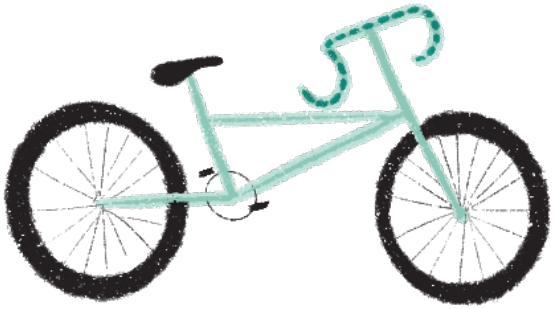

1. Quin percentatge del salari destinarà en Joan a la devolució dels diners?

2. Si en lloc de 200 € al mes, en Joan pagués 100 € al mes, quant de temps duraria el préstec?

La Lorena té una bicicleta que li va costar 300 €.

Decideix pagar 5 € al mes per una assegurança que li retornarà 300 € si li roben la bici. Després d'un any, quant haurà pagat la Lorena per l'assegurança?

La Marta té 100 € i dubta entre dues opcions: deixar-los al banc, que li ofereix una rendibilitat del 5 % anual, o invertir-los en un petit negoci de venda de llimonada.

Quants diners tindria al banc d'aquí a un any?

UNIVERSITAT DE
BARCELONA